

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

2011

Annika Juvonen

SELVITYS VASKI-KIRJASTOJEN KOKOELMISTA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma | Suuntautumisvaihtoehdon nimi

2011 | 82

Ohjaaja: Olli Mäkinen

Annika Juvonen

SELVITYS VASKI-KIRJASTOJEN KOKOELMISTA

Tässä opinnäytetyössä oli tavoitteena selvittää Varsinais-Suomessa toimivien Vaski-kirjastojen kokoelmien sisältöjä vuodelta 2009. Tutkimukseen liittyvät kirjastot olivat Turun, Raision ja Naantalin kaupunginkirjastot sekä Liedon, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten, Ruskon ja Taivassalon kunnankirjastot.

Vaski-kirjastojen yhteistyö käsittää tällä hetkellä yhteisen aineisto- ja asiakastietokannan, varaus- ja kuljetusjärjestelmän, kirjastokortin sekä käytösäännöt. Yhteistyötä pyritään kehittämään edelleen.

Tämän opinnäytteen tuloksien on tarkoitus palvella Vaski-kirjastojen henkilökunnasta muodostettua kokoelmatyöryhmää, jonka tehtävänä on kokoelmiin liittyvien yhteistyötoimintojen suunnittelu.

Kokoelmia tarkasteltiin pääasiassa tilastollisesti, mutta tietoja pyrittiin täydentämään laadullisen tutkimuksen avulla. Tilastollisia näkökulmia oli kolme: kokoelmien, hankintojen, poistojen ja lainauksen jakautuminen pääluokittain, kokoelmien jakautuminen aineistolajeittain sekä varastokokoelmien selvitys. Laadullisena tutkimuksena suoritettiin kysely, jonka avulla pyrittiin tukemaan ja selvittämään tilastollista tietoa sekä antamaan kuva kirjastojen kokoelmatyön toteuttamistavoista.

Tilastoista selvisi, että kaikkien Vaski-kirjastojen kokoelmat, hankinnat, poistot ja lainaus painottuvat luokkiin 80 – 86. Aineistolajeista kirjoilla on vahvin asema. Kyselyn perusteella saadut tiedot kirjastojen painopisteistä aihealueiden ja aineistolajien suhteen vaihtelivat. Opinnäytetyössä ei voitu tehdä yhteenvetoa näiden kahden tutkimusmenetelmän avulla saaduista tuloksista, vaan ne muodostivat omat näkökulmansa kirjastojen kokoelmien sisältöihin.

Yhteisten kokoelmiin liittyvien linjausten ja toimintojen suunnittelu on haastava tehtävä. Suunnittelussa tulee huomioida erikokoisten Vaski-kirjastojen ominaispiirteet ja toimintatavat. Tämän opinnäytteen tiedot toimivat yleisenä pohjana kokoelmatyöryhmälle. Tässä selvityksessä saavutettuja tietoja tulee syventää, kun kokoelmiin liittyviä yhteistyömuotoja ryhdytään suunnittelemaan.

ASIASANAT:

yleiset kirjastot, kokoelmat, kokoelmatyö, yhteistyö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Library and information services

2011 | 82

Instructor: Olli Mäkinen

Annika Juvonen

REPORT ON VASKI LIBRARIES COLLECTIONS

The aim of this thesis was to clarify the contents of the Vaski libraries collections by using data collected in the year 2009. The libraries included in this thesis were the city libraries from Turku, Raisio and Naantali and the municipal libraries from Lieto, Masku, Mynämäki, Nousiainen, Rusko and Taivassalo.

Currently the cooperation between the Vaski libraries consists of a common material and customer database and reservation and transport system, a common library card system as well as the established library rules. The libraries aim is to develop their cooperation. The results of this thesis are meant to aid a collection work group consisting of Vaski libraries personnel. The mission of this work group is to plan different forms of cooperation within the collections.

The collections were mainly examined statistically, but the information collected was complimented with qualitative research. There were three statistical viewpoints: the division of collections into main classes based on the number of collections, acquisitions, withdrawals and lending rates; the division of collections into materials and the information about storage collections. A qualitative study was carried out in the questionnaire, which aimed to support and clarify the statistical information, and to provide an image of how the Vaski libraries work with their collections.

The statistics showed that when looking at main class division all the collections, acquisitions, withdrawals and lending rates were focused on classes 80 – 86. When looking at the division of materials, books had the strongest standing. Based on the survey data the information about the focus areas of the collections and on materials differed. These two perspectives formed two different viewpoints of the contents of the collections

The planning of a common definition of policies and operations is a challenging task. When planning you have to take into account the characteristic, workings and varying sizes of the Vaski libraries. The information gathered in this thesis serves as a general basis for the collection work group but must be further evaluated and followed up before moving on to a planning stage.

KEYWORDS:

public libraries, collections, collection work, co-operation

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA TAUSTAMATERIAALI	8
3 TUTKIMUSONGELMA JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	9
3.1 Tutkimusongelma	9
3.2 Tutkimusmenetelmät	10
3.3 Tutkimuksen kvantitatiivinen toteutus	11
3.4 Tutkimuksen kvalitatiivinen toteutus	12
4 KOKOELMIEN KEHITTÄMINEN	13
5 KOKOELMIEN KEHITTÄMISEN TOIMINNOT	15
5.1 Käyttäjät	15
5.2 Valinta	16
5.3 Hankinta	17
5.4 Karsiminen	17
5.4.1 Poistot	17
5.4.2 Varastointi	18
5.5 Kokoelmien arviointi	18
5.6 Kokoelmien kehittämiss politiikka	19
6 KOKOELMIEN KEHITTÄMINEN YHTEISTYÖSSÄ	21
6.1 Kirjastojen välinen yhteistyö Suomessa	21
6.2 Kirjastojen välinen kokoelmayhteistyö Suomessa	23
6.2.1 Pohjoisten kirjastojen arviointi- ja kehittämisprojekti PARKKI	23
6.2.2 SEKO - seudullinen kokoelma	26
7 VASKI-KIRJASTOT JA KOKOELMATYÖ	26
7.1 Yleisten kirjastojen laatusuosituks	27
7.2 Lieto	28
7.3 Masku	31
7.4 Mynämäki	33
7.5 Naantali	33
7.6 Nousiainen	34
7.7 Raisio	36
7.8 Rusko	37
7.9 Taivassalo	38
7.10 Turku	38

8	KOKOELMIEN JAKAUTUMINEN PÄÄLUOKITTAIN	42
9	KOKOELMIEN JAKAUTUMINEN AINEISTOLAJEITTAIN	75
10	VARASTOT	77
11	POHDINTA	78
	LÄHTEET	83

KUVIOT

Kuvio 1.	Evansin kokoelmien kehittämisen prosessimalli (Evans 2000, 17)	14
Kuvio 2.	PARKKI-hankkeessa kehitetyt määrälliset mittarit. (Kortelainen 2003, 62)	24
Kuvio 3.	Luokka 0 kokoelma ja lainaus.	44
Kuvio 4.	Luokka 0 hankinnat ja poistot.	45
Kuvio 5.	Luokka 1 kokoelma ja lainaus.	46
Kuvio 6.	Luokka 1 hankinnat ja poistot.	47
Kuvio 7.	Luokka 2 kokoelma ja lainaus.	48
Kuvio 8.	Luokka 2 hankinnat ja poistot.	49
Kuvio 9.	Luokka 3 kokoelma ja lainaus.	50
Kuvio 10.	Luokka 3 hankinnat ja poistot.	51
Kuvio 11.	Luokka 4 kokoelma ja lainaus.	52
Kuvio 12.	Luokka 4 hankinnat ja poistot.	53
Kuvio 13.	Luokka 5 kokoelma ja lainaus.	54
Kuvio 14.	Luokka 5 hankinnat ja poistot.	55
Kuvio 15.	Luokka 6 kokoelma ja lainaus.	56
Kuvio 16.	Luokka 6 hankinnat ja poistot.	57
Kuvio 17.	Luokat 70 –77 kokoelma ja lainaus.	58
Kuvio 18.	Luokat 70 –77 hankinnat ja poistot.	59
Kuvio 19.	Luokka 78 kokoelma ja lainaus.	60
Kuvio 20.	Luokka 78 hankinnat ja poistot.	61
Kuvio 21.	Luokka 79 kokoelma ja lainaus.	62
Kuvio 22.	Luokka 79 hankinnat ja poistot.	63
Kuvio 23.	Luokat 80 – 86 kokoelma ja lainaus.	64
Kuvio 24.	Luokat 80 – 86 hankinnat ja poistot.	65
Kuvio 25.	Luokat 87 – 89 kokoelma ja lainaus.	66
Kuvio 26.	Luokat 87 – 89 hankinnat ja poistot.	67
Kuvio 27.	Luokka 9 kokoelma ja lainaus.	68
Kuvio 28.	Luokka 9 hankinnat ja poistot.	69
Kuvio 29.	Vaski-kirjastojen kokoelmat pääluokittain.	71
Kuvio 30.	Vaski-kirjastojen lainaus pääluokittain	72
Kuvio 31.	Vaski-kirjastojen hankinnat pääluokittain	73
Kuvio 32.	Vaski-kirjastojen poistot pääluokittain.	74
Kuvio 33.	Kirjojen ja muiden aineistolajien osuudet Vaski-kirjastojen kokoelmista.	75
Kuvio 34.	Muiden aineistolajien jaottelu ja osuudet Vaski-kirjastojen kokoelmista.	76

TAULUKOT

Taulukko 1. Vaski-kirjastojen tunnusluvut 2009 (Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2009a; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b)	27
Taulukko 2. Luokka 0 kokoelma ja lainaus.	44
Taulukko 3. Luokka 0 hankinnat ja poistot	45
Taulukko 4. Luokka 1 kokoelma ja lainaus.	46
Taulukko 5. Luokka 1 hankinnat ja poistot.	47
Taulukko 6. Luokka 2 kokoelma ja lainaus.	48
Taulukko 7. Luokka 2 hankinnat ja poistot.	49
Taulukko 8. Luokka 3 kokoelma ja lainaus.	50
Taulukko 9. Luokka 3 hankinnat ja poistot.	51
Taulukko 10. Luokka 4 kokoelma ja lainaus.	52
Taulukko 11. Luokka 4 hankinnat ja poistot.	53
Taulukko 12. Luokka 5 kokoelma ja lainaus.	54
Taulukko 13. Luokka 5 hankinnat ja poistot.	55
Taulukko 14. Luokka 6 kokoelma ja lainaus.	56
Taulukko 15. Luokka 6 hankinnat ja poistot.	57
Taulukko 16. Luokat 70 –77 kokoelma ja lainaus.	58
Taulukko 17. Luokat 70 –77 hankinnat ja poistot.	59
Taulukko 18. Luokka 78 kokoelma ja lainaus	60
Taulukko 19. Luokka 78 hankinnat ja poistot.	61
Taulukko 20. Luokka 79 kokoelma ja lainaus.	62
Taulukko 21. Luokka 79 hankinnat ja poistot.	63
Taulukko 22. Luokat 80 – 86 kokoelma ja lainaus.	64
Taulukko 24. Luokat 87 – 89 kokoelma ja lainaus.	66
Taulukko 25. Luokat 87 – 89 hankinnat ja poistot.	67
Taulukko 26. Luokka 9 kokoelma ja lainaus.	68
Taulukko 27. Luokka 9 hankinnat ja poistot.	69
Taulukko 28. Vaski-kirjastojen varastot	77

LIITTEET

Liite 1. Kysely kirjastoille

Liite 2. Kuvioiden 3 – 34 ja taulukoiden 2 – 27 pohjana olevat tilastot

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä on tarkoituksena selvittää Varsinais-Suomen alueella toimivien Vaski-kirjastojen kokoelmien sisältöjä. Tällä hetkellä Vaski-kirjastoihin kuuluvat Turun, Raision ja Naantalin kaupunginkirjastot sekä Liedon, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten, Ruskon ja Taivassalon kunnankirjastot. Vaski-kirjastojen välinen yhteistyö alkoi keväällä 2008. (Turun kaupunki 2008.)

Opinnäytetyö on tilaustyö Vaski-kirjastoilta. Kokoelmien sisältöjä tutkitaan tilastollisesti kolmesta eri näkökulmasta. Kokoelmien jakautumista pääluokkiin tarkastellaan niteiden kokonaismäärän, hankinnan, poistojen ja lainauksen kautta. Lisäksi tarkastellaan kokoelmien jakautumista aineistolajeittain ja selvitetään kunkin kirjaston varastokokoelmien koot. Kirjastoille lähetettiin myös kysely, johon saatujen vastauksien avulla täydennetään tilastollisia tietoja.

Opinnäytetyö toimii pohjatyönä, jonka pohjalta Vaski-kirjastoissa voidaan edelleen luoda tarkempia yhteisiä kokoelmapoliittisia linjauksia. Varsinaisten linjauksien tekeminen toteutetaan Vaski-kirjastojen henkilökunnasta muodostuvan kokoelmatyöryhmän toimesta. Kokoelmatyöryhmä toimii osana Vaski-kirjastojen käynnistämää Asiakkaan kirjasto -projektia. Kokoelmatyöryhmän tehtävänä on kokoelmaselvityksen tekeminen, kokoelmaselvityksen laajentaminen muihin Vaski-kirjastoihin, kokoelmalinjausten valmistelu sekä hankintayhteistyömuotojen ja muiden yhteistyömuotojen suunnittelu, luettelointiyhteistyön suunnittelu, varastoinnin suunnittelu, muualla tehtyjen ratkaisujen selvittäminen sekä koulutuspäivän järjestäminen kokoelmatyöstä (Vaski-kirjastot 2010).

Kokoelmapoliittisten linjausten tekemisen tarkoituksena on saada kokoelmat paremmin kiertoon, tunnistaa eri kirjastojen kokoelmien vahvuudet ja painopisteet sekä pyrkiä välttämään päällekkäisyyksiä kokoelmissa ja kokoelmiin liittyvissä työtehtävissä. Lisäksi yhdessä suunnitellut linjaukset

mahdollisesti auttavat alueen kirjastoja oppimaan jotain uutta omista kokoelmistaan ja ennen kaikkea tuntemaan toisten kirjastojen kokoelmat entistä paremmin. Kokoelmapoliittisten linjausten kirjaaminen mahdollistaa myös hiljaisen tiedon näkyväksi tekemisen.

Opinnäytetyön näkökulma on hyvin laaja, mutta perusteltu siinä mielessä, että pohjatyon tehtävä on tarkoitus mahdollistaa tarkempien tutkimuskohteiden valinta ja tarkastelu tulevaisuudessa. Aineiston laajuuden vuoksi kokoelmien monipuolinen analysointi ei tämän työn puitteissa ollut mahdollista. Tästä syystä voidaan todeta, että tämä opinnäytetyö on luonteeltaan selvitys. Selvityksen tavoitteena on selittää, selostaa tai kuvata tutkimusaineistoon perustuen, millainen asia on, mitä tehtiin tai miten jokin asia tehtiin. Tiedonkeruu selvityksessä voi olla järjestelmällistä ja luotettavaa, mutta siinä ei yritetä mennä asioiden taa. (Vilkkä 2005, 47.)

Teoriaosuudessa selvitetään näkemyksiä kokoelmien kehittämisestä ja sen osa-alueista yleisellä tasolla sekä kuvataan kahta Suomessa kirjastojen välisenä yhteistyönä toteutettua kokoelmien kehittämishanketta. Teoriaosuuden ja Vaski-kirjastojen pohjatietojen perusteella työssä annetaan ehdotuksia Vaski-kirjastoille sopivista toimenpiteistä kokoelmapoliittisia linjauksia ja kokoelmiin liittyvää yhteistyötä suunniteltaessa.

Työn tekemiseen olen saanut teknistä tukea ja näkemyksellistä apua niin Raision kuin Turun kaupunginkirjastojen henkilökunnalta, josta esitän kiitoksen asianosaisille.

2 Aikaisemmat tutkimukset ja taustamateriaali

Tässä opinnäytetyössä olen käyttänyt pääasiallisina lähdeaineistoina yhdysvaltalaisen Peggy Johnsonin teosta Fundamentals of collection development and management ja G.Edward Evansin teosta Developing library and information center collections sekä suomalaisesta kirjallisuudesta Raine

Wilenin teosta Kirjastokokoelmien kehittämisen ja arvioinnin perusteet. Pääpiirteissään käyttämäni teokset keskittyvät tieteellisten kirjastojen kokoelmien kehittämiseen, mutta niiden sanoma on sovellettavissa myös yleisten kirjastojen kokoelmien kehittämiseen. Esimerkiksi Johnsonin teoksessa (2009, 3) mainitaan, että vaikka kokoelmien kehittämiseen liittyvät tehtävät ja niiden merkitys vaihtelevat kirjastosta riippuen, perusasiat ovat yleismaailmalliset. Olenkin pyrkinyt teoriaosuudessa käsittelemään aiheita yleisellä tasolla ja siten, että ne ovat sovellettavissa yleisiin kirjastoihin Suomessa. Lisäksi teoriaosuudessa tarkastellaan muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksiä yleisistä kirjastoista ja niiden yhteistyöstä sekä kuvataan kahta Suomessa toteutettua kirjastokokoelmiin liittyvää yhteistyöhanketta.

3 Tutkimusongelma ja tutkimuksen toteutus

3.1 Tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena on vastata kysymyksiin: Miten Vaski-kirjastojen kokoelmat jakautuvat pääluokkiin ja aineistolajeihin? Miten kokoelmia kartutetaan ja karsitaan? Minkä kokoisia varastoja Vaski-kirjastoilla on käytössä? Löytyykö kirjastojen kokoelmista painopisteitä, joiden perusteella kirjastojen on mahdollista profiloitua? Näihin kysymyksiin etsitään vastauksia kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten menetelmien avulla.

Tiedot kokoelmien sisällöistä ja mahdollisista painopisteistä parantavat kokoelmiin liittyvän yhteistyön suunnittelemisen mahdollisuuksia Vaski-kirjastoiden välillä. Selvityksen perusteella on mahdollista hahmottaa paremmin niin omaa kokoelmaa kuin myös muiden kirjastojen kokoelmia.

Yhteisten kokoelmapoliittisten linjausten tavoitteena on saada kokoelmat paremmin kiertoon, tunnistaa eri kirjastojen kokoelmien vahvuudet ja painopisteet sekä pyrkiä välttämään turhia päällekkäisyyksiä kokoelmissa ja

kokoelmatyössä. Opinnäytetyöni tulosten on tarkoitus toimia pohjana näiden linjausten laatimisessa. Kirjatut kokoelmapoliittiset linjaukset mahdollistavat parhaimmillaan myös hiljaisen tiedon näkyväksi tekemisen.

3.2 Tutkimusmenetelmät

Tämän opinnäytteen toteuttamisessa on käytetty kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Metodologisilta lähtökohdiltaan tutkimus painottuu kvantitatiiviseen tutkimukseen, mutta tutkimusta on täydennetty kvalitatiivisin menetelmin. Useamman tutkimusmenetelmän käytöllä lisätään tutkimuksen validiutta. Tutkimusmenetelmien yhteiskäytöstä käytetään termiä triangulaatio, tämän opinnäytteen tapauksessa tarkemmin aineistotriangulaatio, jossa ongelmaan pyritään löytämään vastaus erilaisten tutkimusaineistojen avulla. (Hirsjärvi 2007, 16.)

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimusmenetelmässä tarkastellaan tietoja numeroiden avulla. Saadut tiedot tulkitaan, avataan olennaisilta osin sanalliseen muotoon ja kuvataan tietojen yhteneväisyyksiä tai eroavaisuuksia. Määrällisen tutkimuksen aineiston hankintatapoja ovat mm. kysely, haastattelu ja systemaattinen havainnointi. Lisäksi voidaan käyttää hyväksi erilaisia rekistereitä, tilastoja ja verkkomateriaaleja. (Vilkka 2007, 14, 27 – 30)

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan todellista elämää ja selvittämään tosiasioita. Laadullisessa tutkimuksessa ei saavuteta perinteistä objektiivisuutta vaan tulokset rajoittuvat aikaan ja paikkaan. Laadullisella tutkimusmenetelmällä pyritään saamaan tutkimuksen kohteiden näkemykset esiin mm. teemahaastattelujen, osallistuvan havainnoinnin, ryhmähaastattelujen ja erilaisten tekstien analysoinnin kautta. (Hirsjärvi 2007, 157 – 160).

3.3 Tutkimuksen kvantitatiivinen toteutus

Tässä tutkimuksessa hyödynnettiin valmiita tilastoja. Tutkimuksen kvantitatiivinen aineisto koostuu valmiista tilastoista. Tilastot tilattiin tätä tutkimusta varten Ab Axiell Kirjastot Oy:ltä. Tilastot käsittävät Vaski-kirjastojen kokoelmien jakautumisen osastoihin, luokkiin, aineistolajeihin ja kieliin. Tilastot hankittiin Vaski-kirjastoista, lukuun ottamatta Turun ja Raision kaupunginkirjastoja, jotka olivat tilanneet kyseiset tilastot omaan käyttöönsä jo aiemmin. Tilastoista ei hyödynnetty kaikkia tietoja vaan valikoitiin tilaajan toiveiden mukaisesti tietyt osiot. Tutkimuksessa käytettiin vuoden 2009 tilastoja, joista ilmenevät nidemääräisesti Vaski-kirjastojen kokoelmien koot, hankinnat, poistot ja kokoelmaan kohdistuva lainaus pääluokittain kunta- tai kaupunkikohtaisesti. Luokkajako perustuu yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmään (Opetusministeriö 2010a). Luokkia 7 ja 8 on tarkasteltiin hieman tarkemmin, jotta saatiin eroteltua luokan 7 kohdalla taide, musiikki ja liikunta toisistaan ja luokan 8 kohdalla kirjallisuus ja kielet. Lisäksi tutkimukseen poimittiin tilastoista kirjastojen aineistolajijakaumat ja varastojen koot. Tilastojen poiminta tapahtui sitä varten tarkoitetulla PowerPlay-raportointiohjelmalla. Tilastot siirrettiin lopuksi Excel-ohjelmaan muotoiltavaksi.

Varastojen kokotietoja lukuun ottamatta Axiellilta tilattujen tilastojen lukemia verrattiin Opetus- ja kulttuuriministeriön Suomen yleisten kirjastojen tilastotietokannan tietoihin lukemien oikeellisuuden varmistamiseksi. Yleisesti voidaan todeta, että tilastojen välillä ilmeni joissain kohdin poikkeamia, mutta pääasiassa poikkeamat olivat niin pieniä, ettei niiden voida katsoa vaikuttavan merkittävästi tutkimustuloksiin. Suurempien poikkeamien syyt selvitettiin tiedustelemalla syitä suoraan kirjastoilta ja selvityksen perusteella tehtiin tarvittavat muokkaukset opinnäytetyön tilastoihin. Huomioitavaa on, että tutkimuksen tilastot käsittävät ainoastaan kirjastojärjestelmässä olevat niteet ja kirjastojärjestelmän kautta tehdyt niteisiin kohdistuneet hankinnat, poistot ja lainaukset.

Tutkimuksen ulkopuolelle aineistolajeista jätettiin lehdet ja elektroniset aineistot, mikä johtuu näiden aineistojen erikoispiirteistä ja niiden tilastollisen tarkastelun haastavuudesta. Aineistolajit jaoteltiin ryhmiin myös hieman eri tavoin kuin Opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämässä Suomen yleisten kirjastojen tilastotietokannassa. Joitain tilastotietokannassa omina osiinaan olevia aineistoja, kuten CD-ROM-levyt ja VHS-videot, sijoitettiin tässä tutkimuksessa laajempiin kategorioihin, mikä johtuu aineistolajien vähentyneestä käytöstä ja hankinnasta sekä pienestä määrästä.

Tutkimuksessa esitetään myös muutamia Suomen yleisten kirjastojen tilastoista poimittuja tunnuslukuja, joiden valintojen perusteena on toiminut niiden soveltuvuus tämän tutkimuksen luonteeseen, tilaajan toiveet sekä uusimmat yleisten kirjastojen laatusuositusten määrittelemät kokoelmiin liittyvät mittarit.

Pääluokkakohtaiset tiedot aineistoista jaoteltiin tilaajan toiveen mukaisesti kahteen osioon. Ensimmäinen osio sisältää kokoelman koon ja siihen kohdistuvan lainauksen. Nämä tiedot analysoitiin laskemalla kirjastokohtaisesti kunkin luokan lainauskierto eli lainaus/kokoelma. Lainauskierto on tunnusluku, joka kertoo niteiden kiertonopeuden. Toinen osio sisältää kokoelmaan kohdistuvien poistojen ja hankinnan suhteen, joita analysoitiin Mooren kriteerin perusteella. Mooren kriteerin mukaan vähintään 40 % kokoelmasta tulisi olla alle viiden vuoden ikäisiä, jolloin vuosittaisten hankintojen ja poistojen tulisi olla vähintään kahdeksan prosenttia kokoelmasta.

3.4 Tutkimuksen kvalitatiivinen toteutus

Kvalitatiivinen osuus toteutettiin puolistrukturoituna kyselynä, joka lähetettiin vastattavaksi Vaski-kirjastojen johtajille. Kysely sisälsi kymmenen avointa kysymystä (liite 1), joiden avulla pyrittiin laajentamaan ja ennen kaikkea täydentämään tilastojen antamaa kuvaa Vaski-kirjastojen kokoelmista ja kokoelmatyöstä. Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä. Koska tutkimuksen tilastot olivat kunta- tai kaupunkitasoisia, toivottiin myös kyselyyn vastattavan kunta- tai kaupunkitasolla. Kysymyksiin oli tosin mahdollista

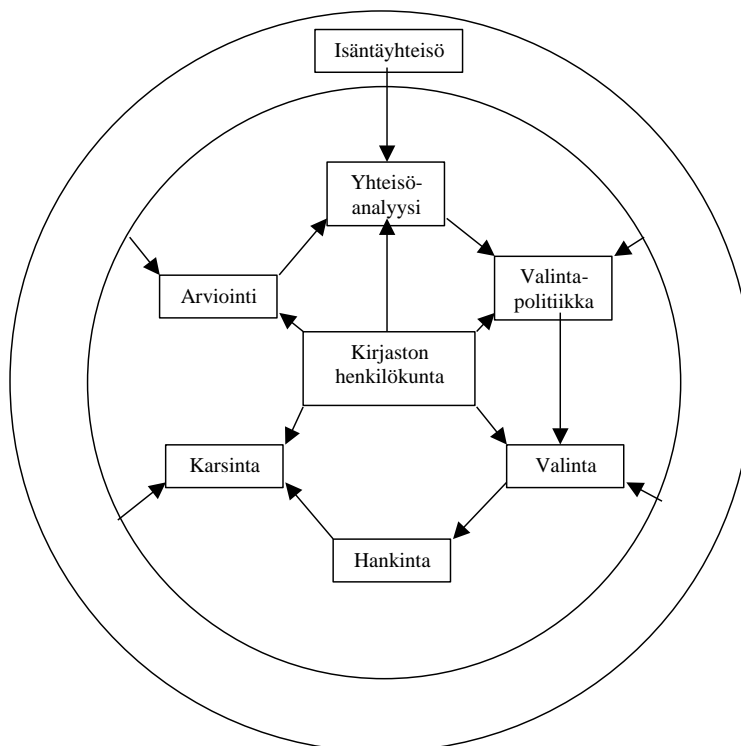
tarvittaessa määritellä myös toimipistekohtaisia tietoja. Vastauksia toivottiin yksi jokaista kirjastoa kohti. Kysymysten muotoilussa käytettiin apuna kokoelmapolitiikan laatimisohjeiden runkoa, joista yhtenä esimerkkinä oli Claytonin ja Gormanin muotoilema runko kokoelmapolitiikan sisällöstä.

Kyselyyn saatuja vastauksia tarkasteltiin ensin kysymyskohtaisesti, jolloin tavoitteena oli löytää yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia. Lopuksi vastausten perusteella muotoiltiin kirjastokohtainen selostus kunkin kirjaston kokoelmatyöstä. Nämä selostukset muodostavat pääosin luvun 7, jossa kerrotaan Vaski-kirjastojen kokoelmatyöstä.

4 Kokoelmien kehittäminen

Raine Wilen (2010) toteaa teoksensa Kirjastokokoelmien kehittämisen ja arvioinnin perusteet johdannossa, että lähes kaikkia kokoelmaa sivuvia toimintoja voidaan kutsua kokoelmien kehittämiseksi (Wilen 2010, 10). Tästä toteamuksesta käy hyvin ilmi käsitteen laajuus. Kokoelmien kehittäminen on yksi kirjastojen olennaisista perustehtävistä ja sen päällimmäisenä tarkoituksena on saattaa kirjaston kokoelmat asiakkaita palveleviksi (Wilen 2010, 11).

G. Edward Evansin määritelmän mukaan kokoelmien kehittäminen on prosessi, jonka tarkoituksena on saada esille kokoelman heikkoudet ja vahvuudet sekä tarkastella näitä suhteessa sidosryhmien tarpeisiin ja pyrkiä korjaamaan mahdolliset heikkoudet (Evans 2000, 15). Evans näkee kokoelmien kehittämisen yleismaailmallisena prosessina kaikissa kirjastoissa ja informaatiokeskuksissa. Hän on kehittänyt mallin, jossa kuvataan kokoelmien kehittämisprosessia. Vaikka Evansin mallista uupuu joitain kohtia, kuten rahoitukseen, hallinnon merkitykseen tai kirjastoyhteistyöhön liittyviä seikkoja, se kuitenkin selventää kokoelmien kehittämisen prosesseja.

Kuvio 1. Evansin kokoelmien kehittämisen prosessimalli (Evans 2000, 17)

Tässä mallissa keskiössä on kirjaston henkilökunta, joka toteuttaa tiettyjä toimintoja isäntäyhteisöä varten. Toiminnoista ensimmäinen on yhteisöanalyysi, jossa selvitetään nykyisten ja potentiaalisten käyttäjien tarpeet ja kerätään yleistä tietoa yhteisöstä. Yhteisö voidaan myös ottaa mukaan yhteisöanalyysin muotoiluun. Valintapolitiikassa muotoillaan aineistojen valintaan liittyvät periaatteet, jotka kirjataan ylös. Valintapolitiikassa on hyödyllistä käyttää yhteisöanalyysin tuloksia. Valintavaiheessa päätetään, mitä aineistoja hankitaan ja miten paljon. Lisäksi arvioidaan nimekkeiden hyödyllisyyttä ja merkityksellisyyttä. Hankinta sisältää aineistojen ostot sekä lahjoitukset ja vaihdot. Tavoitteina hankinnassa on saada aineisto käyttäjille mahdollisimman nopeasti ja huomioida yhteistyön tarjoamat mahdollisuudet. Karsimisvaiheessa tehdään arviointia teosten tarpeellisuudesta. Teos voidaan säilyttää, poistaa tai siirtää. Kokoelman kannalta karsiminen parantaa sen saatavuutta ja käyttäjästävällisyyttä. Arviointivaiheessa tarkastellaan kokoelman

käyttökelpoisuutta isäntäyhteisön kannalta ja saadaan siten tietoa siitä, miten kokoelmatyössä on onnistuttu. (Tammi, Mari, 24.2.2009, luentomuistiinpanot)

Peggy Johnsonin (2009) näkemys kokoelmien kehittämisestä on hieman laajempi. Hänen mukaansa kokoelmien kehittäminen sisältää eri aineistojen valintatyön sekä kokoelman ylläpitoon liittyvät toimet kuten poistot ja varastoinnin. Kokoelmien kehittäminen sisältää lisäksi kokoelmapoliittisten asiakirjojen laatimisen sekä niiden toteuttamisen ja päivittämisen. Myös kokoelmiin liittyvä budjetointi, kokoelmaan liittyvien tukitoimintojen ja yhteistyön hoitaminen, nykyisten ja tulevien asiakkaiden tarpeiden selvittäminen, kokoelmien arviointi sekä kokoelmiin liittyvien yhteistyöprojektien suunnittelu ovat osa kokoelmien kehittämistyötä. Kokoelmien kehittämisen tulee olla yhteydessä muihin kirjaston toimintoihin ja sitä toteuttaessa tulee ymmärtää, mitkä ovat kirjaston visio ja arvot, keitä ovat kirjaston käyttäjät, minkälainen rahoitus kirjastolla on, minkälaiset henkilöstövarat ovat käytössä ja mikä merkitys kirjaston sidosryhmillä on. Kokoelmien kehittämisessä on huomioitava sekä sisäinen että ulkoinen toimintaympäristö (Johnson 2009, 1 – 3).

5 Kokoelmien kehittämisen toiminnot

Tässä luvussa käsitellään tarkemmin niitä kokoelmien kehittämiseen liittyviä toimintoja, jotka ovat keskeisiä tämän työn kannalta. Ulkopuolelle jäävät esimerkiksi kokoelmien kehittämisen eri toimintoihin liittyvät tarkemmat kuvaukset henkilökunnan rooleista ja työtehtävistä, talouteen liittyvät seikat sekä kokoelmien kehittämiseen liittyvä markkinointi.

5.1 Käyttäjät

Tiedot kirjaston käyttäjäyhteisöstä ovat keskeisiä, kun pyritään tehokkaaseen kokoelmien kehittämiseen ja siten tehokkaisiin palveluihin. On mahdotonta ja tarpeetontakin kerätä kaikkea mahdollista tietoa käyttäjistä, mutta mitä paremmin käyttäjäyhteisö tunnetaan, sitä helpompaa on luoda kokoelma, joka vastaa kullakin hetkellä heidän tarpeisiinsa. Ilman tietoa siitä, keitä kirjaston

käyttäjät ovat, on mahdotonta kehittää kokoelmaa oikeaan suuntaan. Tiedot käyttäjäyhteisöstä ovat käytettävissä myös kokoelmiin liittyvien politiikkojen laadinnassa sekä valinta- ja arviointityössä. (Evans 2000, 32.)

5.2 Valinta

Johnson kuvaa valintatyön koostuvan tietämyksestä, kokemuksesta ja vaistosta sekä työtä tukevista työkaluista. Esimerkki työkalusta on kirjallinen valintapolitiikka, josta selviävät kirjaston toiminta-ajatus ja käyttäjäryhmät. Hän esittää valintatyön koostuvan neljästä vaiheesta: ensin selvitetään, mitä aineistoja tarvitaan, toiseksi arvioidaan, onko valittava aineisto hankinnan arvoinen ja sopiiko aineisto kokoelmaan, kolmantena tehdään ostopäätös ja viimeisessä vaiheessa tehdään tilaus. (Johnson 2009, 108 – 109.) Evansin mukaan aineistoja valittaessa tulee olla selvillä kokoelman käyttäjistä, tuntea sen hetkisen kokoelman koostumus, tietää mitkä aiheet ja aineistolajit ovat kullakin hetkellä oleellisimpia kokoelman ja sen käyttäjien kannalta sekä tuntea eri aineistovälittäjien tarjoamat mahdollisuudet. Lisäksi valintatyöstä vastaavien henkilöiden tulee kyetä kustannustehokkaisiin ja laadukkaisiin valintoihin. Valintatyö vaatii jatkuvasti uuden oppimista. (Evans 2000, 121.)

Yleisten kirjastojen asiakaskunta on laaja, ja niiden tulee palvella asiakkaitaan koulutuksellisten ja tiedollisten aineistojen lisäksi myös tarjoamalla ajanvietettä. Kaikki nämä seikat on huomioitava valintoja tehdessä. Tärkeää on, että aineistot saadaan nopeasti asiakkaiden käyttöön, pysytään ajan tasalla sen suhteen mitä julkaistaan, tehdään valintatyötä yhteistyössä ja tunnetaan eri aihepiirit. (Evans 2000, 99 – 101.) Kokoelmien tulee heijastaa asiakkaiden kiinnostuksen kohteita. Valintatyötä tehtäessä joudutaan myös päättämään, mitä aineistolajeja tai aihepiirejä kokoelmaan ei hankita. Sen lisäksi, että arvioidaan aineiston sopivuutta suhteessa kirjaston kokoelmaan ja käyttäjien tarpeisiin, joudutaan päätöksiä tekemään aineistojen sisältöjen perusteella. Usein hankkimatta jättämisen perusteina ovat aineiston siveetön tai pornografinen sisältö.

Lisäksi syynä hankkimatta jättämiselle voi olla teoksen sisältämä vaarallinen, loukkaava tai laittomuuksia sisältävä materiaali. (Johnson 2009, 137.)

5.3 Hankinta

Kun valintapäätös aineiston lisäämisestä kokoelmaan on tehty, siirrytään aineiston hankintaan. Valintatyö ja hankintatyö liittyvät vahvasti toisiinsa. Joissakin kirjastoissa nämä työvaiheet tekee sama henkilö, koska valitsijat voivat monessa tapauksessa tehdä tilauksen suoraan aineistovälittäjän tarjoamista valintalistaista. Tilauksen tekemisen lisäksi hankintatyöhön liittyviä tehtäviä ovat, aineiston vastaanottaminen, puuttuvien aineistojen periminen, aineistoihin liittyvien peruutusten tekeminen, laskujen käsittely ja aineistonvälittäjien tarjouksien välittäminen. (Johnson 2009, 119.)

5.4 Karsiminen

Karsimisella tarkoitetaan kokoelmaan kohdistuvien poistojen tekemistä ja aineistojen varastointia. Yleisimmät syyt aineiston karsimiseen liittyvät taloudellisten säästöjen saavuttamiseen, tilojen ahtauteen, kirjaston palveluiden ja kokoelmien kohentamiseen sekä kokoelman laadun kehittämiseen. Ilman säännöllistä karsimista kokoelma vanhenee nopeasti ja sen käytöstä tulee hankalaa. Kirjaston asema ja koko vaikuttavat kokoelman varastointiin ja poistoihin. Suurella kirjastolla saattaa olla asema, jonka perusteella sen tulee säilyttää tiettyjä aineistoja, samoin pienemmän kirjaston kokoelmaan saattaa liittyä esimerkiksi laajempi kokoelma paikallishistoriaa, vaikka muuten pitäydettäisiin ajantasaisessa ja uusiutuvassa kokoelmassa. (Evans 2000, 407-408.)

5.4.1 Poistot

Poistojen kohteena ovat aineistot, jotka ovat eivät ole enää hyödyllisiä, ajankohtaisia tai tarkoituksenmukaisia. Tyypillisimmät arviointikriteerit poistoja tehtäessä ovat teoksen lainausmäärä, fyysinen kunto ja tietojen oikeellisuus. Lisäksi on muistettava, että poistokriteereihin vaikuttavat myös kirjaston omat

määritelmät siitä, mitä aineistolajeja ja aihepiirejä kokoelma sisältää ja mitkä ovat käyttäjien tarpeet. Poistetut aineistot voidaan hävittää, pistää myyntiin tai antaa käyttöön muille organisaatioille. Poistojen myötä kirjaston yleisilme paranee ja kokoelma säilyy ajankohtaisena. Lisäksi asiakkaan näkökulmasta kokoelmasta on helpompi löytää haluamansa. (Johnson 2009, 151 – 155.)

Poistojen tekeminen vaatii sääntönsä, samalla tapaa kuin valintatyökin. Sen lisäksi että säännöt helpottavat poistojen tekijän työtä, niiden avulla voidaan perustella tarvittaessa myös asiakkaille ja sidosryhmille poistamisen syyt. (Johnson 2009, 158.)

5.4.2 Varastointi

Pääasiallinen syy aineiston varastointiin on siihen kohdistuvan käytön väheneminen. Varastoitavia aineistoja ovat tyypillisesti vanhemmat painokset, kaksoiskappaleet ja elektronisilla aineistoilla korvatut painetut aineistot. Lisäksi arvioidaan aineiston kuntoa ja arvoa. Samoin kuin valinta- ja poistotyössä, myös varastoinnissa kirjastolla tulisi olla säännöt. Tarkasteltaessa kirjastojen varastointia asiakasnäkökulmasta on tärkeää, että varastossa sijaitsevat aineistot saa halutessaan nopeasti käsiinsä. Asiakaspalvelun kannalta on myös tärkeää, että varastoitu aineisto voidaan siirtää takaisin käyttökokoelmaan, jos sille on kysyntää. (Johnson 2009, 160 – 164.)

5.5 Kokoelmien arviointi

Keskeistä kokoelmien arvioinnissa on selvittää, miten tehokkaasti kokoelma vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin, tarpeisiin sekä kirjaston ja sen sidosryhmien asettamiin tehtäviin. Kokoelman arvioinnissa tutkitaan kokoelmaa itseisarvona tai suhteessa toisiin kokoelmiin tai vertailumenetelmiin. (Johnson 2009, 253 – 254.) Arvioinnin avulla saadaan tietoa, jonka perusteella voidaan kohdentaa valintatyötä ja muotoilla karsinnan periaatteita paremmin suhteessa kirjaston käyttäjiin ja sidosryhmiin (Johnson 2009, 226).

Arviointi on suunnitelmallista työtä, eli sillä tulee olla etukäteen mietitty päämäärä ja käyttötarkoitus. Sen tuloksia voidaan tarkastella monista näkökulmista. Arviointi on myös aina enemmän kuin pelkkää mittaamista. Arvioinnissa on keskeistä kokoelman laadun ja arvon määrittäminen. Nämä ovat molemmat jo käsitteinäkin haastavia. Näiden mittaamiseen tulisi käyttää vähintään kahta erityyppistä laadullista ja määrällistä tietoa tuottavaa menetelmää, joiden valinta riippuu siitä, missä konteksteissa arviointia tehdään ja minkä tyyppistä tietoa halutaan. Yleisiä arviointimenetelmiä ovat kokoelmakeskeiset menetelmät kuten tilastomenetelmä, jossa tarkastellaan kokoelmaa lukujen valossa, ja listamenetelmä, jossa kokoelmaa arvioidaan erilaisten luetteloiden avulla. Toisaalta voidaan käyttää käyttö- ja käyttäjäkeskeisiä menetelmiä, joita ovat käyttötutkimus, jossa selvitetään esimerkiksi lainausta ja sisäkäyttöä, sekä käyttäjätutkimus, jonka avulla selvitetään käyttäjien näkemyksiä. (Wilén 2010, 96 – 119.)

5.6 Kokoelmien kehittämispolitiikka

Kokoelmien kehittämispolitiikka, jota voidaan kutsua myös kokoelmapolitiikaksi, on kirjallinen dokumentti tai kokoelmatyöstä vastaavien henkilöiden tiedossa olevat kokoelmien kehittämisen suuntaviivat (Wilén 2010, 89). Kokoelmapolitiikasta tulee ilmetä, miten aineistojen valintapäätökset tehdään, mitä aineistoja hankitaan, mitä säilytetään ja mitä siirretään varastoon tai poistetaan (Gorman&Clayton 2001, 19).

Kokoelmapolitiikan tehtävänä on kuvailla kokoelman kehittämisen käytäntöä tavalla, joka heijastaa käyttäjien tarpeita. Siinä voidaan määrittellä kirjastoihin hankittavien ja hankintojen ulkopuolelle jätettävien materiaalien formaatit sekä aiheet nyt ja tulevaisuudessa. Kokoelmapolitiikka tarjoaa myös työkaluja kokoelman kehittämisen eri toimintoihin. Lisäksi sitä voidaan käyttää arvioinnin työkaluna, hiljaisen tiedon lähteenä ja sen avulla voidaan edistää vuoropuhelua kokoelmista vastaavien henkilöiden välillä. Kokoelmapolitiikka auttaa myös määrärahojen kohdentamisessa budjetoituvaiheessa. Sen tehtävänä on lisäksi palvella perusteena jonka mukaan määritellään kaukopalvelun ja

kokoelmayhteistyön alueita sekä dokumentoidaan yhteistyöohjelmia. (Wilen 2010, 89.)

Kokoelmapolitiikka voi olla niin yksityiskohtainen tai laaja kuin laativa organisaatio sen haluaa olevan. Johnsonin (2009, 73) mukaan kokoelmapolitiikan ei kuitenkaan pidä olla liian yleisluontoinen tai teoreettinen eikä toisaalta niin yksityiskohtainen, että soveltaminen käytäntöön muuttuu mahdottomaksi. On huomioitava, että kokoelmapolitiikalla ei voida korvata hyvää kokoelmien kehittämistyötä ja henkilökohtaista päätöksentekokykyä. Kokoelmapolitiikka määrittelee työlle raamit, mutta se ei määrittele sitä, miten jonkun tietyn niteen kohdalla olisi parasta toimia.

Vaikka kokoelmapolitiikan sisällölle ei mitään tarkkaa ohjetta ole, joitain yläotsikoita on kuitenkin muotoiltu helpottamaan ja selkeyttämään politiikan laatimista. Gormanin ja Claytonin mukaan kokoelmapolitiikassa on syytä huomioida sen yhteys kirjaston tavoitteisiin ja siitä tulee käydä ilmi, kenelle se on suunnattu, sekä miksi ja miten sitä käytetään. Käyttäjärühmät ja erikoisryhmät on muistettava huomioida kokoelmapolitiikassa, ja kokoelman yleiskuvauksen avulla on mahdollista valottaa sen sisältämiä aineistotyyppisiä, historiaa ja mahdollisia rajoituksia. Keskeisin ja laajin kokonaisuus käsittelee määrärahojen kohdennusta ja valintaperiaatteita. Kokoelmapolitiikassa voidaan kertoa myös mahdollisista erikoiskokoelmista ja elektronisista kokoelmista sekä niiden käyttömahdollisuuksista. Kokoelmapolitiikkaan voidaan kirjata lisäksi, minkä tyyppistä aineistoa kokoelmaan ei hankita, kokoelman arviointiperiaatteet, aineiston säilytysperiaatteet ja karsintakriteerit sekä tiedot yhteistyöohjelmista. Lopuksi on tärkeää määritellä, miten usein ja kenen toimesta kokoelmapolitiikka tarkastetaan ja päivitetään. Lisäksi kokoelmapolitiikka voi sisältää eri aihepiirien yksityiskohtaisen kuvauksen. (Gorman&Clayton 2001, 22 – 26.) Johnsonin (2009, 79) mukaan kokoelmapolitiikan perusosan lisäksi yleiset kirjastot voivat laatia erikseen politiikat esimerkiksi lasten kokoelmalle tai aikuisten tietokirjallisuuskokoelmalle.

On huomioitava, että niin Johnsonin, Wilenin sekä Claytonin ja Gormanin suositukset ja määritelmät liittyen kokoelmapolitiikkaan ovat toki yleisluontoisia, mutta ne on tehty pääasiassa tieteellisten kirjastojen kokoelmien näkökulmasta. Tämä ei kuitenkaan estä niiden soveltamista yleisten kirjastojen kokoelmapoliittisia linjauksia laadittaessa.

6 Kokoelmien kehittäminen yhteistyössä

Kokoelmien kehittäminen yhteistyönä on tulevaisuudessa yhä tärkeämpää. Kirjastojen halu tarjota käyttäjilleen laajemmat kokoelmat, yhdistettynä määrärahaliekkauksiin ja tilojen tuomiin rajoituksiin vievät kirjastoja kohti yhteisten toimintojen suunnittelua. Johnsonin siteeraaman David H. Stamin mukaan kaikki kirjastot ovat linkittyneitä toisiinsa ja kunkin kirjaston sisällöillä ja toimilla on merkityksensä maailmanlaajuisessa kirjastojen yhteisössä ja suhteessa käyttäjiin. Ajan myötä käytännön yhteistyötavat ovat kehittyneet. On siirrytty pelkästä resurssien jakamisesta näkemään yhteistyön hyödyt myös yhdessä tehtyjen suunnitelmien ja strategioiden suhteen. Näin palvellaan käyttäjien tarpeita paremmin. Tavoitteena on parantaa pääsyä tietoon ja kirjastojen resursseihin maksimoimalla resurssien käyttö ja käyttämällä olemassa olevaa rahoitusta yhteistyön hyödyksi. (Johnson 2009, 264 – 265)

6.1 Kirjastojen välinen yhteistyö Suomessa

Opetusministeriö suositteli yleisten kirjastojen väliseen yhteistyöhön liittyen Kirjastostrategia 2010:n toimenpide-ehdotuksissa, että palveluiden laadun ja aineistojen optimaalisen käytön varmistamiseksi kirjastojen välistä yhteistyötä tulisi kehittää. Lisäksi yhteisen kirjastolaitoksen muodostamista suositeltiin sellaisissa tapauksissa, joissa yksittäinen kirjasto ei pysty tuottamaan suositusten mukaisia kirjastopalveluita kuntalaisille. Yhteisellä kirjastolaitoksella tarkoitetaan tässä esimerkiksi seutukirjastotoimintaa. (Opetusministeriö 2003, 24 – 26.)

Suomessa kirjastokimppoja alkoi syntyä 1990-luvulla, tosin verkostoitumista ja alueellista yhteistyötä oli tehty aiemminkin. Kirjastojen välisen yhteistyön taustalla on ajatus asiakkaiden tarpeiden huomioimisesta sekä laadukkaiden ja yhdenvertaisten palveluiden tuottamisesta, joista puhutaan myös vuoden 1998 kirjastolaissa ja Kirjastostrategia 2010:ssa. Erilaisten yhteistyömuotojen syntyyn vaikuttivat voimakkaimmin atk-järjestelmien yhteishankinnat ja aineistomäärärahojen supistukset. Yhteisten järjestelmien hankinnan myötä yhteistyö tuli välttämättömäksi ja yhteistyössä tehdyillä aineistohankinnoilla mahdollistettiin monipuolisen ja laadukkaan kokoelman ylläpito myös lama-aikana. (Kekki 2003, 15.)

Kirjastot.fi-sivuston mukaan seutuyhteistyötä tekeviä kirjastokimppoja on Suomessa tällä hetkellä 55 kappaletta, joihin kuuluu kaikkiaan 284 yleistä kirjastoa (Helsingin kaupunginkirjasto 2010). Suomen yleisten kirjastojen tilastojen mukaan vuonna 2009 Suomessa oli 319 pääkirjastoa (Opetusministeriö 2009a). Tarkasteltaessa näitä lukuja keskenään on selvää, että suurin osa yleisistä kirjastoista kuuluu johonkin kirjastokimppaan ja tekee näin ollen jonkinlaista yhteistyötä alueensa muiden kirjastojen kanssa.

Opetusministeriön julkaisussa Kirjastopalvelut kaikilla mausteilla todetaan, että kirjastojen välisellä yhteistyöllä voidaan tehostaa kirjastojen toimintaa ja vähentää päällekkäisen työn tekemistä. Yhteisen aineistorekisterin, kirjastojen välisen kaukolaina- tai kuljetuspalvelun, yhteisen kirjastokortin ja yhteisen toimintapolitiikan myötä alueen kirjastojen käyttö selkeytyy asiakkaan näkökulmasta. Yhteisesti sovitut aineiston ja tapahtumien hajauttaminen yhteistyöalueen kirjastoihin mahdollistaa kirjastojen profiloitumista ja näin syntyneen asiantuntijuuden jakamista tarvittaessa muille kirjastoille. On kuitenkin huomioitava, että kirjastojen välisen arvostuksen ja kommunikaation on oltava kunnossa, jotta yhteistyö toimii. (Heinisuo ym. 2004, 53.)

Opetusministeriön julkaisussa Kirjastopolitiikka 2015 hyvän yleisen kirjaston vahvuudeksi todetaan muun muassa sen edelläkävijyys kuntarajat ylittävässä yhteistyössä. Kirjastojen yhteiset kirjastojärjestelmät ja tietokannat, yhteistyössä toteutetut aineistohankinnat ja aineistonkuljetuspalveluiden tehokkuus ovat lisänneet palveluiden laatua ja saatavuutta. Julkaisussa todetaan myös, että yhteistyön myötä päällekkäisen työn määrä on vähentynyt. (Opetusministeriö 2009b, 16 – 17.) Voidaan siis havaita, että Kirjastostrategia 2010:ssä ehdotettujen toimenpiteiden toteuttamisessa on onnistuttu. Julkaisun mukaan tulevaisuuden kirjastojen yksi tärkeimmistä ominaisuuksista tulee olemaan profiloituminen ja erikoistuminen käyttäjäryhmittäin. Kaikille kaikkea -toimintamalli ei enää riitä vaan esimerkiksi kokoelmien avaamiseen ja esittelyyn tulee panostaa uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien avulla. (Opetusministeriö 2009b, 19.)

6.2 Kirjastojen välinen kokoelmayhteistyö Suomessa

Suomessa kirjastojen välinen yhteistyö on vankalla pohjalla ja sillä on monia muotoja, joista kokoelmien parissa tehtävä yhteistyö on yksi. Seuraavissa kahdessa luvussa esitellään kaksi kirjastojen välistä yhteistyöhanketta kokoelmanäkökulmasta.

6.2.1 Pohjoisten kirjastojen arviointi- ja kehittämisprojekti PARKKI - kirjastojen arviointi ja osaamisen jakaminen seutuyhteistyönä

PARKKI-hankkeessa kehitettiin kolmen vuoden ajan menetelmiä yleisten kirjastojen toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi Opetusministeriön tuella. Painopisteenä oli jokapäiväiseen työskentelyyn soveltuvien arviointimenetelmien luominen. Menetelmiä kehitettiin 15 kirjaston yhteistyönä. Hankkeessa oli edustettuna erityyppisiä ja erikokoisia kirjastoja. Hankkeessa arvioitiin kokoelmia, asiakasryhmiä ja kirjastotyötä. Arviointi toteutettiin siten, että hankkeessa mukana olleet kolme kirjastotyöryhmää osallistuivat vuorovuosina arvioinnin kohteina olleisiin teemoihin. Edellisenä vuonna saadut tulokset toimivat pohjana vuoron vaihtuessa, vaikka kullakin kirjastotyöryhmällä

oli omat näkökulmansa ja menetelmänsä teeman käsittelyyn. (Kortelainen 2003, 16 – 19)

Tässä opinnäytetyössä esitellään PARKKI-hankkeessa kehitettyjä kokoelmien kehittämiseen ja arviointiin liittyviä menetelmiä ja malleja. Kokoelmiin liittyvinä tavoitteina PARKKI-hankkeessa olivat yhteisen kokoelmapolitiikan luominen (Rovaniemi), uusi näkökulma kaunokirjallisuuden, musiikin ja kuvataideteosten kokoelmien arviointiin (Oulu) ja lastenkirjallisuuskokoelman arviointi (Kemi).

Kuntien välisellä yhteistyöllä kokoelmien arvioinnin avuksi kehitettiin yhteisiä mittareita, jotka liittyivät hankintaan, kokoelmiin, poistoihin, kiertonopeuteen ja aineistorahoihin. Näiden mittareiden avulla saadut tiedot selvensivät kirjastoille kuvaa omasta kokoelmasta siitäkin huolimatta, että kirjastoilla oli erilaisia kirjastojärjestelmiä ja tietojen tallennustapoja.

Hankinta	niteet aineistolajeittain niteet / kokoelma niteet / asukas lastenaineisto / 1000 lasta nimekkeet kpl / vuosi nimekkeet kpl / ilmestyneet nimekkeet
Kokoelma	kpl / asukas kpl / aineistolaji kirjat av-aineisto kpl / luokka lastenaineisto / kokoelma aineistolajittain / kokoelma
Poistot	poistot / kokoelma aineistolajeittain luokittain toimipisteittäin poistot / hankinta
Kiertonopeus	lainat / nide aineistolajittain luokittain osastoittain kielittäin
Aineistoraha	€ / asukas eri aineistolajien osuus aineistorahasta aikuisten- / lastenaineiston osuus aineistorahasta aineistorahan osuus kirjaston budjetista hankinnan keskihinta aineistolajeittain

Kuvio 2. PARKKI-hankkeessa kehitetyt määrälliset mittarit. (Kortelainen 2003, 62)

.Yhteistyönä tehtiin tarkempaa arviointia aikuisten kaunokirjallisuus-, musiikki-, ja kuvatalennekokoelmista sekä lasten ja nuorten kokoelmista ja kehitettiin yhdessä luotuja mittareita hyväksi käyttäen tarkempia menetelmiä näiden osioiden arvioimiseen. Kaunokirjallisuustiimissä tutkittiin kokoelman tilastollisia tietoja kirjastoittain ja kehitettiin dokumentti, johon kirjattiin kokoelmapolitiikan tavoitteet, kehittämistarpeet ja mittarit aikuisten kaunokirjallisuuden osalta. Musiikkikirjastotiimissä arvioitiin äänitteitä, ja tavoitteena oli luoda niitä koskeva yhteinen hankintapolitiikka. Tiimi laati lomakkeita äänitteiden hankinnan, käytön ja poistojen seurantaan varten. Kuvatallennekokoelmatiimi laati myös lomakkeita, joiden avulla pyrittiin selkeyttämään kuvatalenteiden kokoelmapolitiikkaa, hankintaa, poistoja sekä kuvatalenteisiin käytetyn määrärahan osuutta kokonaismäärärahasta. Lisäksi lomakeseurannan avulla pyrittiin selvittämään luokkakohtaisesti käytetyn määrärahan suhdetta kuvatalenteiden kokonaismäärään, hankintaan, poistoihin, lainaukseen ja kiertonopeuteen. Lasten ja nuorten kokoelmien arviointia varten suunniteltiin lomake, johon kerättiin erilaisia vertailtavia tunnuslukuja lastenkirjastotoiminnasta. (Kortelainen 2003, 63 – 72.)

Rovaniemellä kirjastojen kokoelmista laadittiin yliopiston, ammattikorkeakoulun ja yleisten kirjastojen toimesta yhteinen, kokoelmatarjottimeksi nimetty kuvaus, joka on sovellus portfolioista. Kokoelmatarjotin sisälsi kirjastojen kokoelmafilosofiat ja hankintapolitiikat, kirjaston toimintaresurssien kuvaukset ja kokoelmien esittelyt. Kokoelmien kuvailuissa lähdettiin liikkeelle kokoelmien jakamisesta kuuteen aihe ryhmään, joiden teemat valittiin oppilaitoskirjastojen käyttäjien näkökulmasta. Ensin kunkin aihe ryhmän sisällöt kuvattiin kirjastokohtaisesti kirjalliseen muotoon, minkä jälkeen tarkasteltiin eri aihe ryhmien sisältämien teosten ikää, kokonaismäärää ja sitä, kuinka suuri osa teoksista sisälsi pohjoisen näkökulman. Kuvailut toteutettiin tiimityönä. (Kortelainen 2003, 58 – 60.)

6.2.2 SEKO - seudullinen kokoelma

– selvitys PIKI-kirjastojen aineiston hankinnan ja käsittelyn yhteistyön syventämisestä

Pirkanmaalla toteutetun selvityksen tarkoituksena oli muodostaa kuva kokoelmayhteistyön syventämismahdollisuuksista PIKI-kirjastoissa. PIKI-kirjastoihin kuului selvityksen tekohetkellä 22 Tampereen ympäristökunnan kirjastoa. Selvityksen taustaksi alueen kirjastoista koottiin perustietoja Suomen yleisten kirjastojen tilastoista. Varsinainen selvitys toteutettiin projektin vetäjän tekemien kirjastovierailuiden, yhteisen seminaarin ja kolmen kyselyn avulla. Ensimmäisessä kyselyssä kysyttiin kirjastojen tapoja toteuttaa aineistonvalinnat ja -hankinnat, tilausten käsittelyt, varastointi, kirjojen käsittely lainauskuntoon sekä mielipiteitä tulevasta kokoelmayhteistyöstä. Toisessa kyselyssä pyydettiin pohtimaan erilaisia kokoelmayhteistyön muotoja, ohjeita ja toimintatapoja. Kolmannen kyselyn avulla selvitettiin, ketkä kirjastoissa vastaavat kokoelmatyöstä, aineistohankintaan kuluva aika, hankintaan liittyviä aikaavieviä työtehtäviä, hankintojen kilpailutusperiaatteita ja kirjastojen painopistealueita. Kyselyiden perusteella hankkeen ohjausryhmä muotoili viisiaskelisen vaihtoehtomallin hankintayhteistyön kehittämiseksi, Mallissa ensimmäisen vaihe oli yhteistyön syventäminen pienillä muutoksilla ja viides seutukirjaston perustaminen. (Lehtovirta 2008.)

7 Vaski-kirjastot ja kokoelmatyö

Vaski-kirjastojen yhteistoiminta käynnistyi kokoelma- ja asiakastietokantojen yhdistämisellä ja yhteisen verkkokirjaston avaamisella. Vuonna 2009 kirjastojen välille muodostettiin yhteinen varaus- ja kuljetusjärjestelmä. Yhdellä kirjastokortilla on mahdollista asioida kaikissa alueen kirjastoissa ja kirjastoautoissa. Lisäksi Vaski-kirjastot ottivat käyttöön yhteiset käytösäännöt 1.4.2010 alkaen. (Turun kaupunginkirjasto 2010.) Vuoden 2011 aikana Vaski-kirjastoihin liittyi Kaarinan, Uudenkaupungin, Laitilan ja Paimion kaupunginkirjastot sekä Vehmaan, Kustavin, Pyhärannan ja Sauvon

kunnankirjastot. (Vaski-kirjastot 2010). Vaski-kirjastot pyrkivät kehittämään yhteistyötä edelleen.

Tässä luvussa kuvataan Vaski-kirjastoja ja erityisesti niiden kokoelmatyötä muutamien tunnuslukujen ja kyselyyn saatujen vastausten pohjalta. Taulukossa 1 esitettävät tunnusluvut on poimittu Suomen yleisten kirjastojen tilastoista. Kyselyyn vastasivat Liedosta kirjastotoimenjohtaja Päivi Kettula, Maskusta kirjastonjohtaja Leena Hämäläinen, Mynämäeltä kirjastonjohtaja Viktoria Kulmala, Naantalista kirjastotoimenjohtaja Tarja Tuomi, Nousiaisista vs. kirjastotoimenjohtaja Kaarina Sainio, Raisiosta kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo, Ruskolta kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Jan-Erik Ylitalo ja Turusta kokoelmista vastaava palvelupäällikkö Kaisa Hypén. Taivassalosta ei tullut vastausta kyselyyn.

Taulukko 1. Vaski-kirjastojen tunnusluvut 2009 (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2009a; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b)

	Asukasluku	Toimipaikat	Lainauskierto	Hankinnat - kirjat / Asukasluku / 1000	Hankinnat / kokoelma	Poistot / Kokoelma
Lieto	15 772	1 + 1 kirjastoauto (45 pysäkkiä)	2,42	253,55	5,34 %	11,51 %
Masku	9 383	3	1,69	586,91	6,62 %	1,69 %
Mynämäki	8 026	2 (6 pysäkkiä)	2,05	289,43	4,21 %	7,15 %
Naantali	18 391	6	1,50	600,08	6,98 %	3,44 %
Nousiainen	4 809	2	1,60	488,46	5,65 %	5,71 %
Raisio	24 147	2	3,86	350,27	5,80 %	11,63 %
Rusko	5 758	2	1,55	458,84	4,63 %	2,83 %
Taivassalo	1 708	1	1,19	593,09	5,10 %	2,68 %
Turku	175 582	13 + 2 kirjastoautoa (78 pysäkkiä)	3,28	288,83	6,83 %	17,69 %
Koko maa			2,46	334,12	5,25 %	6,40 %
Laatusuosituks				300-400	8 %	8 %

7.1 Yleisten kirjastojen laatusuositukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on muotoillut laatusuositukset yleisille kirjastoille. Kirjastojen kokoelmiin liittyvissä suosituksissa todetaan, että kirjastoilla tulee olla monipuolinen ja ajantasainen aineistokokoelma, joka sisältää kauno- ja tietokirjallisuutta, lehtiä, musiikkia, muita tallenteita ja

verkkoaineistoja. Kirjastojen tulee kokoelmiensa painotuksissa huomioida asiakkaiden tarpeet, ikä- ja kielijakauma ja ammattirakenne. Kirjastoissa tulee myös ottaa huomioon kokoelmatyötä tehtäessä eri formaattimuotoja koskeva kehitys esimerkiksi e-kirjojen suhteen. Laatusuosituksissa korostetaan kirjaston oman kokoelman kehittämisenäkemyksen lisäksi kokoelmayhteistyön merkitystä. Esimerkiksi yhteisen hankinta- ja varastointipolitiikan avulla lisätään tarjontaa ja vanhemman aineiston saatavuutta. Laatusuositusten mukaan suhteelliseen hyvään uutuustarjontaan kirjastoissa päästään hankkimalla 300 – 400 kirjaa / 1000 asukasta kohti. Pieni kunta varmistaa hyvän tarjonnan tätä suuremmalla hankintamäärällä. Kokoelmien uusiutuminen ja ajankohtaisuus turvataan riittävällä hankinnalla ja säännöllisillä, riittäväillä poistoilla. Kansainvälisesti käytetty suositustaso on 8 %. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b.)

Laatusuositusten toteutuminen Vaski-kirjastoissa

Laatusuositusten mukaiseen kirjojen hankintamäärään päästiin vuonna 2009 Maskussa, Naantalissa, Nousiaisissa, Raisiossa, Ruskolla ja Taivassalossa. Hankintojen osuus kokoelmasta ei ollut missään kirjastossa suositusten mukaista 8 %. Sen sijaan poistoissa ylitettiin 8 %:n suositus Liedossa, Raisiossa ja Turussa. Turun kohdalla on huomioitava, että suureen poistomäärään vaikuttivat myös kahden lähikirjaston lakkauttamisesta syntyneet poistot. Laatusuositukset kirjahankintojen osalta täyttäneistä kirjastoista ainoastaan Raisiossa päästiin lainauskierrossa yli koko maan keskiarvon. Koko maan lainauskierron keskiarvon yli päästiin Raision lisäksi Vaski-kirjastoista vain Turussa.

7.2 Lieto

Liedossa asukkaita oli vuoden 2009 lopussa 16 011. Liedossa on pääkirjasto, minkä lisäksi kunnassa kiertää kirjastoauto, jolla vuonna 2009 oli 45 pysäkkiä. Liedossa kunnankirjasto ylläpitää myös kunnan koulukirjastoja. Vuonna 2009 näihin hankittiin 2 833 kirjaa. Koulukirjastojen kirjakokoelmissa oli vuoden 2009 lopussa 53 693 nidettä.

Liedon lainauskierto oli vuonna 2009 lähes samalla tasolla kuin lainauskierron keskiarvo koko maassa. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 koko maan keskiarvoon vertailtaessa Liedon hankintojen määrä oli alle keskiarvon ja kirjastossa jäätiin myös alle yleisten kirjastojen laatusuosituksen. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Liedossa oltiin hankinnoissa koko maan keskiarvon tasolla ja poistoissa reilusti yli keskiarvon. Laatusuosituksiin vertailtaessa hankinnoissa jäätiin alle laatusuositusten ja poistoissa päästiin yli

Liedon kirjaston tärkeimpiä käyttäjäryhmiä ovat lapset, koululaiset, opiskelijat, lapsiperheet, työikäinen väestö ja aktiiviseniorit. Kokoelmien sisältöön vaikuttavia toimijoita ovat päiväkodit (myös ruotsinkielinen), perusasteen koulut ja lukio, Liedon ja lähialueen ammattioppilaitosten toimipisteet, kansalaisopiston ryhmät sekä PK-yritykset.

Aihealueista Liedossa panostetaan aikuisten tietokirjallisuuteen eri aihealoilta tarjonnan mukaan sekä Liedon ja lähialueen kotiseutukirjallisuuteen ja -painatteisiin. Lisäksi lasten ja nuorten kirjat sekä kaunokirjallisuuden uutuudet ovat panostuksen kohteena. Aineistolajeista kirjat, lehdet, äänikirjat ja DVD-levyt ovat tärkeimpiä. Aikuisten osastolle ei hankita musiikkiaäniteitä, koska katsotaan, että Turun kaupunginkirjaston musiikkiosasto on helposti asiakkaiden saavutettavissa. Musiikkiin liittyvää kirjallisuutta ja nuotteja hankitaan jonkin verran. Erikoiskokoelmista Liedossa on Lieto-kokoelma.

Liedossa on määritelty tarkat valintakriteerit eri aineistoille. Aikuisten aineiston osalta hankitaan kotimaisen ja käännetyn kaunokirjallisuuden uutuuksia ja muuta ajankohtaista kaunokirjallisuutta. Lisäksi tehdään täydennyksiä klassikoiden ja suosikkien osalta. Myös ruotsinkielistä kirjallisuutta hankitaan ja hankinnoissa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon kielet, joita puhutaan Liedossa kotikielenä. Tietokirjoja hankitaan laajasti ja monipuolisesti. Tietokirjallisuudessa valintaperusteina on harrastekirjojen osalta ennakoidut käyttäjät ja kirjan käytettävyys. Opinto- ja tenttikirjoja hankitaan kysynnän ja mahdollisuuksien mukaan. Tietokirjallisuuteen tehdään täydennyksiä niihin

luokkiin, joissa kirjallisuutta on vähän tai joiden saatavuus on muuten vähäistä. Lisäksi Liedon kirjastoon hankitaan lähialueella julkaistua tai lähialuetta koskevaa kirjallisuutta sekä lietolaisten julkaisemia ja Lietoa käsitteleviä kirjoja ja muita julkaisuja. Nidemäärät päätetään oman kunnan asiakkaiden ennakoitun tarpeen mukaan. Osasta uutuuks- ja suosikkikirjoja yksi nide varataan Jokeri-kirjaksi. Sanomalehdistä hankitaan puolueiden pää-äänenkannattajat ja lähialueen paikallislehdet. Aikakauslehtiä hankitaan kysynnän, tarjonnan ja käytettävyyden perusteella eri aihealoilta. Aikuisten kuvatallenteista kokoelmiin hankitaan klassikkofilmejä, kotimaisia ja ulkomaisia uutuukselokuvia sekä eri tietalojen tallenteita. Äänikirjoja ja kielikursseja valitaan tarjonnan ja kysynnän perusteella.

Lasten ja nuorten aineiston osalta hankitaan kuvakirjanimekkeitä useita niteitä sekä kertomakirjallisuutta ja tietokirjoja laajasti tarjonnan ja käytettävyyden mukaan. Lisäksi kokoelmiin hankitaan ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä klassikkoja ja suosikkeja. Lasten ja nuorten lehtiä hankitaan kohtuullisen laajasti kysynnän ja tarjonnan mukaan. AV-aineiston hankinta on tällä hetkellä vähäisempää. Kuvatallenteista lasten- ja nuorten kokoelmaan valitaan klassikkofilmejä ja uutuuksia sekä tietopuolisia tallenteita. Konsolipelien kokoelmaa on aloitettu kartuttamaan. Äänikirjoja hankitaan kysynnän ja käytettävyyden mukaan ja lisäksi hankitaan myös jonkin verran lasten musiikkitalenteita. Koulukirjastoihin ja koulujen kirjastokokoelmiin hankitaan nuorten kertomakirjallisuuden ja tietokirjojen lisäksi useita lehtivuosikertoja.

Liedon kirjaston yleisiä poistokriteereitä ovat lainausmäärät ja kysyntä. Kirjoista poistetaan rikkoutuneet, kuluneet ja likaiset. Kertomakirjallisuudesta poistetaan kysynnän vähennyttyä kaksoiskappaleet ja tietokirjallisuudesta tiedoiltaan vanhentuneet niteet. Av-aineistoista poistetaan vioittuneet niteet ja VHS- ja CD-ROM-aineistoja poistetaan vähitellen kokonaan kokoelmasta. Nuoteista poistetaan huonokuntoiset. Karttoja poistetaan uuden painoksen tai korvaavan hankinnan myötä. Lisäksi muutamille aihealueille on omat poistokriteerinsä: laki-, yhteiskunta- ja matkailukirjakokoelmat pyritään pitämään ajantasaisina ja

elämänkerroista poistetaan nopeasti ne joiden huippukysyntä on laantunut. Varastoitavia aineistoja ovat aikuisten osalta kaunokirjallisuuden klassikot sekä aktiivisessa käytössä olevien kirjasarjojen eri osien viimeiset niteet. Tietokirjallisuudesta varastoidaan kirja- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kirjat sekä ei-aktiivisessa käytössä olevat, mutta sisällöltään käyttökelpoiset kirjat (esim. jotkut harrastekirjat). Lasten ja nuorten aineistoista varastoidaan kaunokirjallisuuden klassikot, kuvakirjaklassikot sekä aktiivikäytössä olevien kirjasarjojen viimeiset niteet. Lasten ja nuorten tietokirjallisuuden osalta varastoidaan vähän käytetyt, mutta sisällöltään käyttökelpoiset kirjat. AV-aineistoja ei varastoida lainkaan.

7.3 Masku

Maskussa oli asukkaita vuoden 2009 lopussa 9 383. Kirjastolla oli kaksi toimipisteitä pääkirjaston lisäksi. Lainauskierrossa Masku jäi alle koko maan keskiarvon. Kirjahankinnat / asukasluku / 1 000 osalta kirjasto ylitti koko maan keskiarvon ja laatusuosituksen. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Maskussa päästiin hankinnoissa koko maan keskiarvon yläpuolelle, mutta poistoissa jäätiin alle keskiarvon. Laatusuositukseen vertailtaessa sekä hankinnoissa että poistoissa jäätiin alle suositusten.

Maskun kirjaston tärkeimmät käyttäjäryhmät ovat lapset ja nuoret. Kunnassa on kuusi koulua sekä runsaasti lastenpäivähoitoyksiköitä. Kirjastot ja koulut tekevät tiivistä yhteistyötä. Masku on kasvukunta, jossa asuu paljon lapsiperheitä. Nämä seikat vaikuttavat voimakkaasti kirjaston hankintoihin. Kunnassa on lisäksi alkutuotantoa ja sen tarpeet pyritään ottamaan huomioon aineistovalintoja tehtäessä. Pk-yritysten määrä on myös huomattava ja se vaikuttaa valintoihin jonkin verran.

Aihealoista panostetaan erityisesti historiaan, psykologiaan, kasvatukseen ja opetuksen tukemiseen. Lisäksi Maskun kirjastoon hankitaan runsaasti erilaisia harrastekirjoja sekä taiteisiin ja taidehistoriaan liittyviä teoksia. Rajatummin hankitaan näytelmiä, kansanrunoutta, hengellistä kirjallisuutta sekä tekniikan ja

teollisuuden alojen kirjallisuutta, mutta peruskokoelma pidetään yllä myös näillä aihealueilla. Aineistolajeista panostetaan kirjoihin, mutta suuren kysynnän vuoksi hankitaan myös runsaasti CD-äänikirjoja, DVD-elokuvia ja musiikkia. Kokoelmiin ei tällä hetkellä hankita vieraskielistä kurssikirjallisuutta eikä tietokonepelejä. Omakustanteita hankitaan rajatusti. Erikoiskokoelmia edustavat Masku-kokoelma, Lemun kotiseutukokoelma ja Askaisten kotiseutukokoelma.

Aineistovalintojen kriteerit on Maskussa määritelty kokoelmapolitiikassa. Sen mukaan valintoja tehdessä kiinnitetään huomiota käyttäjäkunnan tarpeisiin ja kysyntään vastaamiseen kunnan eri alueet huomioiden. Kokoelmaan valitaan laadukasta, tiedollista ja elämyksellistä aineistoa julkaisumuodosta riippumatta. Kaunokirjallista aineistoa valittaessa kiinnitetään huomiota teoksen taiteelliseen ja pysyvään arvoon. Tietokirjallisuuden osalta otetaan huomioon teoksen sisällöllinen pätevyys ja ajankohtaisuus. Hankinnoissa huomioidaan laatu ja aineiston tietosisällöllinen uusiutuminen. Kurssikirjoja hankitaan lähinnä kysynnän mukaan. Omakustanteiden osalta hankitaan vain paikallisia teoksia. Maskun kirjastoon hankitaan vähemmän sellaista aineistoa, jota on jo ennestään kokoelmissa runsaasti. Toisinaan myös hinta on valintakriteerinä, varsinkin av-aineistoa hankittaessa.

Maskun kokoelmapolitiikassa määritellään myös poistoperusteet. Niitä ovat aineiston huono kunto, sisällöltään vanhentunut aineisto, jolla ei ole pysyvää arvoa ja aineisto, jonka kysyntä on vähäistä. Lisäksi poistetaan vanhoja painoksia ja versioita uusien hankinnan myötä. Maskussa poistetaan myös kadonnut ja palauttamaton aineisto kun eräpäivästä on kulunut kaksi vuotta. Poistoja tehtäessä huomioidaan tieteenalojen vanhenemisnopeus. Myös varastosta tehdään poistoja säännöllisesti. Maskussa varastoidaan aineistot, joilla on historiallista, taiteellista ja pysyvää arvoa sekä eri alojen klassikoita. Aikakauslehdistä varastoidaan keskeinen osa viideksi vuodeksi, paikalliset sanomalehdet säilytetään pysyvästi. Varastoon siirretään vain painettua aineistoa ja musiikkia. Kokoelmien syvyys pyritään säilyttämään. Maskun kirjaston kokoelma on käyttökokoelma, ei säilyttävä kokoelma.

7.4 Mynämäki

Mynämäellä asukkaita oli vuoden 2009 lopussa 8 026. Mynämäellä oli pääkirjaston lisäksi yksi toimipiste. Lisäksi kirjasto hankkii kirjastoautopalveluita Laitilalta. Vuonna 2009 kirjastoauton pysäkkejä oli kuusi. Lainauskierrossa Mynämäki jää alle koko maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 ylletään lähes laatusuosituksien määrittelemiin lukemiin, mutta vertailtaessa koko maan keskiarvoon jääetään alapuolelle. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Mynämäellä jääetään hankinnoissa koko maan keskiarvon alapuolelle, mutta poistoissa päästiin yli keskiarvon. Laatusuositukseen vertailtaessa niin hankinnoissa kuin poistoissakin jäätin alle laatusuositusten.

Mynämäellä tärkeimpiin käyttäjäryhmiin lasketaan lapset, nuoret aikuiset ja eläkeläiset. Kokoelmien sisältöön vaikuttavana toimijana on Mynämäen kotiseutuyhdistys.

Kirjastossa panostetaan aihealoista kaunokirjallisuuteen. Urheiluun liittyvää aineistoa hankitaan rajatumminkin. Kirjastoon ei hankita pornografisia aineistoja. Aineistolajeista tärkeimpiä ovat kirjat ja elokuvat. Erikoiskokoelmista Mynämäellä on kotiseutukokoelman lisäksi entiseen Karjalaan liittyvää aineistoa sekä entisen Neuvostoliiton kirjallisuutta suomeksi. Aineistovalinnat tehdään tulevaa käyttöä ajatellen.

Mynämäen kirjastossa aineistojen poistoperusteina on vähäinen käyttö ja huono kunto. Varastoitavia aineistoja ovat klassikot sekä vähän käytetyt mutta arvon säilyttäneet niteet, jolle saattaa olla kysyntää tulevaisuudessa. Varastossa on lisäksi joulu- ja pääsiäiskirjallisuutta.

7.5 Naantali

Naantalissa oli asukkaita vuoden 2009 lopussa 18 391. Pääkirjaston lisäksi Naantalissa oli viisi toimipistettä. Lainauskierrossa Naantalissa jäätin alle koko

maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 ylitettiin niin laatusuositukset kuin koko maan keskiarvokin. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Naantalissa hankinnat olivat yli koko maan keskiarvon, mutta poistot jäivät alle. Laatusuositukseen vertailtaessa hankinnoissa ja poistoissa jäätiin alle suositusten.

Naantalin kirjastossa kaikki kuntalaiset nähdään tärkeäksi käyttäjäryhmäksi. Erityisesti huomioidaan lapsiasiakkaat. Alueen toimijat huomioidaan aineistovalintoja tehtäessä tarpeen mukaan.

Aihealueista kirjastossa panostetaan erityisesti saaristoon ja mereen liittyviin aineistoihin. Rajatummin kartutetaan musiikkia. Kokoelmiin ei hankita erittäin kalliita, suppean alan aineistoja. Aineistolajeissa ei ole erityisiä painotuksia vaan hankinnat perustuvat kysyntään. Naantalissa on erikoiskokoelmista kotiseutukokoelman lisäksi saaristokokoelma.

Valintakriteereinä Naantalissa on aiempi kysyntä. Tämä kriteeri painottuu erityisesti lähikirjastoissa. Valintaperusteita ovat myös ajankohtaisuus ja aiheen harvinaisuus. Omakustanteista Naantaliin hankitaan vain paikallisesti kiinnostavat aineistot.

Kokoelmasta poistetaan rikkinäiset niteet, tarpeettomat lisäkappaleet sekä aineistot, joiden sisältö on vanhentunutta. Naantalissa huomioidaan poistotyössä myös turhat päällekkäisyydet pää- ja lähikirjastojen välillä. Varastot pyritään pitämään mahdollisimman pieninä. Vaski-kirjastojen viimeiset kappaleet ja paikallisaineisto, vaikka huonokuntoinenkin, varastoidaan.

7.6 Nousiainen

Nousiaisissa oli asukkaita vuoden 2009 lopussa 4 809. Pääkirjaston lisäksi Nousiaisissa oli yksi toimipiste. Lainauskierrossa Nousiaisten kirjastossa jäätiin alle koko maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 Nousiainen oli sekä koko maan että laatusuositusten yläpuolella. Verrattaessa hankintojen

ja poistojen suhdetta kokoelmaan Nousiaisissa oltiin hankinnoissa koko maan keskiarvon tasolla ja poistoissa jäätiin alle keskiarvon. Laatusuosituksiin vertailtaessa hankinnoissa ja poistoissa jäätiin alle suositusten.

Nousiaisissa tärkeimpiä käyttäjäryhmiä ovat lapsiperheet, koululaiset sekä ihmiset, joilla ei ole jokapäiväisiä mahdollisuuksia toimittaa asioitaan kunnan ulkopuolella. Päiväkotien, koulujen ja lukion tarpeet otetaan huomioon valintoja tehtäessä.

Nousiaisten kirjastossa on hankintasuunnitelma, jonka mukaan kirjastoon hankitaan paljon käsitöihin ja lääketieteeseen liittyvää kirjallisuutta. Myös historiaa pidetään tärkeänä aihealueena samoin kuin hyvää kaunokirjallisuusvalikoimaa. Mistään aiheesta ei hankita kovin spesifiä tietoa sisältäviä aineistoja, ja esimerkiksi yhteiskunnalliselle kirjallisuudelle ei kirjastossa ole suurta kysyntää. Kirjastoon ei hankita aineistoa, jonka tarkoituksena on korostaa väkivaltaa, loukata ihmisoikeuksia tai halventaa vähemmistöjä. Vaikka resurssit ovat rajalliset, aineistolajeista pyritään hankkimaan hieman kaikkea. Tärkeänä pidetään esimerkiksi laadukkaiden elokuvien hankintaa. Kysyntää on myös populaarimusiikkiin ja äänikirjoihin. Blu ray -levyjä tai konsolipelejä kirjastoon ei ole ainakaan vielä hankittu ja CD-ROM-levyjä hankitaan erittäin suppeasti. Erikoiskokoelmista kirjastossa on Nousiaisten kotiseutukokoelma.

Nousiaisten kirjastossa aineistovalinnoilla pyritään kattavuuteen. Kokoelmaan hankitaan mahdollisimman monia asiakkaita kiinnostavaa ja laadukasta aineistoa. Aineiston hankintaa varten on tehty suunnitelma vuosille 2009 - 2012.

Poistokriteereitä ovat aineiston kunto, lainausmäärät ja lainaus lähivuosina. Selvästi vanhentunut aineisto pyritään poistamaan. Nousiaisissa varastoidaan huonokuntoista mutta välttämätöntä aineistoa sekä sellaista aineistoa, josta ei ole saatavilla uudempia versioita tai painoksia (esim. VHS-videoita, joita ei ole

saatavilla DVD-muodossa). Varastossa on paljon erittäin vanhaa aineistoa, aineistoa, joka ei mahdu saliin, sekä lehtiä.

7.7 Raisio

Raisiossa oli vuoden 2009 lopussa 24 147 asukasta. Pääkirjaston lisäksi kaupungissa oli yksi toimipiste. Raision lainauskierto oli korkein Vaski-kirjastoista ja ylitti koko maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku /1 000 Raisiossa päästiin yli laatusuositusten ja koko maan keskiarvon. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Raisiossa oltiin hankinnoissa ja poistoissa yli koko maan keskiarvon. Laatusuosituksiin vertailtaessa hankinnoissa jäätiin alle, mutta poistoissa päästiin yli suositusten.

Raisiossa koko väestö nähdään tärkeäksi käyttäjäryhmäksi. Kirjaston palveluja on segmentoitu lapsille ja nuorille, senioreille sekä maahanmuuttajille. Kirjaston ympäristössä on useita oppilaitoksia, harrasteryhmiä, elinkeinoja ja kolmannen sektorin toimijoita, jotka vaikuttavat kirjaston hankintoihin. Aiemmin oppilaitokset ja yleensäkin opiskelijoiden tarvitsema kirjallisuus oli tärkeää, mutta tämä tarve on pikkuhiljaa vähentynyt e-aineistojen myötä. Kieliryhmät vaikuttavat hankintaan jonkin verran.

Raisiossa ei ole aihealueissa erityisiä painotuksia, vaan kirjastoon pyritään hankkimaan laaja-alaisesti kaikkien aihepiirien keskeinen suomalainen kirjallisuus. Aineistolajeista Raisiossa on aiemmin panostettu kirjoihin ja musiikkiaineistoihin, mutta nykyään musiikkiaineiston hankinnan osuus on laskenut. Kirjastoon ei hankita aineistoja, jotka sisältävät ääri-ilmiöitä tai rankkaa pornografiaa tai jotka ovat ihmisoikeuksia loukkaavia. Myös omakustanteita hankitaan kriittisesti. Erikoiskokoelmista Raisiossa on kotiseutukokoelma sekä Taidelainaamo, joka sisältää kokoelman lainattavia tauluja.

Aineistovalintojen kriteereinä Raisiossa ovat kysyntä ja laatu. Aineistovalinnoilla on tarkoituksena luoda laaja ja ennakkoluuloton kokoelma. Kokoelmaan

pyritään näiden kriteerien valossa hankkimaan keskeinen kotimainen kauno- ja tietokirjallisuus.

Poistokriteereitä ovat aineiston huono kunto, likaisuus, vähäinen lainaus ja ”nollalainaus”. Lisäksi poistetaan vanhentunut tietokirjallisuus ja nimekkeiden liikakappaleet. Aineistoista varastoidaan kauno- ja tietokirjallisuuden klassikot. Kaunokirjallisuudesta varastoidaan myös paljon luetut, paljon puhutut, kansan suosikit sekä nostalgia-arvon omaavat aineistot. Lisäksi varastoidaan kaunokirjallisuuden sarjat sekä loppuunmyydyt teokset.

7.8 Rusko

Ruskolla oli vuoden 2009 lopussa 5 758 asukasta. Pääkirjaston lisäksi kunnassa oli yksi toimipiste. Ruskon lainauskierto jäi alle koko maan keskiarvon. Ruskon kirjahankinnat / asukasluku / 1 000 lukema ylittää niin koko maan keskiarvon kuin laatusuositukset. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Ruskon kirjastossa jäätiin hankinnoissa ja poistoissa alle koko maan keskiarvon. Tilanne on sama laatusuosituksiin vertailtaessa.

Ruskon kirjaston tärkeimmiksi käyttäjäryhmiksi nähdään lapset ja nuoret, eläkeläiset sekä työttömät. Koulujen tarpeet vaikuttavat hieman kokoelmien sisältöön.

Aihealueista panostetaan historiaa ja kuvataiteita koskevaan aineistoon. Käsitöihin liittyviä aineistoja hankitaan rajatummin, koska niitä on hankittu aikaisemmin paljon. Aineistolajeista panostetaan tietokirjallisuuteen, lehtiin, blu ray -videoihin ja konsolipeleihin. Ruskon kirjastoon ei hankita väkivaltaisia konsolipelejä, eikä black metal -musiikkia. Vahdon lähikirjastoon ei hankita muuta musiikkia kuin lasten musiikkia.

Aineistovalintoja tehtäessä huomioidaan aineistotoiveet, aineistojen oletettu kierto, aineiston luonne, pedagoginen merkitys sekä uutuusarvo.

Erikoiskokoelmista Ruskon pääkirjastossa Ruskon kotiseutukokoelma ja Vahdon lähikirjastossa on Vahdon kotiseutukokoelma.

Poistokriteereitä Ruskolla ovat aineiston kunto ja lähivuosien lainausmäärät sekä käytettävissä oleva hyllytila. Varastoinnin kriteereitä ovat aineiston kunto sekä aineiston kysyntä nyt ja tulevaisuudessa.

7.9 Taivassalo

Taivassalossa oli vuoden 2009 lopussa 1 708 asukasta. Taivassalossa pääkirjasto oli kunnan ainoa toimipiste. Lainauskierto jäi Vaski-kirjastoista matalimmaksi ja näin ollen myös alle koko maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 Taivassalossa päästiin yli koko maan keskiarvon ja laatusuosituksen. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Taivassalossa päästiin hankinnoissa lähes koko maan keskiarvon tasolle, mutta poistoissa jäätiin alle keskiarvon. Laatusuositukseen vertailtaessa hankinnoissa ja poistoissa jäätiin alle suositustason.

7.10 Turku

Turussa oli vuoden 2009 lopussa 175 582 asukasta. Pääkirjaston lisäksi kaupungissa oli 12 toimipistettä. Lisäksi Turussa oli kaksi kirjastoautoa, joilla oli vuonna 2009 kaikkiaan 78 pysäkkiä. Turun lainauskierto ylitti koko maan keskiarvon. Kirjahankinnoissa / asukasluku / 1 000 Turussa jäätiin alle koko maan keskiarvon ja laatusuosituksen. Verrattaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan Turussa oltiin hankinnoissa ja poistoissa koko maan keskiarvon yläpuolella. Laatusuositukseen verrattaessa hankinnoissa jäätiin alle, mutta poistoissa päästiin suositusten yläpuolelle.

Turun kaupunginkirjasto on suuri toimija sekä maakuntakirjasto. Tämän vuoksi sen tehtävänä on tarjota aineistoja ja palveluita kaikille käyttäjäryhmille. Tällä hetkellä panostetaan kuitenkin etenkin nuoriin, koska he ovat aiemmin olleet väliinputoajia kirjastopalveluita kehitettäessä. Seniorit ja maahanmuuttajat ovat myös ryhmiä, jolle räätälöidään ja kohdennetaan palveluita. Kaupungin

strategian mukaisesti kirjaston tarjonnassa otetaan huomioon myös erityispalveluita tarvitsevat (esim. näkövammaiset) sekä ruotsinkieliset asukkaat. Hankintoja tehtäessä huomioidaan kirjaston asema, ja sen mukaisesti hankitaan monipuolisesti ja riittävästi aineistoja kaikkien käyttäjien tarpeisiin. Kokoelmalinjauksissa otetaan huomioon se, että Turussa on useita eriasteen ja eri alojen oppilaitoksia, vaikka päävastuu kurssikirjallisuuden hankinnasta onkin oppilaitoksilla ja korkeakouluilla itsellään. Korkeasti koulutettu asiakaskunta on myös haaste kirjastolle, ja tästä syystä aineistoja hankitaan esimerkiksi useilla eri kielillä. Maahanmuuttajille pyritään tarjoamaan aineistoa omalla kielellään mutta myös helposti omaksuttavaa suomenkielistä aineistoa. Lisäksi ruotsinkielisten kokoelmien riittävydestä on huolehdittava. Turku on myös aktiivinen kirjallisuuskaupunki, jossa on kustantajia, kirjallisuuden opiskelijoita ja harrastajia. Nämä ryhmät vaativat monipuolisia kaunokirjallisuuskokoelmia, joihin kuuluu myös vanhempaa kirjallisuutta.

Turussa ei ole erityisiä painopistealueita aihealueiden suhteen. Kirjaston tavoitteena on kokoelman tasapainoinen kartuttaminen ja monipuolisten kokoelmien tarjonta. Tietokirjallisuuskokoelmia pyritään kehittämään tasapuolisesti. Tällä hetkellä panostetaan maahanmuuttaja-aineistojen ja nuorten aineistojen kartuttamiseen. Painotukset riippuvat myös tarjonnasta. Mitään aineistolajia tai aihetta ei ole lähtökohtaisesti rajattu kirjaston kokoelmien ulkopuolelle. Turussa on pohdittu pitäisikö av-aineistoja ja pelejä hankkia enemmän ja muuttaa kokoelmaa hiukan vähemmän kirjapainotteiseksi. Vuonna 2011 kirjastoon hankitaan myös sähköisiä kirjoja (Ellibs). Erilaisten aineistoformaattien kehitystä ja kirjastokäyttöä seurataan ja kirjastossa pyritään eri aineistolajien monipuoliseen tarjontaan. Erikoiskokoelmista Turussa on Turku-kokoelma, joka sisältää Varsinais-Suomeen liittyvää aineistoa ja alueen kirjailijoiden tuotantoa. Lisäksi Turussa on ns. vanha kokoelma, joka on kirjaston vanhin ja arvokkain kirjakokoelma. Tämä kokoelma on ei-lainattava kokoelma, joka pyritään säilyttämään yhtenäisenä varastossa. Lisäksi Turussa on Svensk dramatik -kokoelma, joka sisältää vanha ruotsalaista näytelmäkirjallisuutta. Myöskään tästä kokoelmasta ei lainata.

Aineistovalintoja tehtäessä käydään läpi tarjonta ja pyritään hankkimaan kattavasti aineistot, jotka sopivat kirjaston arvoihin ja toimintapolitiikkaan. Lisäksi kokoelmaa evaluoidaan ja sen aukkoja pyritään täydentämään. Myös asiakkaiden ehdottama aineisto pyritään hankkimaan. Omakustanteita hankitaan rajatummin ja tiukemmalla seulalla. Kaupungin kaksikielisyys edellyttää ruotsinkielisen aineiston hankintaa. Aineistoa hankitaan ajankohtaisista aiheista ja ilmiöistä myös muilla kielillä, pääasiassa englanniksi. Aineiston hankintakriteerejä ollaan Turussa päivittämässä.

Poistettavia aineistoja ovat muun muassa sisällöltään vanhentunut tietokirjallisuus, kulunut, likainen ja rikkiäinen aineisto sekä vähän tai ei ollenkaan lainattu aineisto. Lisäksi poistetaan aineistoja, joilla ei ole pysyvää arvoa, sekä lisäkappaleet nimekkeistä, kun kovin kysyntä on laantunut. Viimeisiä niteitä poistetaan hyvin harvoin, varsinkaan kaunokirjallisuudesta, vaan ne siirretään varastoon. Varastoinnissa, samoin kuin kaikissa muissakin kokoelmaan liittyvissä toiminnoissa, huomioidaan kirjaston asema suurena kaupunginkirjastona ja maakuntakirjastona. Turun kaupunginkirjaston on turvattava myös vanhemman aineiston saatavuus, koska uusia painoksia ei välttämättä oteta. Varastoinnissa otetaan huomioon myös valtakunnallinen taso ja kannetaan vastuu aineiston saatavuudesta myös jatkossa, koska varastokirjasto ei yksin voi vastata koko maan tietohuollosta ja kirjojen saatavuudesta. Perinteisesti Turussa on varastoitu muun muassa kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden klassikoita. Kotimainen kaunokirjallisuus varastoidaan pääsääntöisesti ja käännöskirjallisuus harkiten. Varastoinnin taustalla on ajatus ajan ilmiöiden ja ajankuvan säilyttämisestä. Varastoinnissa huomioidaan myös se, että vaikka kaupungissa on kaksikin vapaakappalekirjastoa, asiakkaat ovat tottuneet käyttämään kaupunginkirjaston kokoelmia myös vanhemman aineiston suhteen. Kynnys kääntyä yliopistokirjastojen puoleen on korkea. Yleisestä kirjastosta aineiston saa myös kotilainaksi toisin kuin vapaakappalekokoelmasta. Myös varastoinnin kriteerit ovat Turussa työn alla, ja Vaski-yhteistyön kautta niihin toivotaan saatavan uudenlaista näkökulmaa.

Yhteenveto kyselyn perusteella kokoelmatyöstä Vaski-kirjastoissa

Käyttäjryhmät ja niiden vaikutus kokoelmatyöhön

Kaikissa Vaski-kirjastoissa mainitaan lapset, lapsiperheet tai nuoret tärkeäksi käyttäjäryhmäksi. Muuten käyttäjäryhmät ja niiden vaikutus kokoelmatyöhön vaihtelee kirjastoittain. Raision ja Naantalın kirjastoissa mainitaan, että kirjastot palvelevat alueidensa koko väestöä. Samoin Turussa otetaan huomioon suuren kaupunginkirjaston asemassa laajasti eri käyttäjäryhmien tarpeet. Mynämäen, ja Ruskon kirjastoissa tärkeitä käyttäjäryhmiä ovat myös seniorit. Ruskolla tärkeäksi käyttäjäryhmäksi mainitaan työttömät. Päiväkodit tai koulut mainitaan kokoelmien kartuttamiseen vaikuttavina tekijöinä Nousiaisissa, Liedossa, Ruskolla ja Maskussa. Muita valintoihin vaikuttavia käyttäjäryhmiä ovat muun muassa kotiseutuyhdistys (Mynämäki), PK-yritykset (Lieto ja Masku), alkutuotanto (Masku).

Painotukset aihealoissa ja aineistolajeissa

Painotukset aineistojen aihealojen suhteen vaihtelevat kirjastoittain. Nousiaisten kirjastossa hankitaan käsitöihin ja lääketieteeseen liittyvää kirjallisuutta. Tärkeitä aihealoja ovat myös historia ja kaunokirjallisuus. Mynämäen kirjastossa painotetaan kaunokirjallisuuteen. Ruskon kirjastossa painotus on historiassa ja kuvataiteissa. Naantalissa pyritään hankkimaan erityisesti saaristoon ja mereen liittyvää aineistoa. Maskussa hankitaan historiaan, psykologiaan, kasvatukseen ja opetuksen tukemiseen liittyviä aineistoja sekä erilaisia harrastekirjoja ja taiteiden ja taidehistorian teoksia. Liedon, Raision ja Turun kirjastoilla ei ole varsinaisia painotuksia aihealojen suhteen, vaan niissä pyritään hankkimaan aineistoja tasapuolisesti eri aihealoilta. Aineistolajeista kirjat ovat yleisin painotuskohde. Elokuvat mainitaan yhtenä painotuksena kohteena aineistolajeista Nousiaisten, Liedon, Mynämäen, Ruskon ja Maskun kirjastoissa. Useampia mainintoja saavat äänikirjat (Nousiainen, Lieto ja Masku). Myös musiikkiaineistojen osalta painotusta löytyy (Raisio, Masku ja Turku). Tosin Raision kirjastossa musiikkiaineiston hankinnan osuus on laskenut. Ruskon ja Liedon kirjastoissa painotetaan lehtien hankintaa ja Ruskolla lisäksi

konsolipelien hankintaa. Turussa on pohdittu av-aineistojen ja pelien hankinnan lisäämistä ja sitä myöden kokoelman kirjapainotteisuuden pienentämistä.

Valintojen ja karsinnan kriteerit

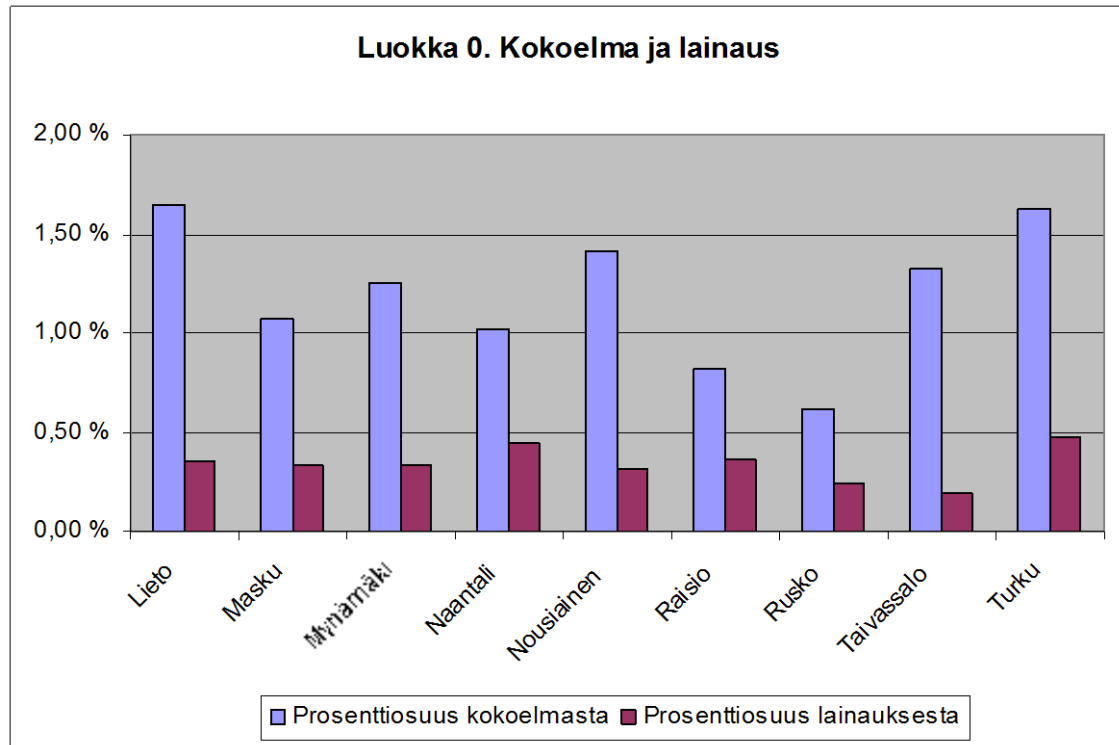
Aineistovalintojen kriteereistä ei voida muodostaa yhteistä näkemystä Vaski-kirjastojen suhteen. Tähän vaikuttavat luonnollisesti kirjastojen kokoerojen lisäksi esimerkiksi erot kirjastojen käyttäjäryhmissä ja niiden rooleissa. Poistoperusteet ovat kaikissa Vaski-kirjastoissa suurilta linjoiltaan yhteneväiset. Poistojen kohteina ovat yleensä aineistot, jotka ovat huonokuntoisia, sisällöltään vanhentuneita tai vähän käytettyjä. Varastoinnin suhteen yhteisiä piirteitä suurimmassa osassa Vaski-kirjastoja ovat klassikkokirjallisuuden varastointi ja sellaisten aineistojen varastointi, joilla on pysyvää arvoa.

8 Kokoelmien jakautuminen pääluokittain

Kuvioissa 3 – 21 ja taulukoissa 2 – 27 esitetään Vaski-kirjastojen kokoelmien jakautumista pääluokkiin. Näiden kuvioiden ja taulukoiden tiedot on poimittu Axiellin tuottamista tilastokuutioista. Myös luvussa 9 olevien kuvioiden 33 – 34 ja luvussa 10 olevan taulukon 28 tiedot on myös poimittu kyseisistä tilastoista. (Aineistokokoelma tarkalla luokalla 2009.) Kuvioita ja taulukoita tarkasteltaessa on pidettävä mielessä, että kyseiset tiedot kertovat kokoelmien tilanteen kunkin kirjaston kohdalta vuonna 2009. Lisäksi on huomioitava, että kunkin kirjaston kohdalla on laskettu yhteen sen kaikkien toimipisteiden ja osastojen kokoelmat. Lukemiin sisältyvät kaikki kirjastojen aineistolajit, lukuun ottamatta lehtiaineistoja ja elektronisia aineistoja. Kuvioissa on huomioitava, että on ajateltu kirjastokohtaisesti kokoelman, lainauksen, hankinnan ja poistojen kokonaismäärän olevan 100 % ja siten on laskettu kunkin luokan prosentuaalinen osuus kokoelmasta, lainauksesta, hankinnasta ja poistoista. Kokoelmaan ja lainaukseen liittyvissä taulukoissa on nähtävissä nidemäärät kappaleittain. Näistä lukemista on laskettu luokkakohtainen lainauskierto. Lainauskierron avulla voidaan arvioida sitä miten hyvin kokoelma vastaa käyttäjien tarpeisiin. Lainauskierto ei ole yksiselitteinen indikaattori, koska siihen

vaikuttavat monet tekijät, kuten esimerkiksi hankinnan laatu ja määrä, aineiston uusiutuminen sekä aukioloajat. Hankintoja ja poistoja kuvaavat taulukot kertovat luokkakohtaiset nidemäärät kunkin luokan kohdalla. Näitä määriä kuvaamaan on laskettu niiden osuudet kunkin luokan kokonaiskokoelmasta, jolloin voidaan verrata tästä saatua prosenttimäärää laatusuosituksissa määriteltyyn 8 % suositukseen. Yleisesti ottaen hankintojen ja poistojen tulisi olla samalla tasolla, jos kokoelmaa ei ole tarkoitus kasvattaa vaan kehittää ajankohtaista ja aktiivista kokoelmaa. Kun tarkastellaan poistoja luokkakohtaisesti, on huomioitava, että poistoja ei joka vuosi tehdä välttämättä kaikissa kirjastoissa tasaisesti koko kokoelmasta vaan poistot saattavat kohdistua tiettyihin luokkiin. Samoin on hankinnan suhteen, joistain aihealueista saattaa olla joinain vuonna paremmin tarjontaa kuin toisista. Lainauskierro ja 8 %:n suositus valikoituivat indikaattoreiksi, koska ne ovat yleisesti käytettyjä ja suositeltuja. Niiden soveltuvuus kaikkiin luokkiin ei ole ideaalinen, mutta ne antavat kuitenkin kuvan siitä miten kokoelmat liikkuvat ja uusiutuvat. Kaaviot ja taulukot antavat siis kaksi näkökulmaa kuhunkin luokkaan, joista toinen on prosentuaalinen ja toinen nidetasolla. Liitteessä 2 esitetään kuvioiden 5 – 34 ja taulukoiden 2 – 27 pohjana olevat tiedot.

Luokka 0. Yleisteokset. Kirja-ala. Kirjastotoimi. Yleinen kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus

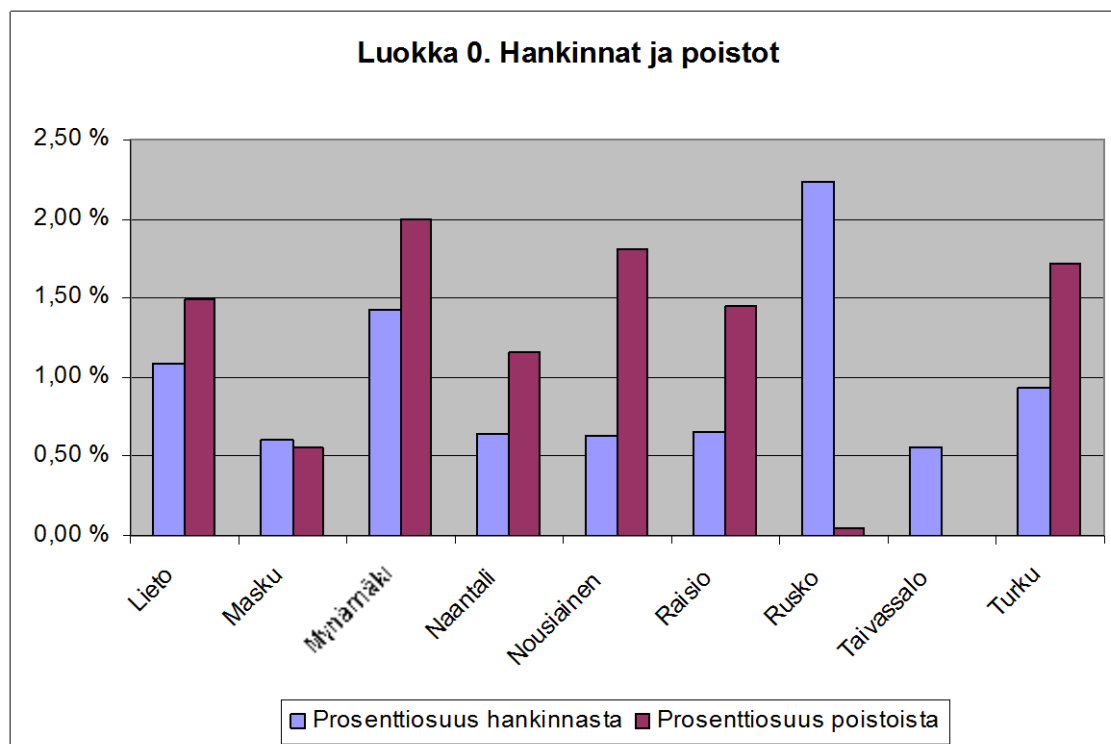
Kuvio 3. Luokka 0 kokoelma ja lainaus.

Luokan 0 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 2. Luokka 0 kokoelma ja lainaus.

Luokan 0 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 0 niteet - lainaus	Luokan 0 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	724	1 411	0,51
Masku	508	1 012	0,50
Mynämäki	292	768	0,38
Naantali	1 130	1 802	0,63
Nousiainen	222	713	0,31
Raisio	2 243	1 388	1,62
Rusko	224	400	0,56
Taivassalo	40	284	0,14
Turku	13 375	14 771	0,91

Kuvio 4. Luokka 0 hankinnat ja poistot.

Luokan 0 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 3. Luokka 0 hankinnat ja poistot

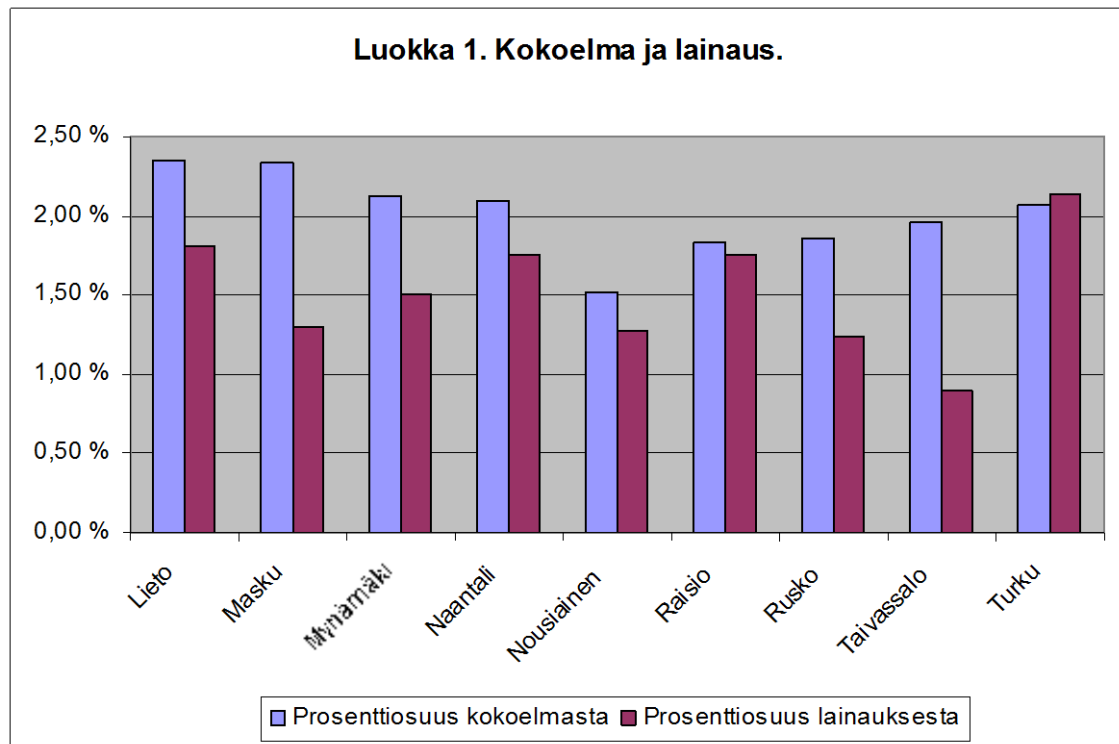
Luokan 0 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 0 niteet - hankinnat	Luokan 0 niteet - poistot	Luokan 0 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	50	135	1 411	3,54 %	9,57 %
Masku	38	9	1 012	3,75 %	0,89 %
Mynämäki	48	88	768	6,25 %	11,46 %
Naantali	81	69	1 802	4,50 %	3,83 %
Nousiainen	18	52	713	2,52 %	7,29 %
Raisio	65	212	1 388	4,68 %	15,27 %
Rusko	67	1	400	16,75 %	0,25 %
Taivassalo	6	0	284	2,11 %	0,00 %
Turku	574	2 757	14 771	3,89 %	18,66 %

Yhteenveto luokasta 0

Luokan 0 korkein lainauskierto oli Raisiossa. Hankintoja suhteessa luokan kokonaismäärään tehtiin eniten Ruskolla (yli 8 %). Poistoja luokkaan 0 kohdistui eniten Turussa, Raisiossa, Mynämäellä ja Liedossa (yli 8 %).

Luokka 1. Filosofia. Psykologia. Rajatieto

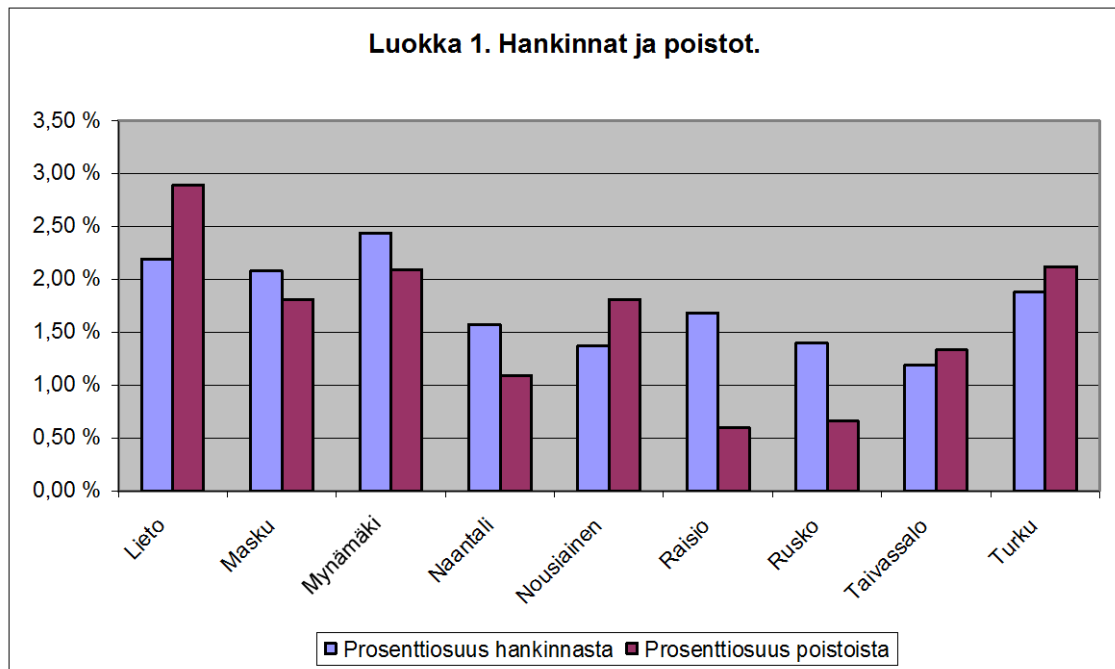
Kuvio 5. Luokka 1 kokoelma ja lainaus.

Luokan 1 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 4. Luokka 1 kokoelma ja lainaus.

Luokan 1 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 1 niteet - lainaus	Luokan 1 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	3 699	2 006	1,84
Masku	2 027	2 217	0,91
Mynämäki	1 306	1 304	1,00
Naantali	4 448	3 729	1,19
Nousiainen	921	761	1,21
Raisio	10 952	3 099	3,53
Rusko	1 157	1 198	0,97
Taivassalo	189	420	0,45
Turku	61 513	18 766	3,28

Kuvio 6. Luokka 1 hankinnat ja poistot.

Luokan 1 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 5. Luokka 1 hankinnat ja poistot.

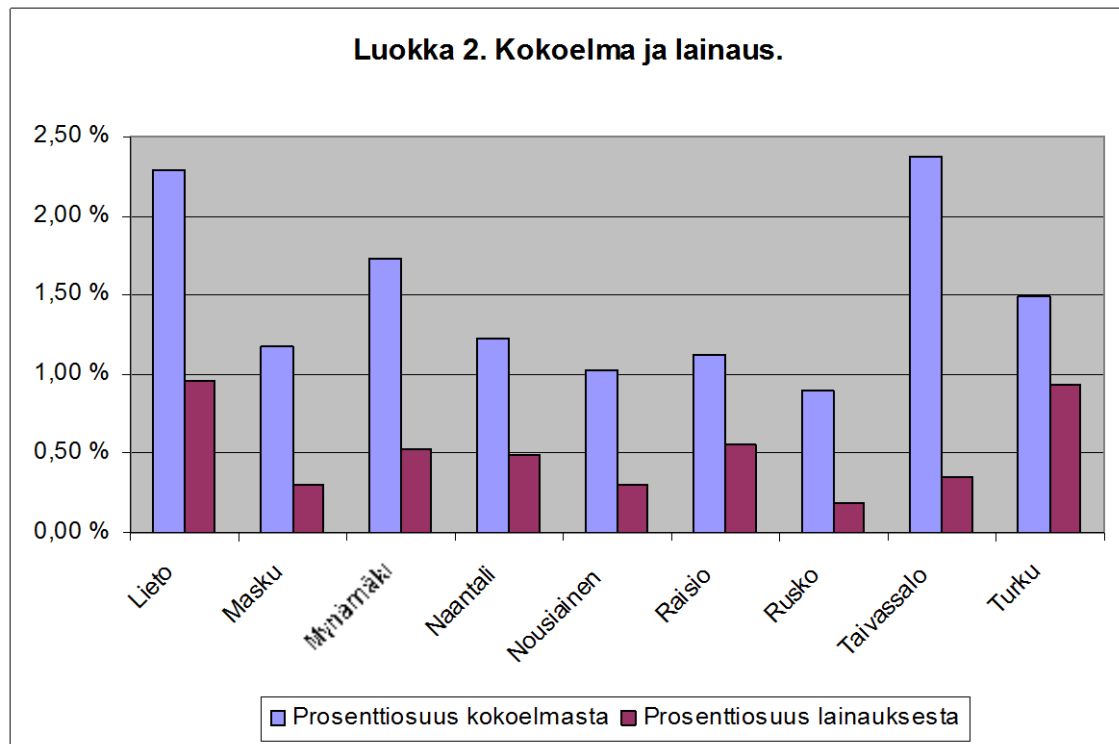
Luokan 1 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 1 niteet - hankinnat	Luokan 1 niteet - poistot	Luokan 1 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	100	261	2 006	4,99 %	13,01 %
Masku	131	29	2 217	5,91 %	1,31 %
Mynämäki	82	92	1 304	6,29 %	7,06 %
Naantali	194	65	3 729	5,20 %	1,74 %
Nousiainen	39	52	761	5,12 %	6,83 %
Raisio	165	87	3 099	5,32 %	2,81 %
Rusko	42	12	1 198	3,51 %	1,00 %
Taivassalo	13	3	420	3,10 %	0,71 %
Turku	1 163	3 407	18 766	6,20 %	18,16 %

Yhteenveto luokasta 1

Luokan 1 korkeimmat lainauskierrot ovat Raisiossa ja Turussa. Eniten hankintoja suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan tehtiin Mynämäellä ja Turussa (yli 6 %). Poistoja suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan tehtiin Turussa ja Liedossa (yli 8 %).

Luokka 2. Uskonto.

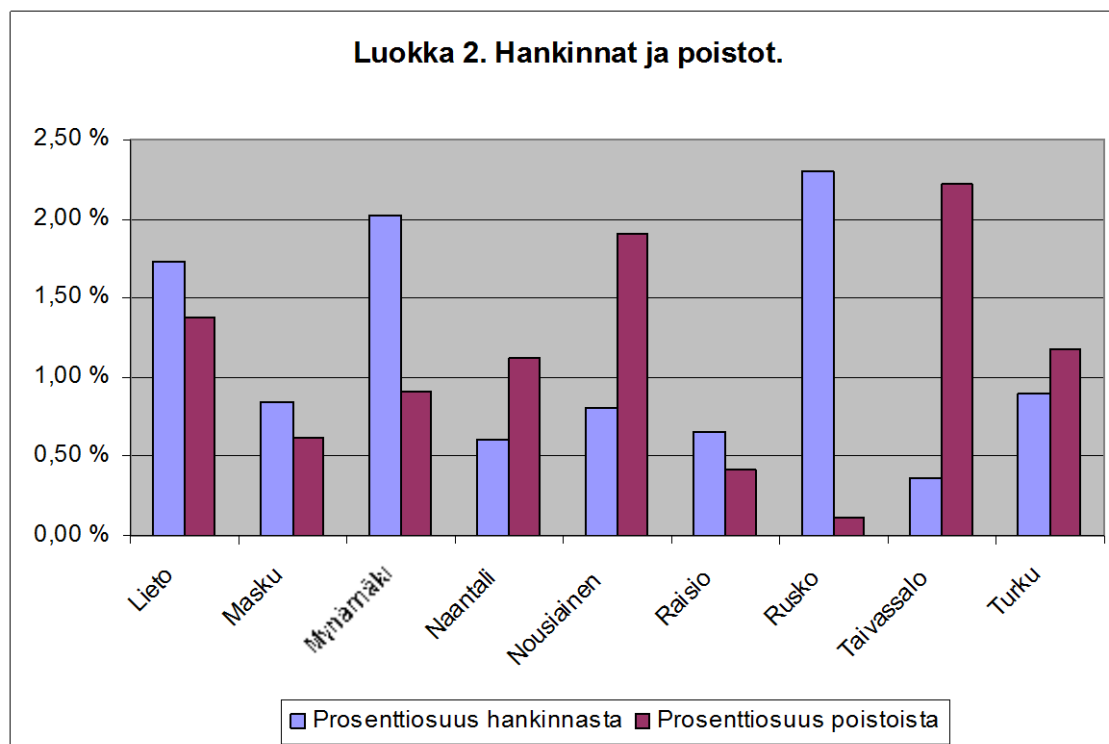
Kuvio 7. Luokka 2 kokoelma ja lainaus.

Luokan 2 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 6. Luokka 2 kokoelma ja lainaus.

Luokan 2 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 2 niteet - lainaus	Luokan 2 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	1 954	1 947	1,00
Masku	460	1 111	0,41
Mynämäki	462	1 067	0,43
Naantali	1 238	2 178	0,57
Nousiainen	216	518	0,42
Raisio	3 481	1 922	1,81
Rusko	179	582	0,31
Taivassalo	73	507	0,14
Turku	27 045	13 476	2,01

Kuvio 8. Luokka 2 hankinnat ja poistot.

Luokan 2 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 7. Luokka 2 hankinnat ja poistot.

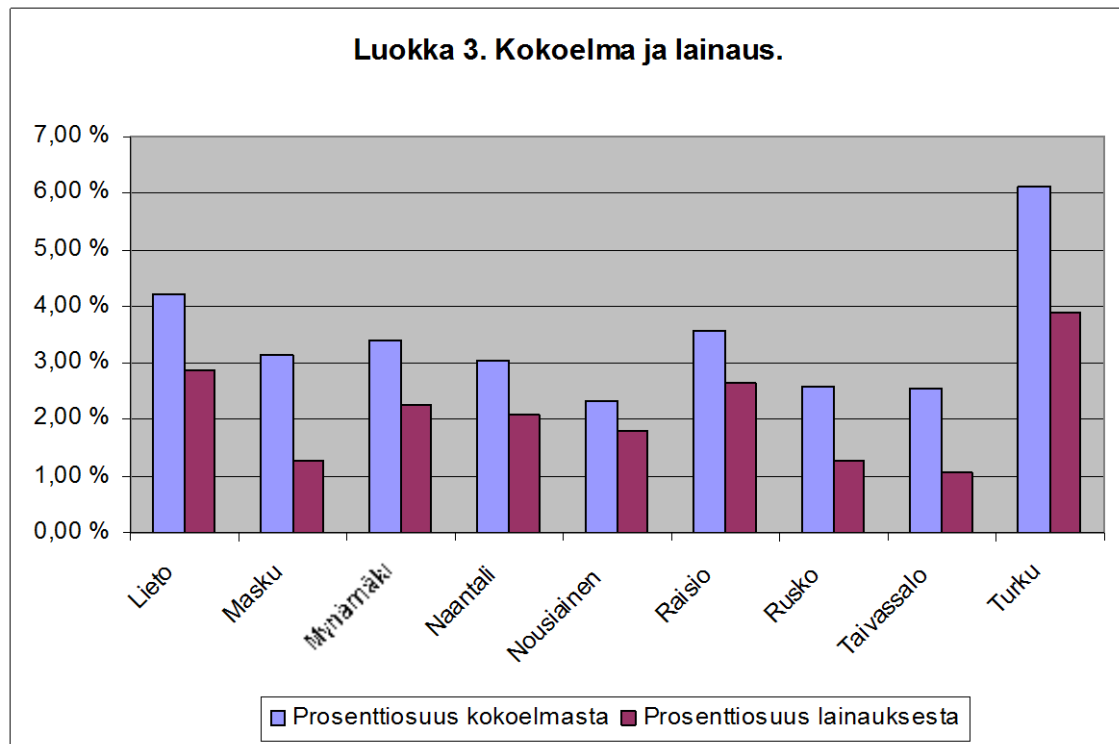
Luokan 2 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 2 niteet - hankinnat	Luokan 2 niteet - poistot	Luokan 2 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	79	124	1 947	4,06 %	6,37 %
Masku	53	10	1 111	4,77 %	0,90 %
Mynämäki	68	40	1 067	6,37 %	3,75 %
Naantali	74	67	2 178	3,40 %	3,08 %
Nousiainen	23	55	518	4,44 %	10,62 %
Raisio	65	61	1 922	3,38 %	3,17 %
Rusko	69	2	582	11,86 %	0,34 %
Taivassalo	4	5	507	0,79 %	0,99 %
Turku	558	1 877	13 476	4,14 %	13,93 %

Yhteenveto luokasta 2

Luokan 2 korkeimmat lainauskierrot olivat Turussa ja Raisiossa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Ruskolla (yli 8 %). Poistojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa ja Nousiaisissa (yli 8 %).

Luokka 3. Yhteiskunta

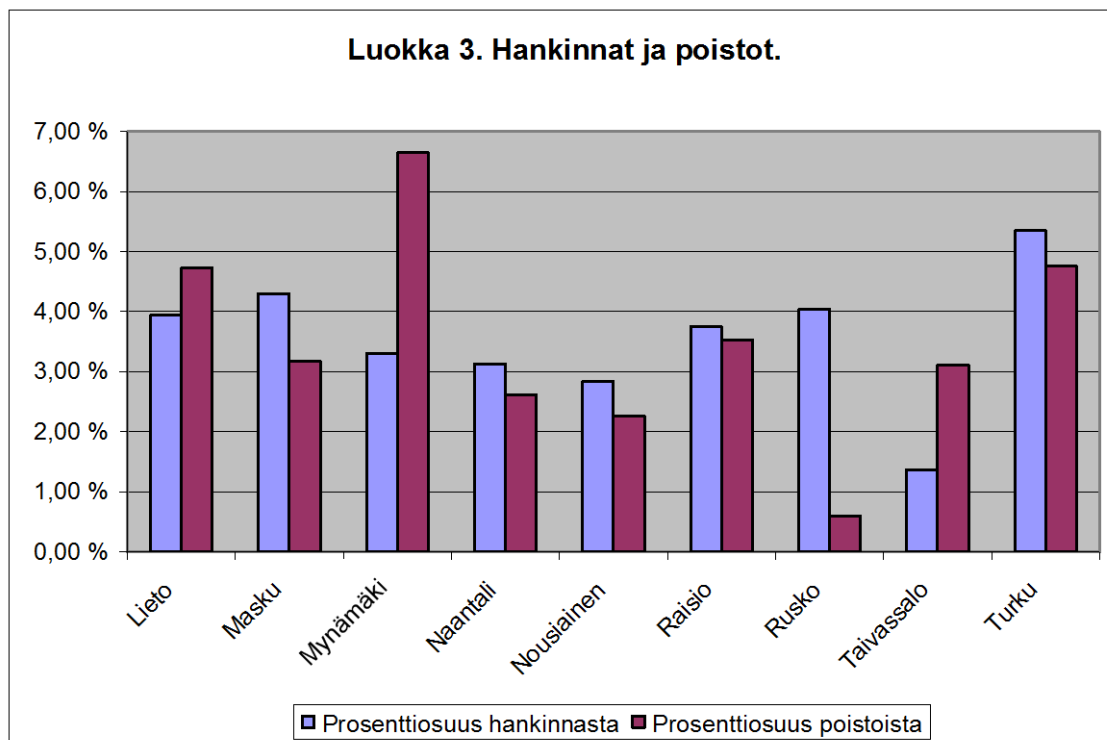
Kuvio 9. Luokka 3 kokoelma ja lainaus.

Luokan 3 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 8. Luokka 3 kokoelma ja lainaus.

Luokan 3 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 3 niteet - lainaus	Luokan 3 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	5 818	3 597	1,62
Masku	2 008	2 968	0,68
Mynämäki	1 967	2 081	0,95
Naantali	5 342	5 370	0,99
Nousiainen	1 298	1 170	1,11
Raisio	16 654	6 040	2,76
Rusko	1 182	1 664	0,71
Taivassalo	220	544	0,40
Turku	111 716	55 281	2,02

Kuvio 10. Luokka 3 hankinnat ja poistot.

Luokan 3 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 9. Luokka 3 hankinnat ja poistot.

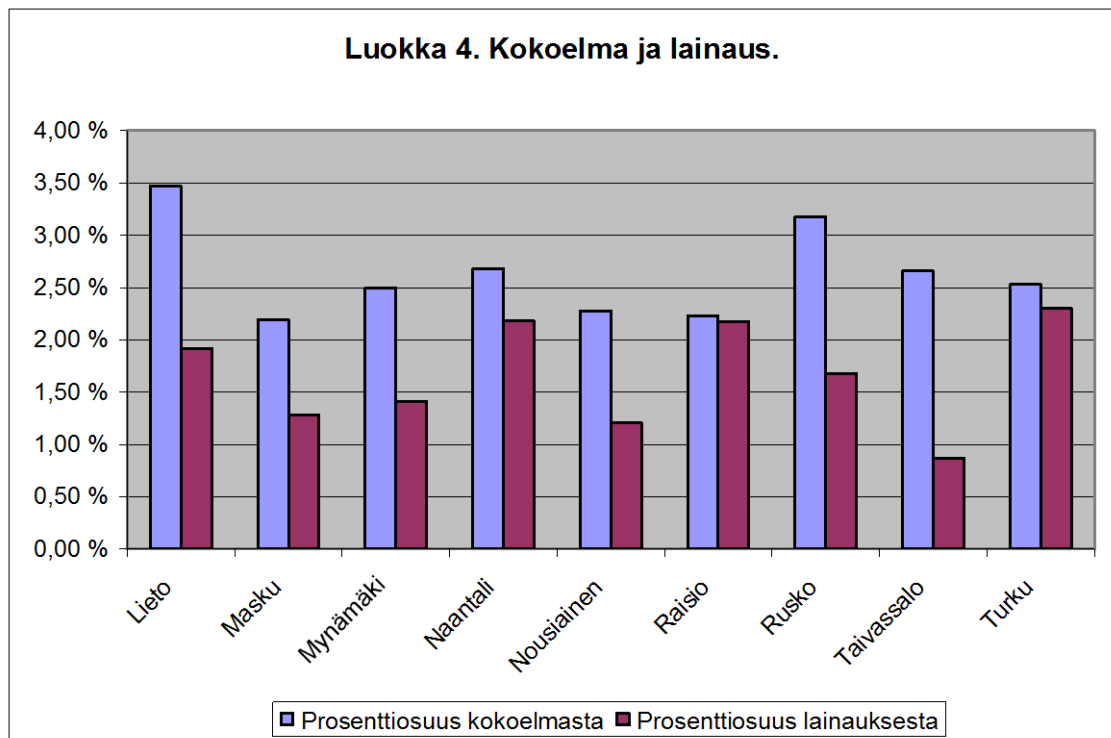
Luokan 3 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 3 niteet - hankinnat	Luokan 3 niteet - poistot	Luokan 3 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	180	427	3 597	5,00 %	11,87 %
Masku	270	51	2 968	9,10 %	1,72 %
Mynämäki	111	293	2 081	5,33 %	14,08 %
Naantali	387	156	5 370	7,21 %	2,91 %
Nousiainen	81	65	1 170	6,92 %	5,56 %
Raisio	368	516	6 040	6,09 %	8,54 %
Rusko	121	11	1 664	7,27 %	0,66 %
Taivassalo	15	7	544	2,76 %	1,29 %
Turku	3 311	7 630	55 281	5,99 %	13,80 %

Yhteenveto luokasta 3

Luokan 3 korkeimmat lainauskierrot olivat Raisiossa, Turussa ja Liedossa. Eniten hankintoja suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan tehtiin Maskussa (yli 8 %). Poistojen osuus kokonaiskokoelmaan verrattaessa oli suurin Mynämäellä, Turussa, Liedossa ja Raisiossa (yli 8 %).

Luokka 4. Maantiede. Matkat. Kansatiede

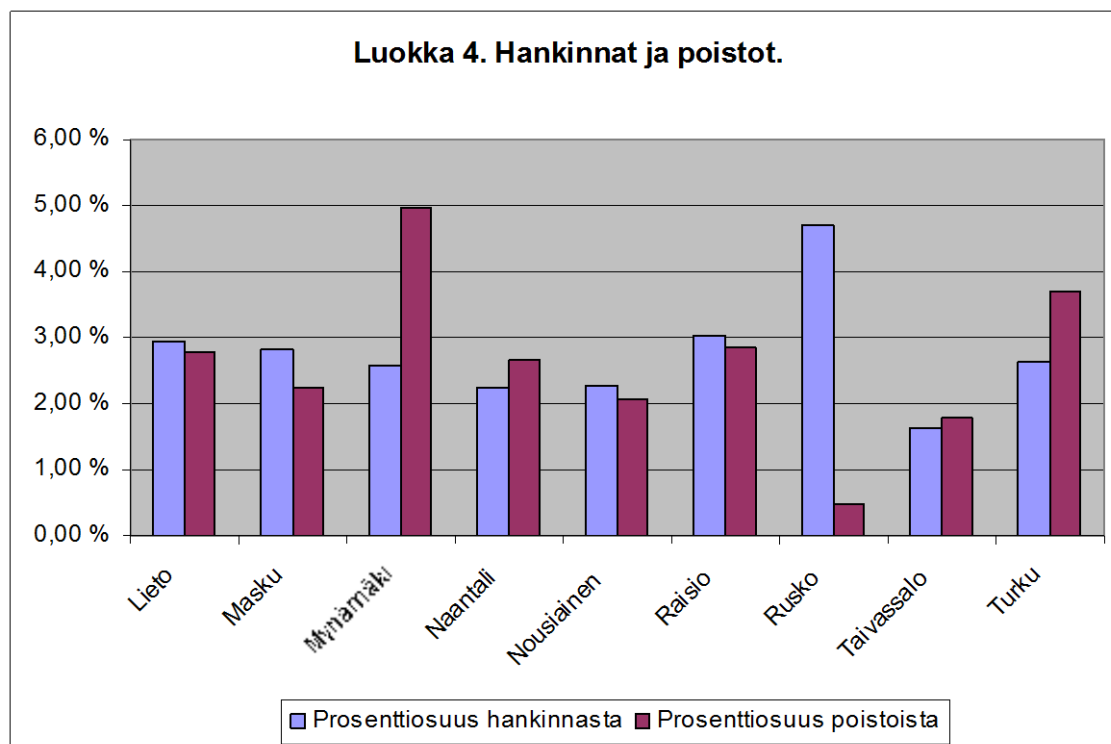
Kuvio 11. Luokka 4 kokoelma ja lainaus.

Luokan 4 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta

Taulukko 10. Luokka 4 kokoelma ja lainaus.

Luokan 4 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 4 niteet - lainaus	Luokan 4 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	3 909	2 969	1,32
Masku	1 988	2 079	0,96
Mynämäki	1 227	1 543	0,80
Naantali	5 541	4 747	1,17
Nousiainen	875	1 153	0,76
Raisio	13 579	3 778	3,59
Rusko	1 567	2 052	0,76
Taivassalo	182	571	0,32
Turku	66 000	22 924	2,88

Kuvio 12. Luokka 4 hankinnat ja poistot.

Luokan 4 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista

Taulukko 11. Luokka 4 hankinnat ja poistot.

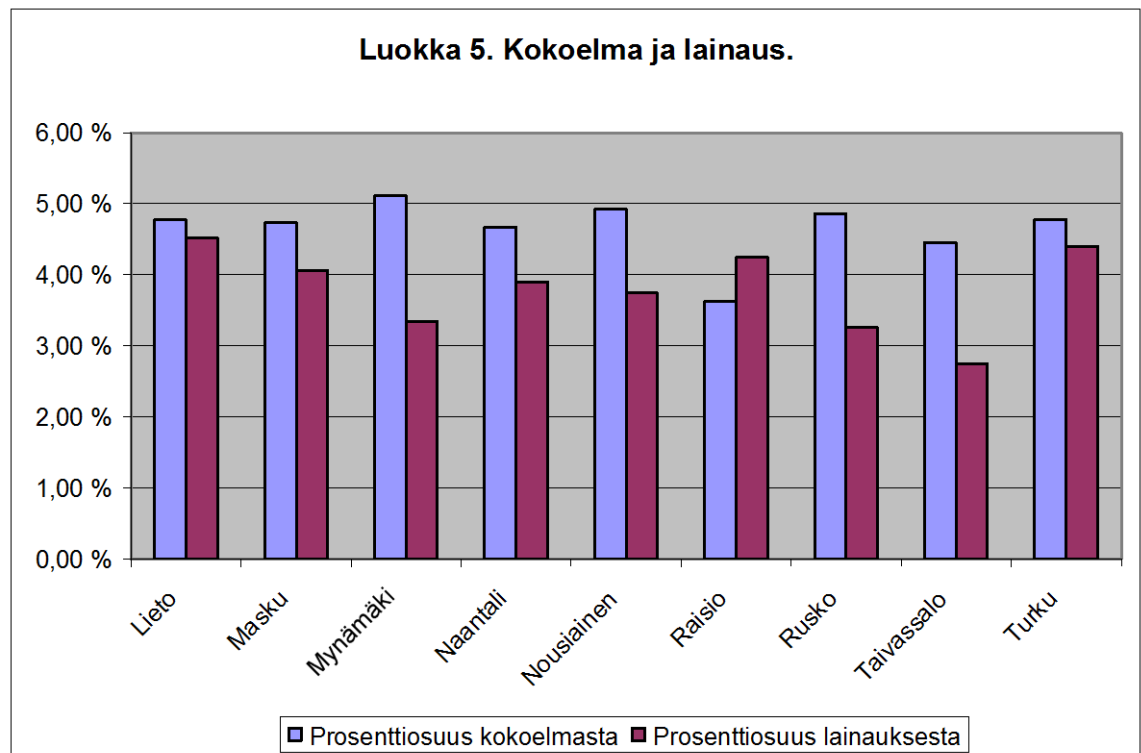
Luokan 4 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 4 niteet - hankinnat	Luokan 4 niteet - poistot	Luokan 4 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	134	253	2 969	4,51 %	8,52 %
Masku	178	36	2 079	8,56 %	1,73 %
Mynämäki	87	219	1 543	5,64 %	14,19 %
Naantali	276	159	4 747	5,81 %	3,35 %
Nousiainen	65	59	1 153	5,64 %	5,12 %
Raisio	299	417	3 778	7,91 %	11,04 %
Rusko	141	9	2 052	6,87 %	0,44 %
Taivassalo	18	4	571	3,15 %	0,70 %
Turku	1 630	5 955	22 924	7,11 %	25,98 %

Yhteenveto luokasta 4

Luokan 4 korkeimmat lainauskierrot ovat Raisiossa ja Turussa. Hankinnat suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan on suurin Maskussa (yli 8 %). Poistot suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan ovat suurimmat Turussa, Raisiossa ja Liedossa (yli 8 %).

Luokka 5. Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede.

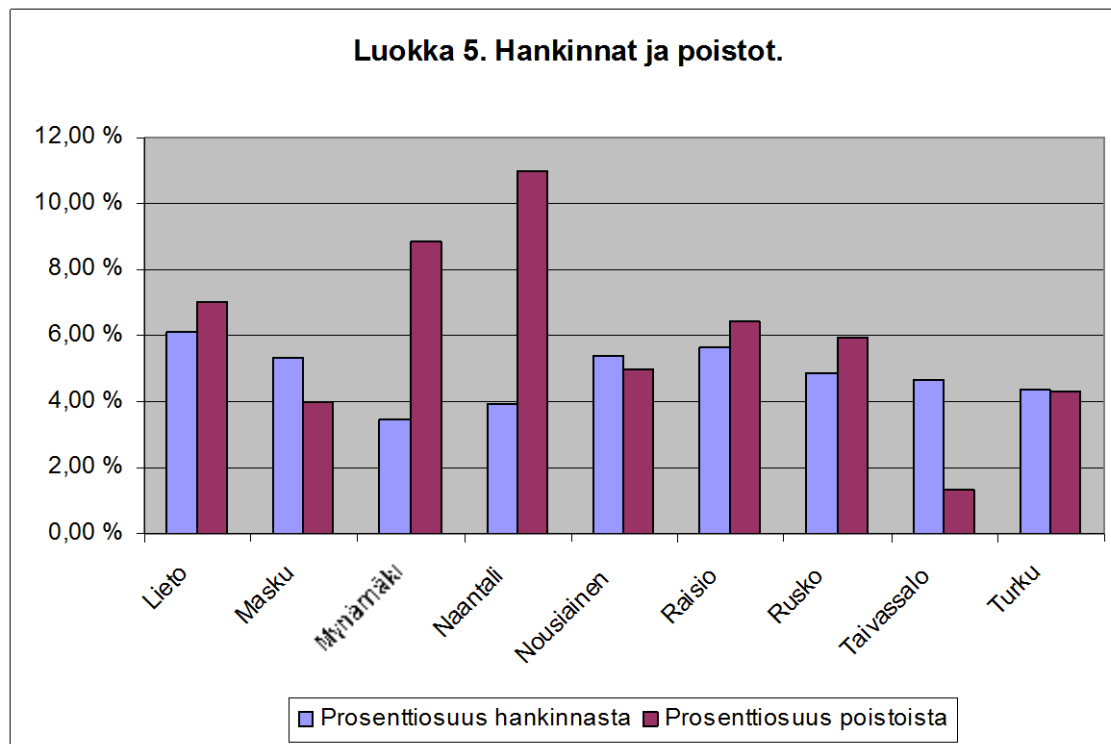
Kuvio 13. Luokka 5 kokoelma ja lainaus.

Luokan 5 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta

Taulukko 12. Luokka 5 kokoelma ja lainaus.

Luokan 5 kokoelman ja lainauksen nitemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 5 niteet - lainaus	Luokan 5 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	9 217	4 079	2,26
Masku	6 311	4 492	1,40
Mynämäki	2 913	3 146	0,93
Naantali	9 918	8 282	1,20
Nousiainen	2 706	2 486	1,09
Raisio	26 582	6 130	4,34
Rusko	3 040	3 138	0,97
Taivassalo	575	954	0,60
Turku	126 381	43 323	2,92

Kuvio 14. Luokka 5 hankinnat ja poistot.

Luokan 5 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista

Taulukko 13. Luokka 5 hankinnat ja poistot.

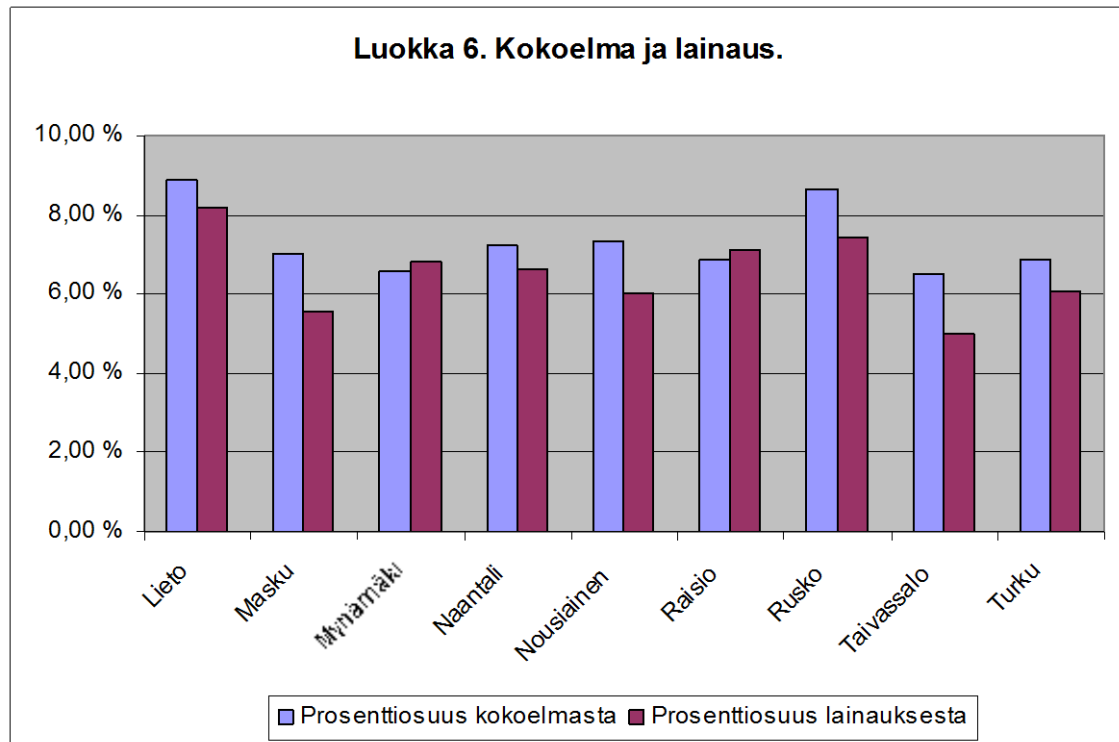
Luokan 5 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään

	Luokan 5 niteet - hankinnat	Luokan 5 niteet - poistot	Luokan 5 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	279	637	4 079	6,84 %	15,62 %
Masku	337	64	4 492	7,50 %	1,42 %
Mynämäki	117	389	3 146	3,72 %	12,36 %
Naantali	488	654	8 282	5,89 %	7,90 %
Nousiainen	154	143	2 486	6,19 %	5,75 %
Raisio	556	942	6 130	9,07 %	15,37 %
Rusko	145	108	3 138	4,62 %	3,44 %
Taivassalo	51	3	954	5,35 %	0,31 %
Turku	2 704	6 881	43 323	6,24 %	15,88 %

Yhteenveto luokasta 5

Luokan 5 korkeimmat lainauskierrrot olivat Raisiossa, Turussa ja Liedossa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Raisiossa (yli 8 %). Poistojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa, Liedossa, Raisiossa ja Mynämäellä (yli 8 %).

Luokka 6. Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- ja metsätalous. Kotitalous. Liiketalous. Liikenne.

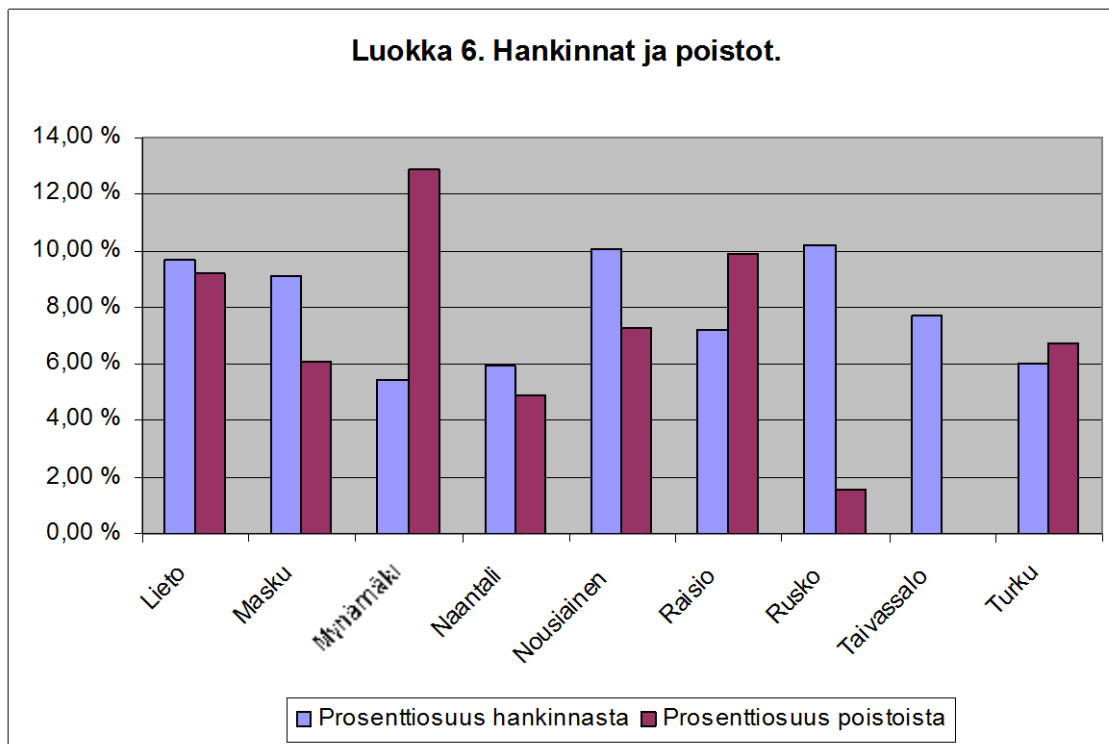
Kuvio 15. Luokka 6 kokoelma ja lainaus.

Luokan 6 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta

Taulukko 14. Luokka 6 kokoelma ja lainaus.

Luokan 6 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokan 6 niteet - lainaus	Luokan 6 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	16 640	7 605	2,19
Masku	8 615	6 679	1,29
Mynämäki	5 943	4 048	1,47
Naantali	16 861	12 765	1,32
Nousiainen	4 356	3 695	1,18
Raisio	44 713	11 605	3,85
Rusko	6 932	5 575	1,24
Taivassalo	1 045	1 390	0,75
Turku	174 063	62 382	2,79

Kuvio 16. Luokka 6 hankinnat ja poistot.

Luokan 6 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 15. Luokka 6 hankinnat ja poistot.

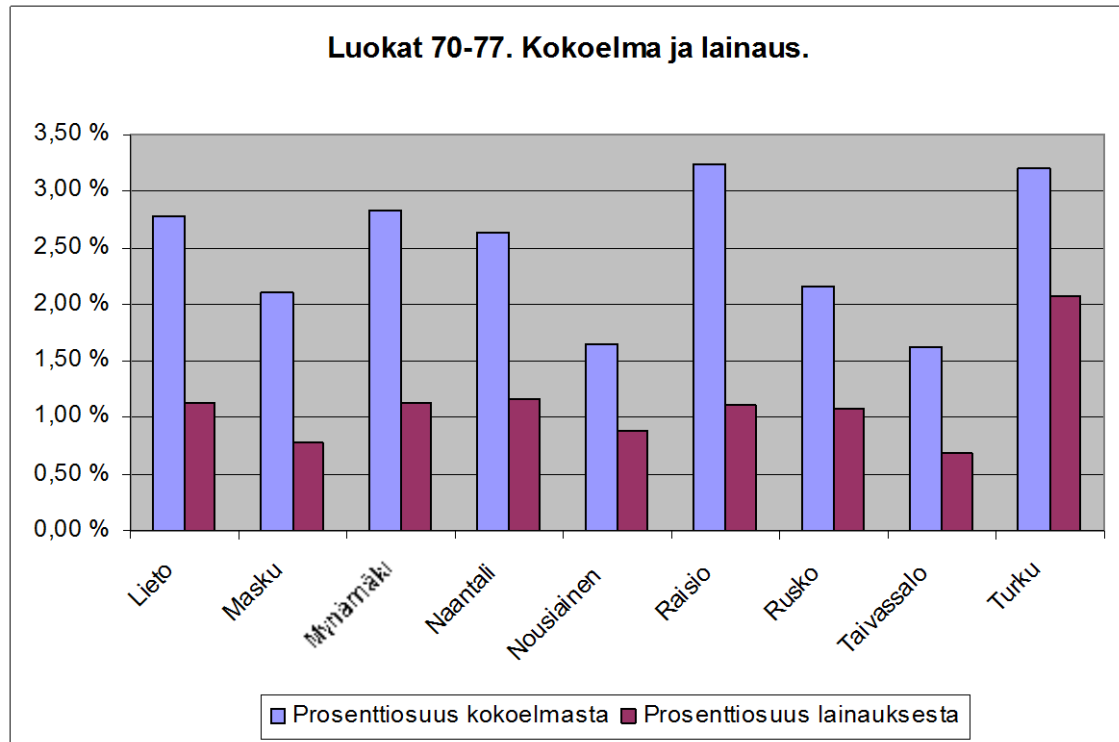
Luokan 6 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokan 6 niteet - hankinnat	Luokan 6 niteet - poistot	Luokan 6 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	444	830	7 605	5,84 %	10,91 %
Masku	572	98	6 679	8,56 %	1,47 %
Mynämäki	183	568	4 048	4,52 %	14,03 %
Naantali	733	292	12 765	5,74 %	2,29 %
Nousiainen	286	209	3 695	7,74 %	5,66 %
Raisio	709	1 444	11 605	6,11 %	12,44 %
Rusko	305	29	5 575	5,47 %	0,52 %
Taivassalo	84	0	1 390	6,04 %	0,00 %
Turku	3 728	10 791	62 382	5,98 %	17,30 %

Yhteenveto luokasta 6

Luokan 6 korkeimmat lainauskierrot olivat Raisiossa, Turussa ja Liedossa. Hankintojen osuus luokan kokonaismäärästä oli suurin Maskussa (yli 8 %). Poistojen osuus luokan kokonaismäärästä oli suurin Turussa, Raisiossa, Mynämäellä ja Liedossa (yli 8 %).

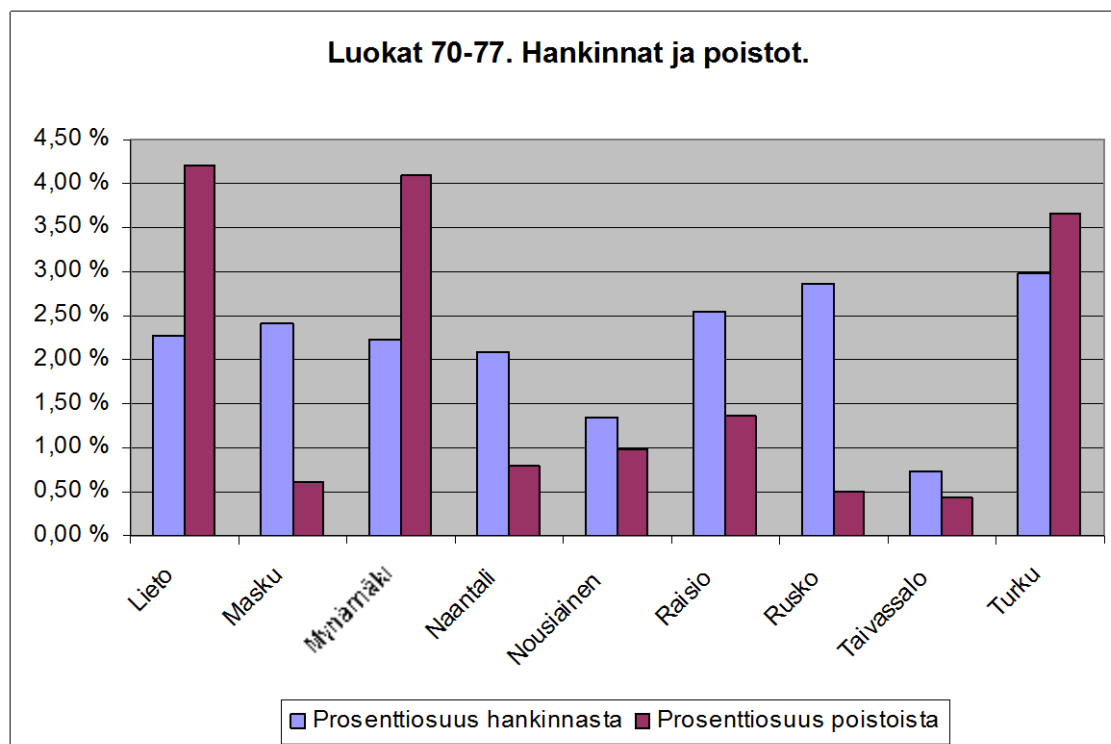
Luokat 70 – 77. Taiteet.

Kuvio 17. Luokat 70 –77 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 70 – 77 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta

Taulukko 16. Luokat 70 –77 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 70 – 77 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto

	Luokkien 70-77 niteet - lainaus	Luokkien 70-77 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	2 313	2 377	0,97
Masku	1 189	1 997	0,60
Mynämäki	990	1 742	0,57
Naantali	2 977	4 669	0,64
Nousiainen	638	833	0,77
Raisio	6 930	5 469	1,27
Rusko	996	1 395	0,71
Taivassalo	145	349	0,42
Turku	59 526	29 009	2,05

Kuvio 18. Luokat 70 –77 hankinnat ja poistot.
Luokkien 70 – 77 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

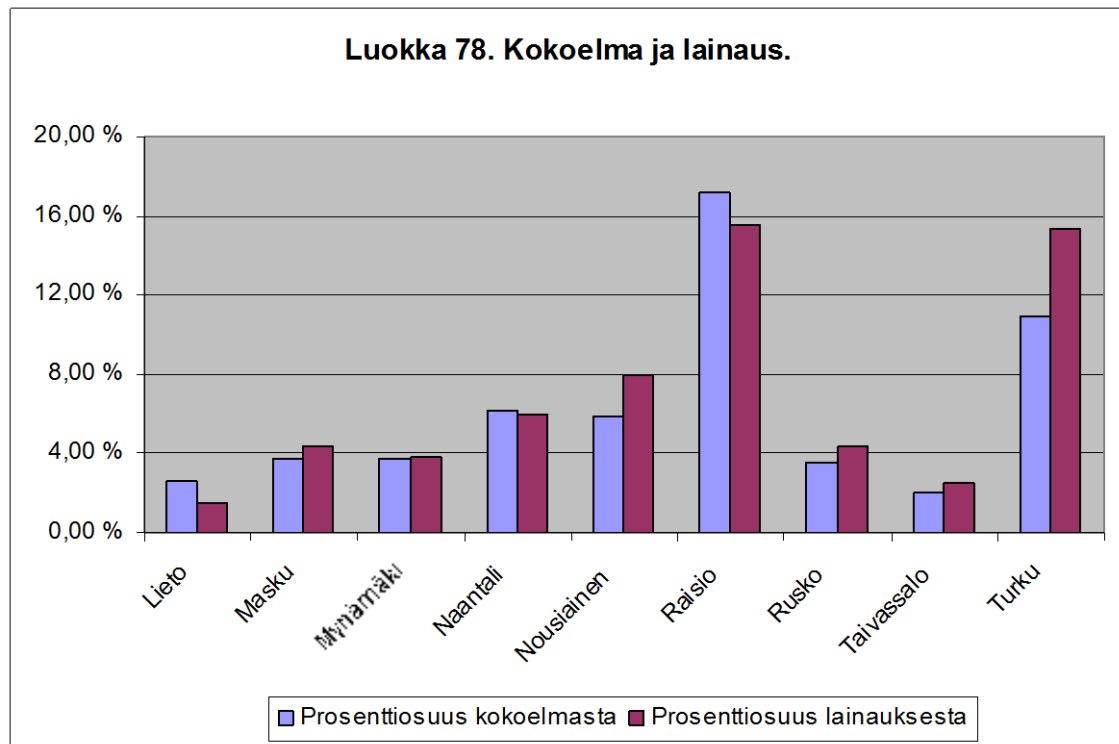
Taulukko 17. Luokat 70 –77 hankinnat ja poistot.
Luokkien 70 – 77 hankintojen ja poistojen määrittämät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokkien 70-77 niteet - hankinnat	Luokkien 70-77 niteet - poistot	Luokkien 70-77 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	104	379	2 377	4,38 %	15,94 %
Masku	151	10	1 997	7,56 %	0,50 %
Mynämäki	75	180	1 742	4,31 %	10,33 %
Naantali	258	47	4 669	5,53 %	1,01 %
Nousiainen	38	28	833	4,56 %	3,36 %
Raisio	249	199	5 469	4,55 %	3,64 %
Rusko	86	9	1 395	6,16 %	0,65 %
Taivassalo	8	1	349	2,29 %	0,29 %
Turku	1 837	5 887	29 009	6,33 %	20,29 %

Yhteenveto luokista 70 – 77

Luokkien 70 – 77 korkein lainauskierto oli Turussa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Maskussa, Turussa ja Ruskolla (yli 6 %). Poistojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa, Liedossa ja Mynämäellä (yli 8 %)

Luokka 78. Musiikki.

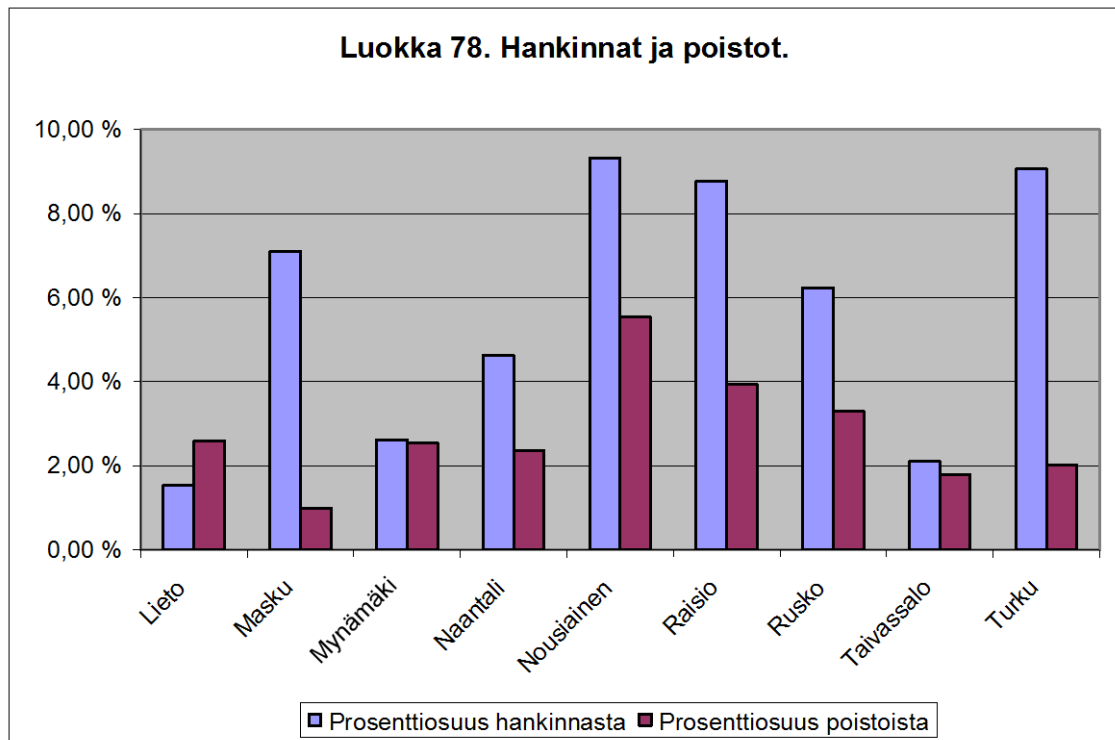
Kuvio 19. Luokka 78 kokoelma ja lainaus.

Luokan 78 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 18. Luokka 78 kokoelma ja lainaus

Luokan 78 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto.

	Luokan 78 niteet - lainaus	Luokan 78 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	3 184	2 236	1,42
Masku	6 681	3 512	1,90
Mynämäki	3 362	2 298	1,46
Naantali	15 188	10 946	1,39
Nousiainen	5 815	2 982	1,95
Raisio	97 811	29 037	3,37
Rusko	4 051	2 258	1,79
Taivassalo	529	433	1,22
Turku	442 219	98 508	4,49

Kuvio 20. Luokka 78 hankinnat ja poistot.

Luokan 78 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 19. Luokka 78 hankinnat ja poistot.

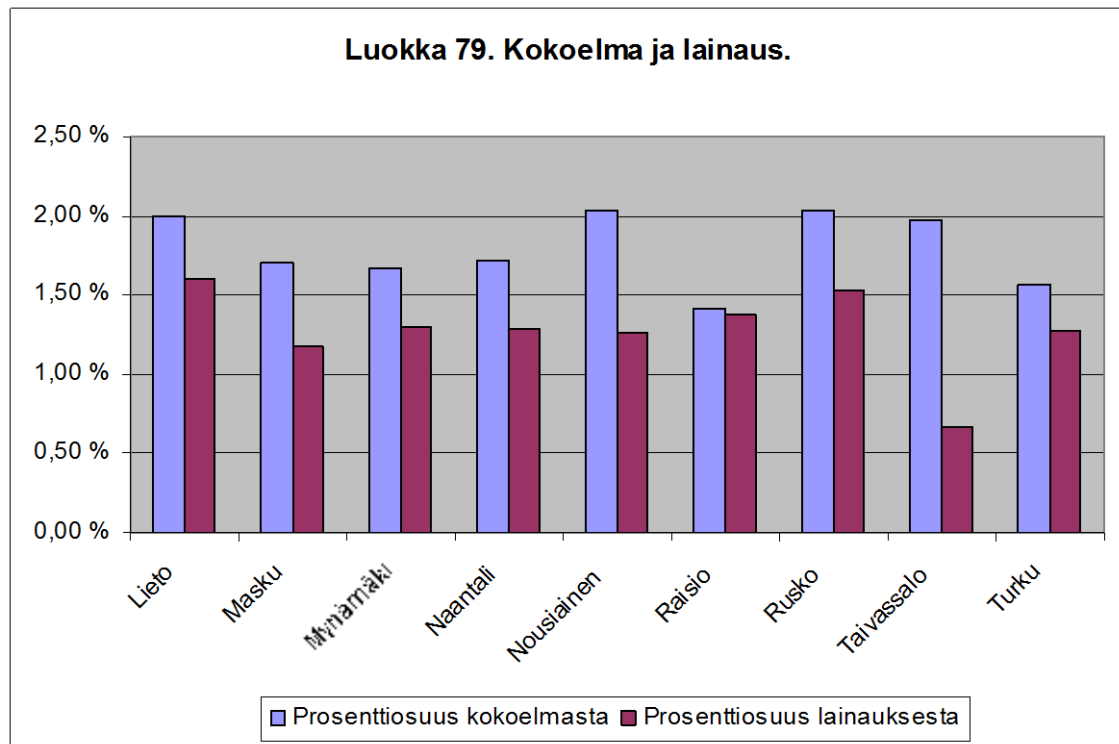
Luokan 78 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokan 78 niteet - hankinnat	Luokan 78 niteet - poistot	Luokan 78 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	70	234	2 236	3,13 %	10,47 %
Masku	446	16	3 512	12,70 %	0,46 %
Mynämäki	88	112	2 298	3,83 %	4,87 %
Naantali	573	141	10 946	5,23 %	1,29 %
Nousiainen	266	159	2 982	8,92 %	5,33 %
Raisio	862	576	29 037	2,97 %	1,98 %
Rusko	187	60	2 258	8,28 %	2,66 %
Taivassalo	23	4	433	5,31 %	0,92 %
Turku	5 605	3 231	98 508	5,69 %	3,28 %

Yhteenveto luokasta 78

Luokan 78 korkeimmat lainauskierrot olivat Turussa ja Raisiossa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Maskussa, Nousiaisissa ja Ruskolla (yli 8 %). Poistojen osuus suhteessa luokan kokonaiskokoelmaan oli suurin Liedossa (yli 8 %).

Luokka 79. Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit.

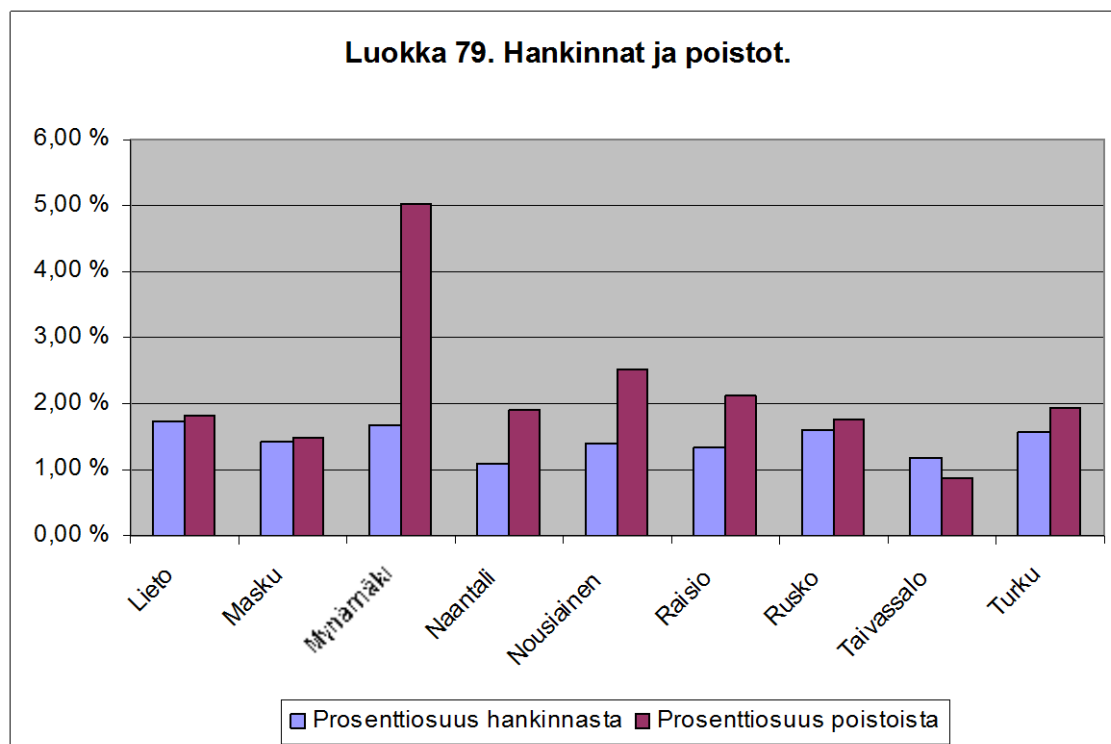
Kuvio 21. Luokka 79 kokoelma ja lainaus.

Luokan 79 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 20. Luokka 79 kokoelma ja lainaus.

Luokan 79 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto.

	Luokan 79 niteet - lainaus	Luokan 79 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	3 259	1 709	1,91
Masku	1 835	1 614	1,14
Mynämäki	1 135	1 030	1,10
Naantali	1 026	3 046	0,34
Nousiainen	911	1 026	0,89
Raisio	8 663	2 412	3,59
Rusko	1 423	1 308	1,09
Taivassalo	140	422	0,33
Turku	36 640	14 190	2,58

Kuvio 22. Luokka 79 hankinnat ja poistot.

Luokan 79 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 21. Luokka 79 hankinnat ja poistot.

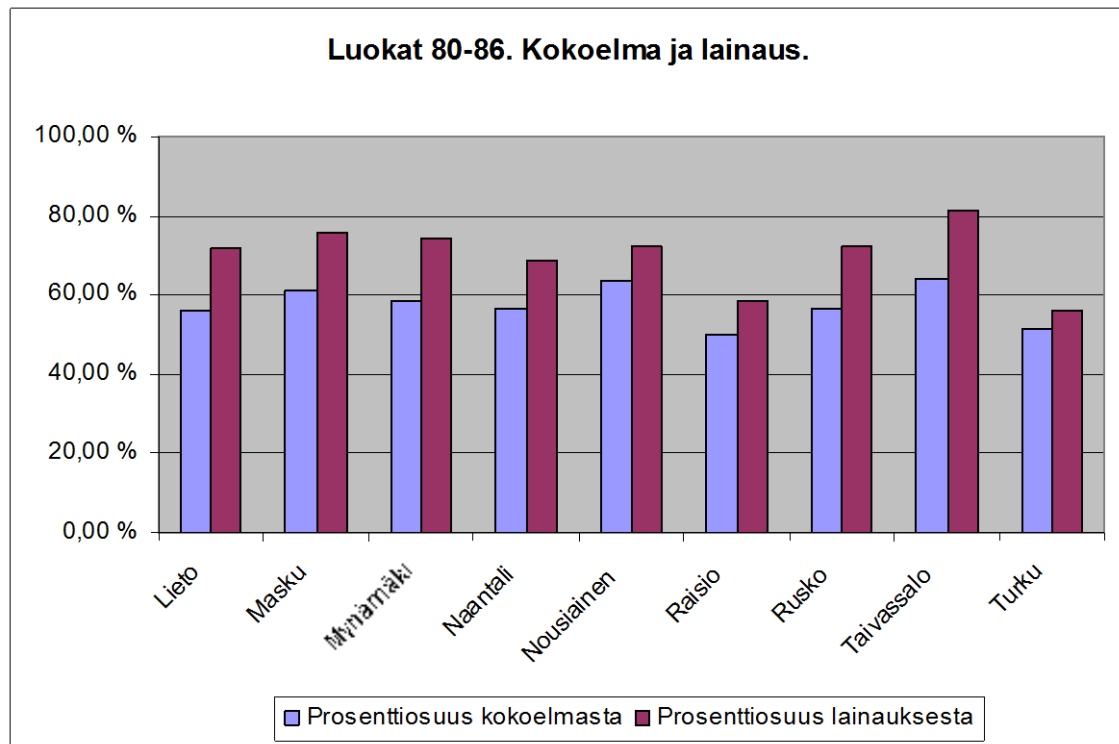
Luokan 79 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokan 79 niteet - hankinnat	Luokan 79 niteet - poistot	Luokan 79 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	79	164	1 709	4,62 %	9,60 %
Masku	90	24	1 614	5,58 %	1,49 %
Mynämäki	56	222	1 030	5,44 %	21,55 %
Naantali	133	114	3 046	4,37 %	3,74 %
Nousiainen	40	72	1 026	3,90 %	7,02 %
Raisio	130	308	2 412	5,39 %	12,77 %
Rusko	48	32	1 308	3,67 %	2,45 %
Taivassalo	13	2	422	3,08 %	0,47 %
Turku	974	3 127	14 190	6,86 %	22,04 %

Yhteenveto luokasta 79

Luokan 79 korkeimmat lainauskierrot olivat Raisiossa ja Turussa. Hankintojen osuus kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa (yli 6 %). Poistojen osuus kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa, Mynämäellä, Raisiossa ja Liedossa (yli 8 %).

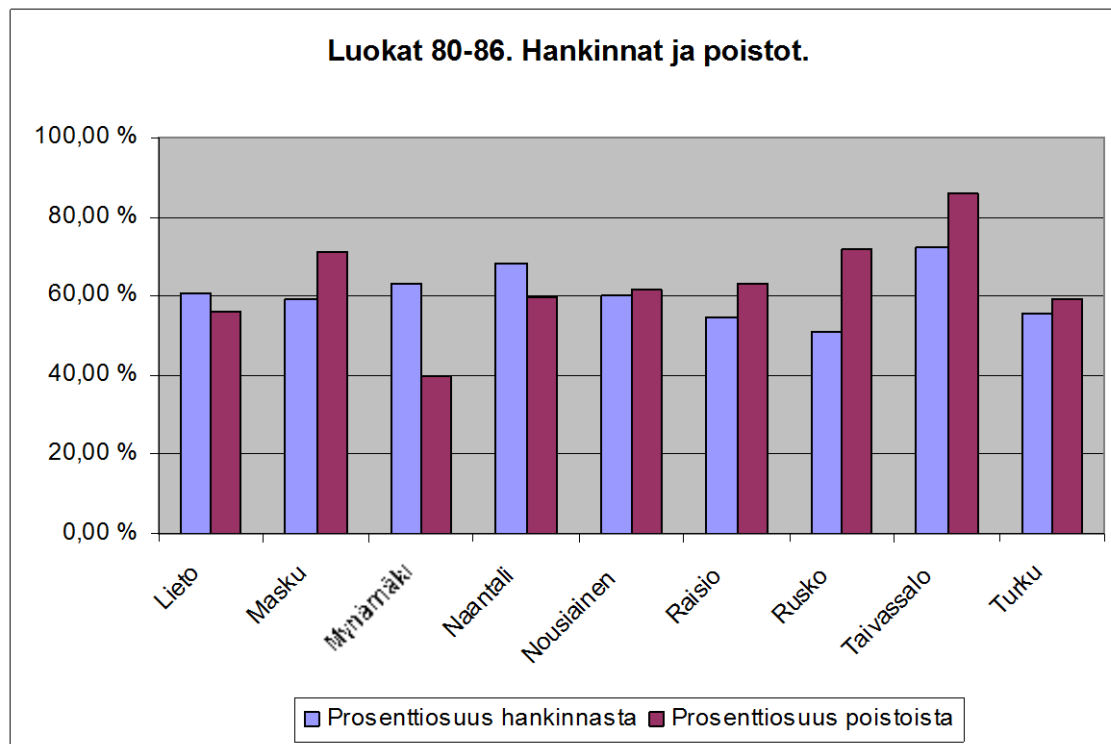
Luokat 80 – 86. Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede.

Kuvio 23. Luokat 80 – 86 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 80 – 86 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 22. Luokat 80 – 86 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 80 – 86 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto.

	Luokkien 80-86 niteet - lainaus	Luokkien 80-86 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	145 885	48 042	3,04
Masku	117 587	58 065	2,03
Mynämäki	64 687	36 021	1,80
Naantali	174 983	100 640	1,74
Nousiainen	52 397	32 137	1,63
Raisio	365 908	85 065	4,30
Rusko	67 205	36 397	1,85
Taivassalo	17 092	13 749	1,24
Turku	1 609 372	466 105	3,45

Kuvio 24. Luokat 80 – 86 hankinnat ja poistot.
Luokkien 80 – 86 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

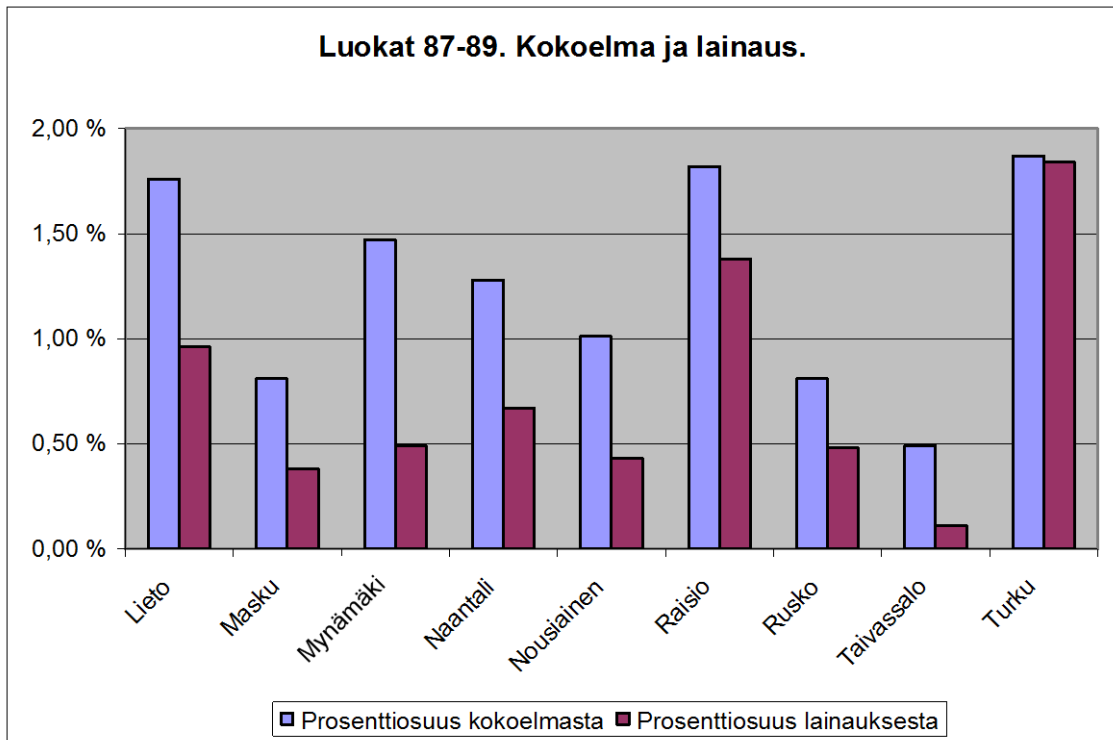
Taulukko 23. Luokat 80 – 86 hankinnat ja poistot.
Luokkien 80 – 86 hankintojen ja poistojen määrittämät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokkien 80-86 niteet - hankinnat	Luokkien 80-86 niteet - poistot	Luokkien 80-86 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	2 779	5 048	48 042	5,78 %	10,51 %
Masku	3 700	1 143	58 065	6,37 %	1,97 %
Mynämäki	2 122	1 763	36 021	5,89 %	4,89 %
Naantali	8 429	3 534	100 640	8,38 %	3,51 %
Nousiainen	1 723	1 770	32 137	5,36 %	5,51 %
Raisio	5 345	9 197	85 065	6,28 %	10,81 %
Rusko	1 528	1 314	36 397	4,20 %	3,61 %
Taivassalo	789	193	13 749	5,74 %	1,40 %
Turku	34 486	95 146	466 105	7,40 %	20,41 %

Yhteenveto luokista 80 – 86

Luokkien 80 – 86 korkeimmat lainauskierrot olivat Raisiossa, Turussa ja Liedossa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Naantalissa (yli 8 %). Poistojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa, Raisiossa ja Liedossa (yli 8 %).

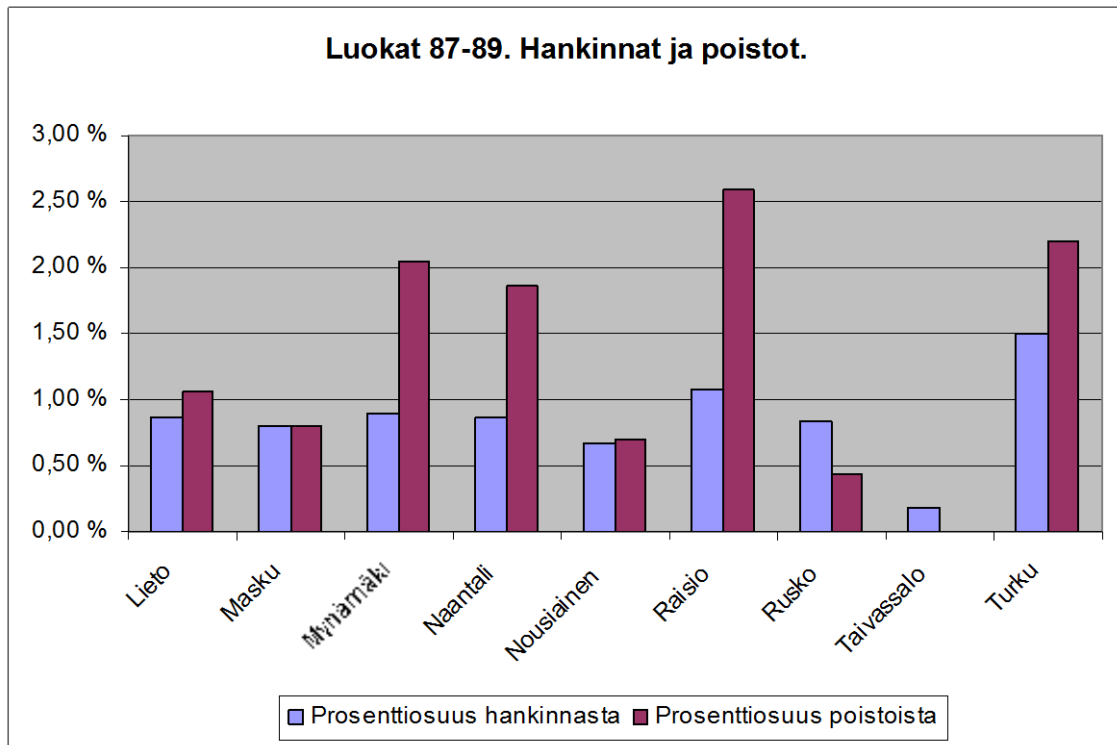
Luokat 87 – 89. Kielitiede. Kielet.

Kuvio 25. Luokat 87 – 89 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 87 – 89 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 24. Luokat 87 – 89 kokoelma ja lainaus.
Luokkien 87 – 89 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto.

	Luokkien 87-89 niteet - lainaus	Luokkien 87-89 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	1 949	1 504	1,30
Masku	585	765	0,76
Mynämäki	424	907	0,47
Naantali	1 697	2 261	0,75
Nousiainen	310	509	0,61
Raisio	8 677	3 089	2,81
Rusko	452	526	0,86
Taivassalo	23	106	0,22
Turku	52 815	16 976	3,11

Kuvio 26. Luokat 87 – 89 hankinnat ja poistot.
Luokkien 87 – 89 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

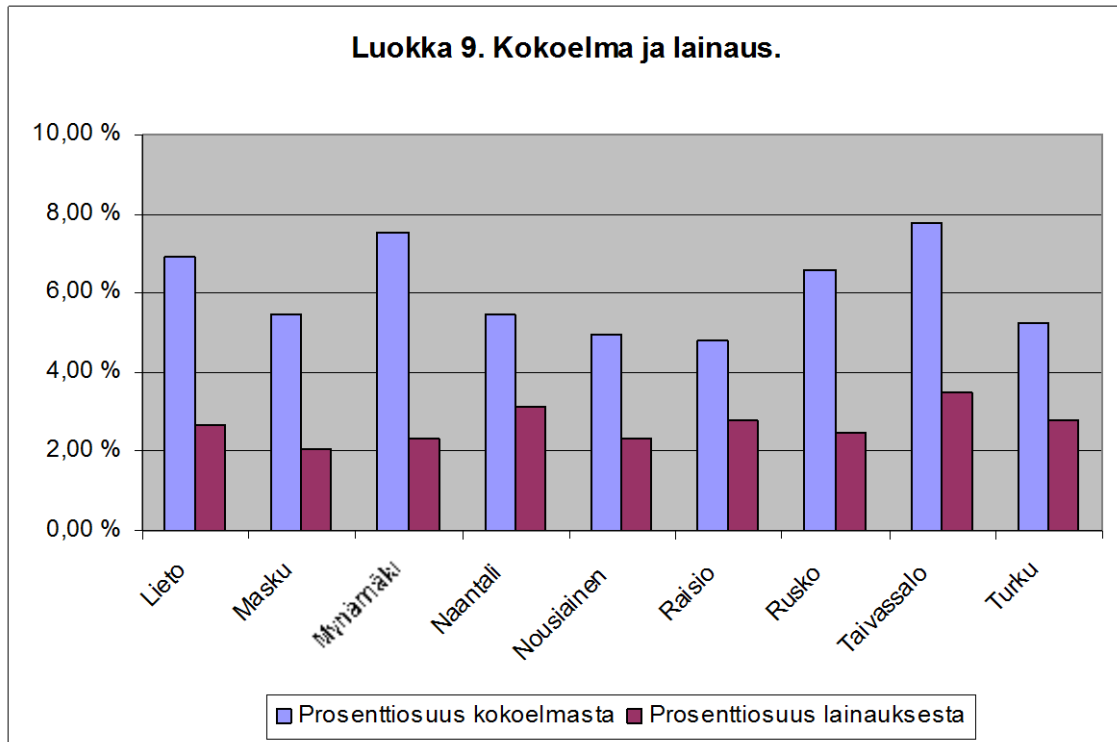
Taulukko 25. Luokat 87 – 89 hankinnat ja poistot.
Luokkien 87 – 89 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokkien 87-89 niteet - hankinnat	Luokkien 87-89 niteet - poistot	Luokkien 87-89 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	40	96	1 504	2,66 %	6,38 %
Masku	50	13	765	6,54 %	1,70 %
Mynämäki	30	90	907	3,31 %	9,92 %
Naantali	106	111	2 261	4,69 %	4,91 %
Nousiainen	19	20	509	3,73 %	3,93 %
Raisio	106	379	3 089	3,43 %	12,27 %
Rusko	25	8	526	4,75 %	1,52 %
Taivassalo	2	0	106	1,89 %	0,00 %
Turku	926	3 505	16 976	5,45 %	20,65 %

Yhteenveto luokista 87 – 89

Luokkien 87 – 89 korkeimmat lainauskierrot olivat Turussa ja Raisiossa. Hankintojen osuus luokkien kokonaismäärästä oli suurin Maskussa (yli 6 %). Poistojen osuus luokkien kokonaismäärästä oli suurin Turussa, Raisiossa ja Mynämäellä (yli 8 %).

Luokka 9. Historia.

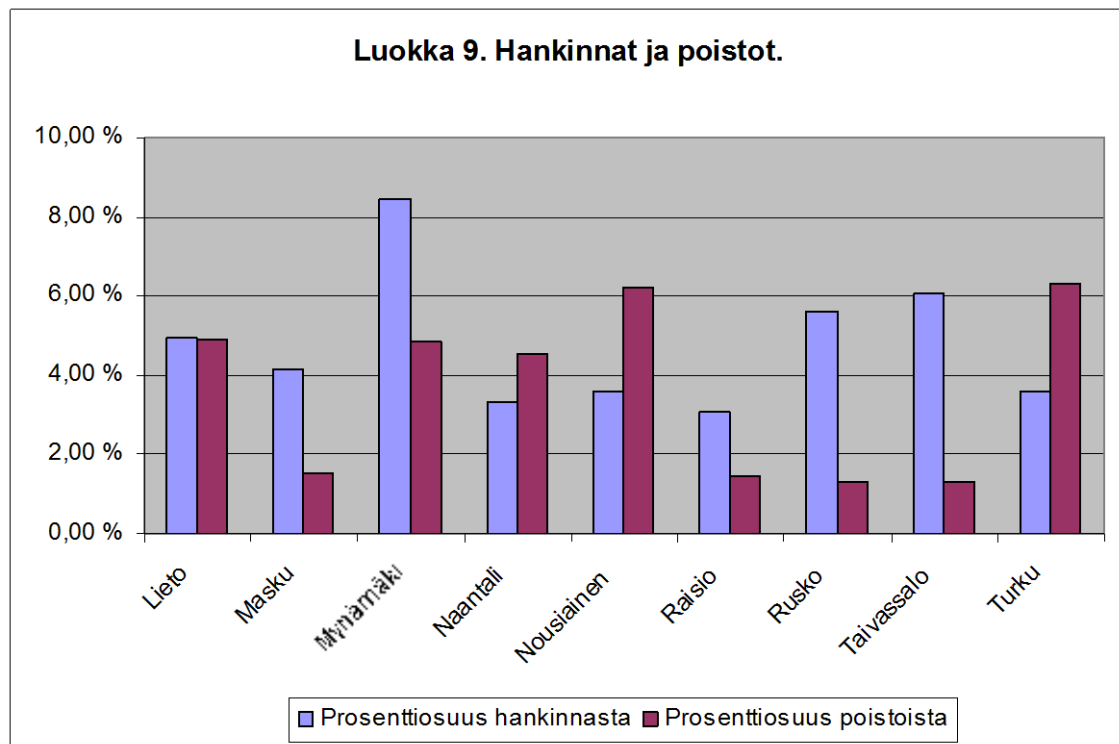
Kuvio 27. Luokka 9 kokoelma ja lainaus.

Luokan 9 kokoelman ja lainauksen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaiskokoelmasta ja kokonaislainauksesta.

Taulukko 26. Luokka 9 kokoelma ja lainaus.

Luokan 9 kokoelman ja lainauksen nidemäärät ja niistä laskettu lainauskierto.

	Luokan 9 niteet - lainaus	Luokan 9 niteet - kokoelma	Lainauskierto
Lieto	5 484	5 913	0,93
Masku	3 253	5 187	0,63
Mynämäki	2 009	4 628	0,43
Naantali	7 897	9 656	0,82
Nousiainen	1 663	2 489	0,67
Raisio	17 308	8 136	2,13
Rusko	2 290	4 227	0,54
Taivassalo	730	1 669	0,44
Turku	79 401	47 479	1,67

Kuvio 28. Luokka 9 hankinnat ja poistot.

Luokan 9 hankintojen ja poistojen prosentuaaliset osuudet kirjastojen kokonaishankinnoista ja kokonaispoistoista.

Taulukko 27. Luokka 9 hankinnat ja poistot.

Luokan 9 hankintojen ja poistojen nidemäärät ja niistä lasketut prosenttiosuudet suhteessa luokan kokonaismäärään.

	Luokan 9 niteet - hankinnat	Luokan 9 niteet - poistot	Luokan 9 niteet - kokoelma	Hankinnat/ Kokoelma	Poistot/ Kokoelma
Lieto	226	442	5 913	3,82 %	7,48 %
Masku	261	24	5 187	5,03 %	0,46 %
Mynämäki	283	213	4 628	6,11 %	4,60 %
Naantali	413	271	9 656	4,28 %	2,81 %
Nousiainen	103	178	2 489	4,14 %	7,15 %
Raisio	301	213	8 136	3,70 %	2,62 %
Rusko	168	24	4 227	3,97 %	0,57 %
Taivassalo	66	3	1 669	3,95 %	0,18 %
Turku	2 218	10 115	47 479	4,67 %	21,30 %

Yhteenveto luokasta 9

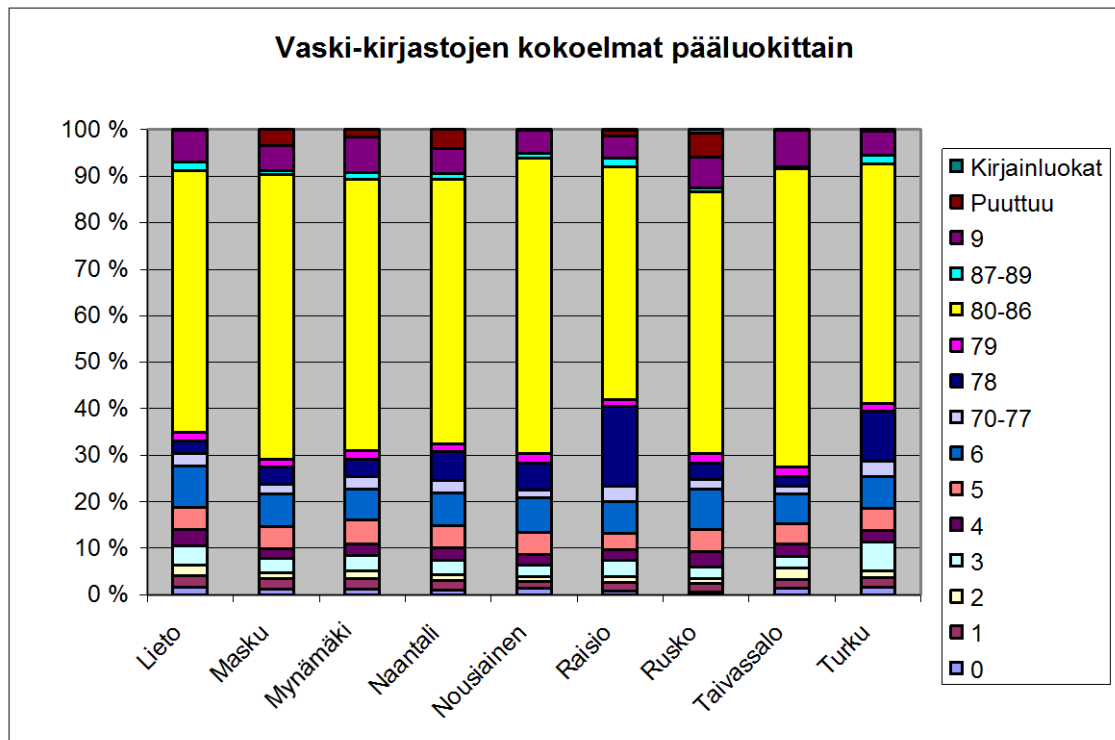
Luokan 9 korkeimmat lainauskierrot olivat Turussa ja Raisiossa. Hankintojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Mynämäellä (yli 6 %). Poistojen osuus luokan kokonaiskokoelmasta oli suurin Turussa (yli 8 %).

Yhteenveto pääluokista

Luokkakohtaiset lainauskierrot sekä hankintojen ja poistojen osuudet toteutuvat suurimmilta osin samoin kuin yleisten kirjastojen tilastoista poimitut kokonaiskokoelmasta lasketut lainauskierrot sekä hankintojen ja poistojen prosenttiosuudet. Tosin sanoen ne kirjastot, joilla kokonaislainauskierto oli korkea, myös niiden luokkakohtaiset lainauskierrot olivat korkeimmat. Sama toistuu myös tarkasteltaessa hankintojen ja poistojen suhdetta kokoelmaan ja luokkakohtaisia määriä.

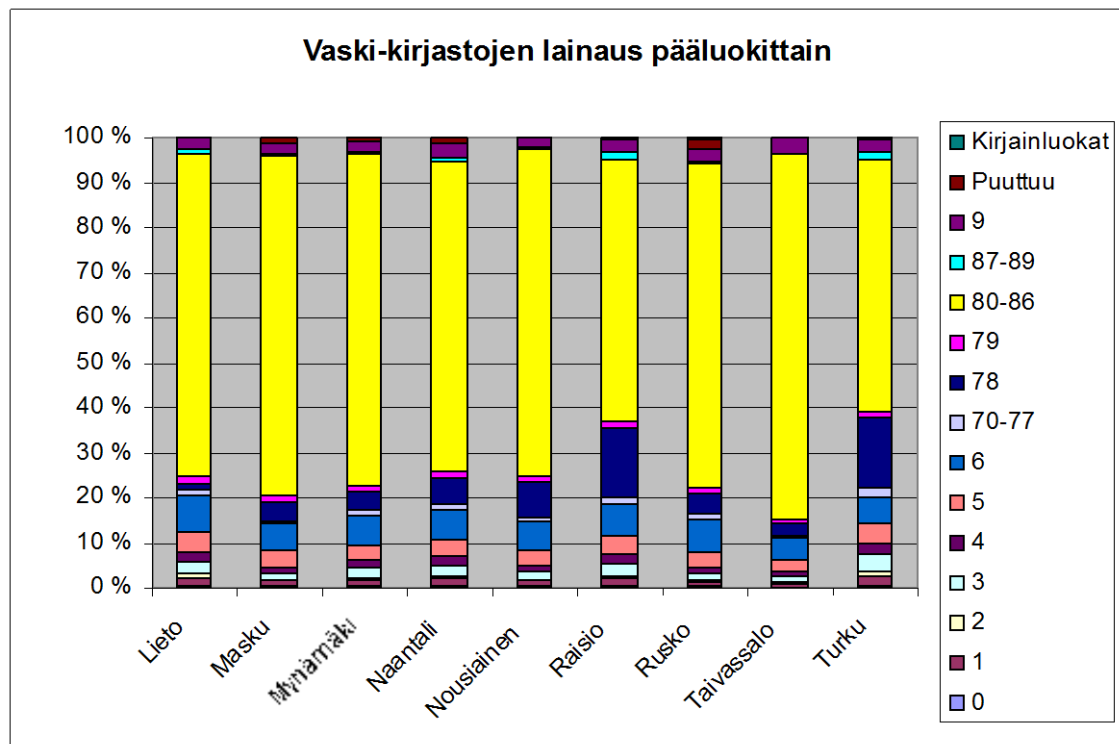
Luokkien 0 – 4, 70 – 77, 79, 87 – 89 ja 9 luokkakohtaiset prosenttiosuudet kokoelmista olivat kaikissa kirjastoissa suuremmat kuin luokkakohtainen osuus lainauksesta. Ainoastaan luokkien 80 – 86 osalta kokoelmaan kohdistuvan lainauksen prosenttiosuus on suurempi kuin luokkien kokoelman osuus. Lainauksen osuus ylitti kokoelman osuuden luokkien 5 ja 6 ja 78 osalta muutamissa kirjastoissa. Poistojen ja hankintojen prosenttiosuudet vaihtelivat kirjastokohtaisesti ja luokittain niin huomattavasti, että niistä yhteenvedon kirjaaminen ei ole järkevää.

Seuraavissa neljässä kaaviossa on vielä koottuna kokoelman, lainauksen, hankintojen ja poistojen prosenttimäärät kirjastokohtaisesti pääluokkiin jaettuna. Kuvioissa näkyy myös kaksi luokkaa, joita ei tarkasteltu pääluokkien yhteydessä. Luokka ”Puuttuu” pitää sisällään niteet, joille ei jostain syystä ole merkitty järjestelmään lainkaan luokkaa. ”Kirjainluokat” taas ovat luokkia, joiden niteillä on numeroluokan sijasta merkitty kirjain.

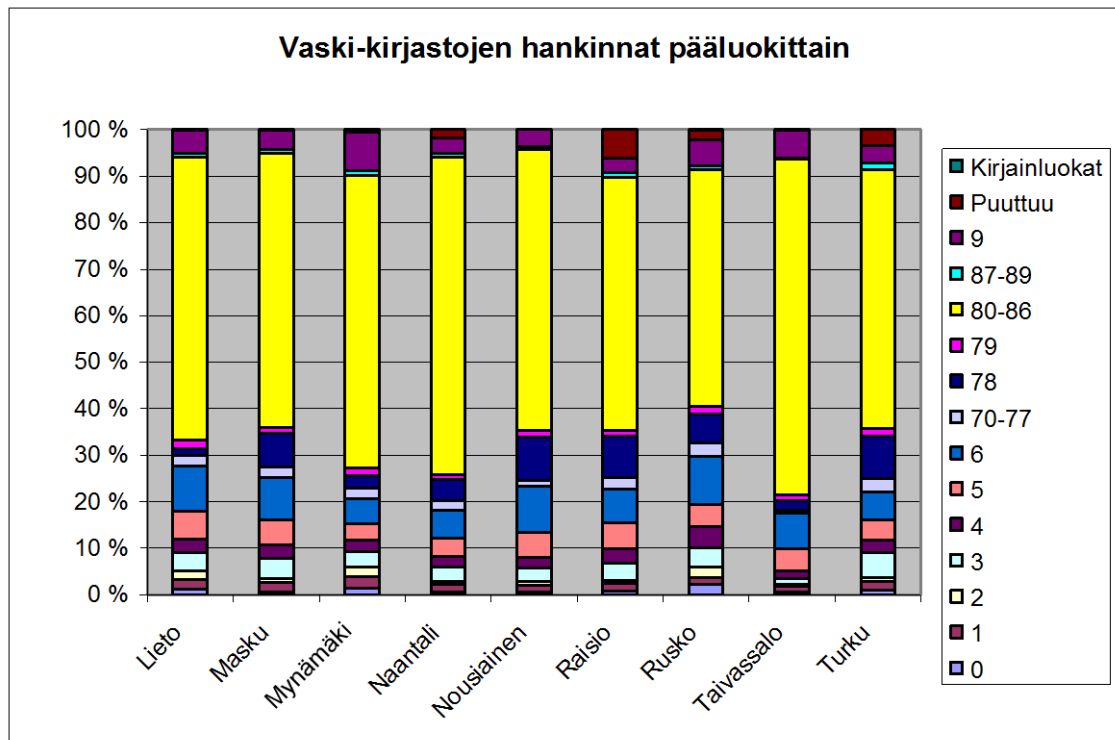
Kuvio 29. Vaski-kirjastojen kokoelmat pääluokittain.

Vaski-kirjastojen kokoelmia tarkasteltaessa on huomattavissa, että kaikkien kirjastojen kokoelmat painottuvat luokkiin 80 – 86. Kaikkien Vaski-kirjastojen kokoelmista yli 50 % koostui näiden luokkien aineistoista. Toiseksi suurimpia luokkia ovat Raisiossa ja Turussa luokka 78, Mynämäellä ja Taivassalossa luokka 9 ja Liedossa, Maskussa, Naantalissa, Nousiaisissa ja Ruskolla luokka 6. Toiseksi suurimpien luokkien osuudet kirjastojen kokoelmista vaihtelevat 7%:sta 17 %:iin.

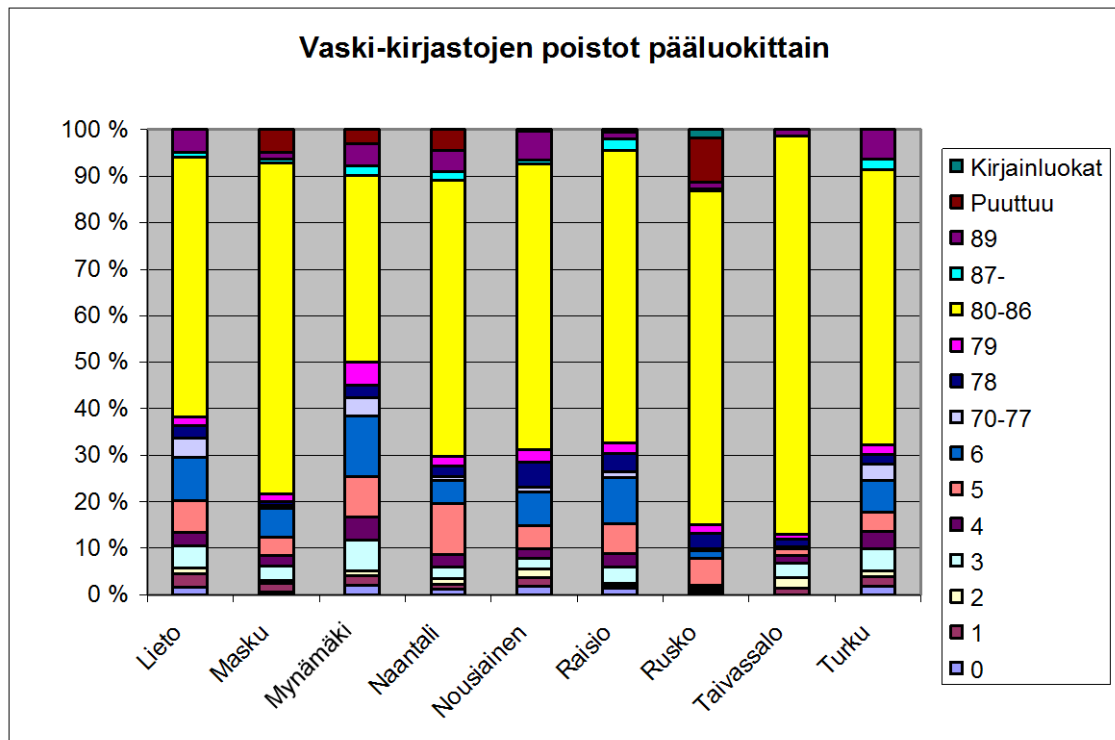
Kuvio 30. Vaski-kirjastojen lainaus pääluokittain

Suurin osa kaikkien Vaski-kirjastojen lainauksesta kohdistui luokkien 80 – 86 aineistoihin. Lainauksen prosenttimäärät vaihtelivat luokkien 80 – 86 kohdalla Turun 56 %:n ja Taivassalon yli 80 %:n lainausosuuden välillä. Toiseksi eniten lainausta kohdistui Raisiossa, Turussa ja Nousiaisissa luokkaan 78 ja Liedossa, Maskussa, Mynämäellä, Naantalissa, Ruskolla ja Taivassalossa luokkaan 6. Näiden luokkien osuudet kirjastojen kokonaislainauksesta jäivät Taivassalon 5%:n ja Raision reilun 15 %:n väliin.

Kuvio 31. Vaski-kirjastojen hankinnat pääluokittain

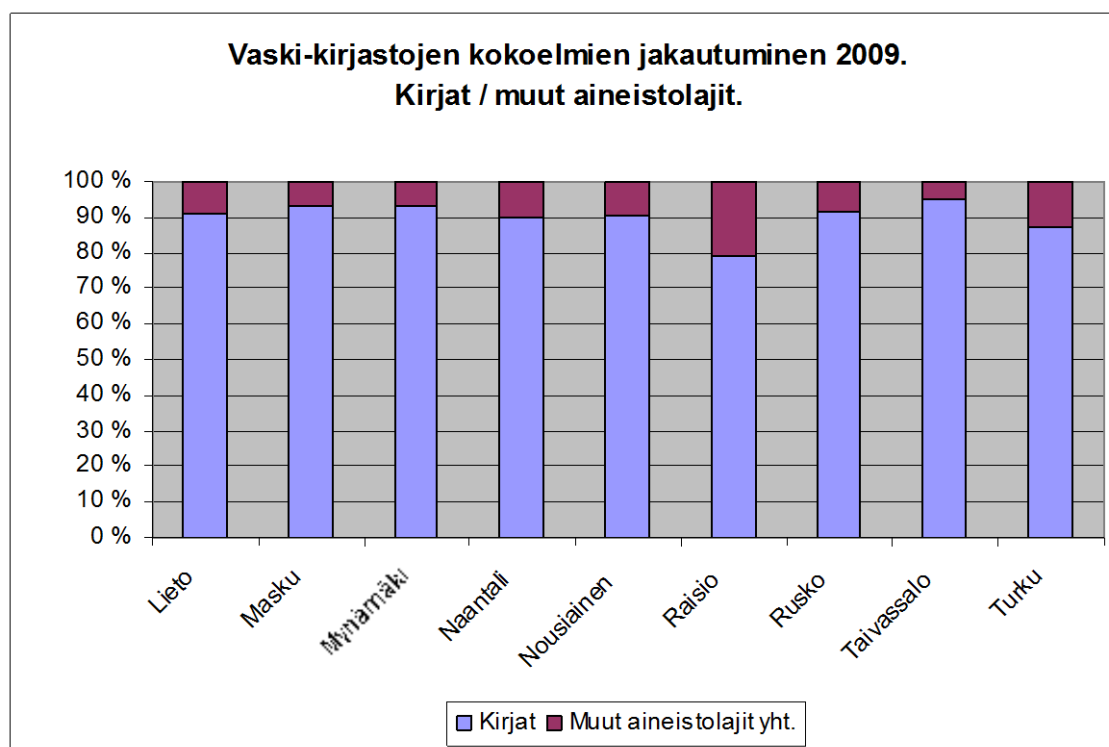
Myös hankinnoista suurin prosenttiosuus kohdistui kaikissa Vaski-kirjastoissa luokkiin 80 – 86. Hankintojen prosenttimäärät näiden luokkien kohdalla olivat pienimmillään Raisiossa reilut 54 % ja suurimmillaan Taivassalossa yli 72 %. Toiseksi suurin prosenttiosuus hankinnoista kohdistui Mynämäellä luokkaan 9, Raisiossa ja Turussa luokkaan 78 ja Liedossa, Maskussa, Naantalissa, Nousiaisissa, Ruskolla ja Taivassalossa luokkaan 6. Toiseksi suurimpien luokkien osuudet jäivät Naantalissa 6 %:n ja Ruskon reilun 10 %:n välille.

Kuvio 32. Vaski-kirjastojen poistot pääluokittain.

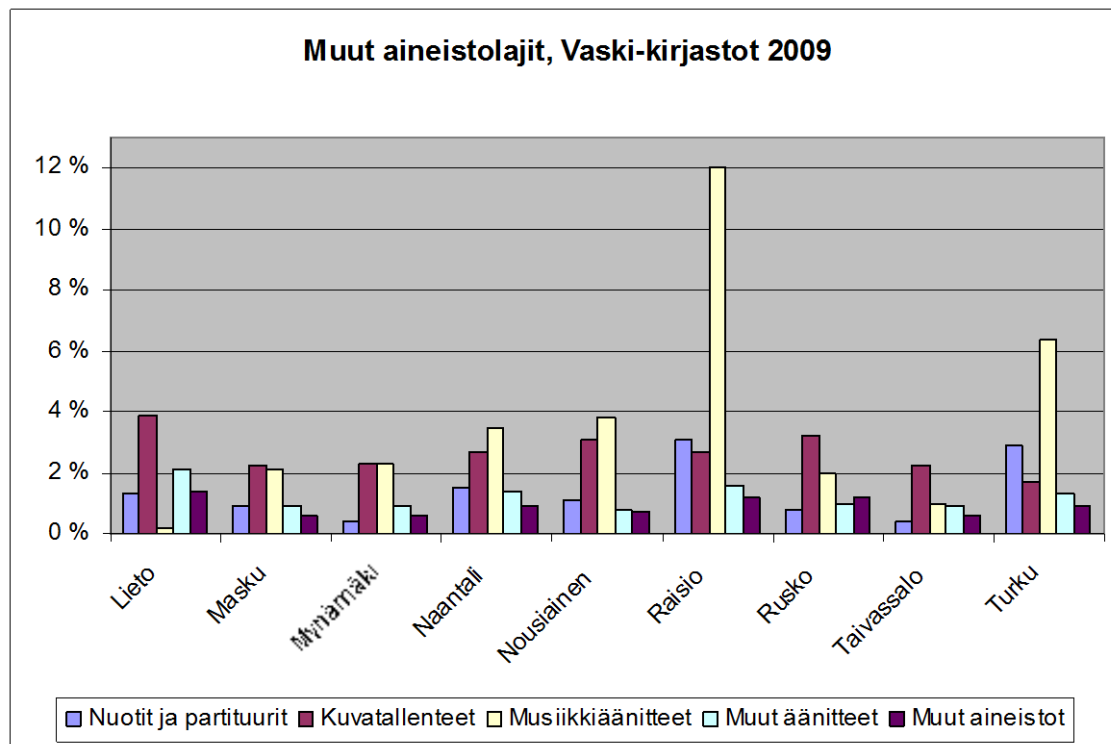
Vaski-kirjastojen poistoista suurin osa kohdistui, samoin kuin kokoelman, lainauksen ja hankintojenkin kohdalla, luokkiin 80 – 86. Poistojen prosenttiosuudet tässä luokassa jäivät Mynämäen 40 %:n ja Taivassalon yli 85 %:n väliin. Toiseksi eniten poistoja tehtiin luokasta 5 Naantalissa, luokasta ”Puuttuu” Ruskolla, luokasta 3 Taivassalossa ja luokasta 6 Liedossa, Maskussa, Mynämäellä, Nousiaisissa, Raisiossa ja Turussa. Näiden poistojen prosenttiosuudet jäivät Taivassalon reilun 3 %:n ja Mynämäen lähes 13 %:n väliin.

9 Kokoelmien jakautuminen aineistolajeittain

Kuvio 33. Kirjojen ja muiden aineistolajien osuudet Vaski-kirjastojen kokoelmista.

Kuviosta 33 on selvästi nähtävissä, että Vaski-kirjastojen kokoelmat ovat kirjapainotteisia. Muiden aineistolajien osuus jää Raisiota ja Turku lukuun ottamatta alle 10 %:n. Raision ja Turun musiikkikokoelmat ovat huomattavasti muita Vaski-kirjastoja suuremmat. Muihin aineistolajeihin lasketaan muun muassa nuotit, musiikkiäänitteet, äänikirjat ja av-aineistot. Muut aineistolajit on esitetty tarkemmin kuviossa 34.

Kuvio 34. Muiden aineistolajien jaottelu ja osuudet Vaski-kirjastojen kokoelmista.

Tästä kuviosta on nähtävissä muiden aineistolajien osuudet Vaski-kirjastoissa. Aineistolajit on jaoteltu viiteen eri ryhmään: nuotit ja partituurit, kuvatallenteet, musiikkiäänitteet, muut äänitteet ja muut aineistot. Kuvatallenteisiin sisältyvät Blu ray- ja DVD-levyt sekä VHS-videot. Musiikkiäänitteisiin kuuluvat musiikki CD-levyt, kasetit, LP-levyt sekä singlet. Muihin äänitteisiin on laskettu CD- ja kasettiäänikirjat sekä kielikurssit. Muut aineistot sisältävät kirjastosta riippuen seuraavia aineistolajeja: CD-ROM, dia, kartta, konsolipelit, kuva, käsikirjoitus, lehtileikkeet, mikrofilmi, moniviestin, taulu, työpiirustus.

Nuottien ja partituurien osuus kokoelmasta oli suurin Raisiossa ja Turussa. Kuvatallenteiden osuus kokoelmasta oli suurin Liedossa, mutta myös Ruskolla, Nousiaisissa, Naantalissa ja Raisiossa kuvatallennekokoelma oli runsas. Suurimmat musiikkiäänitekokoelmat olivat Raision ja Turun lisäksi Nousiaisissa ja Naantalissa. Suhteessa kokoelmaan muiden äänitteiden osuus oli korkein Liedossa. Muiden aineistojen osuus jää kaikissa kirjastoissa pieneksi.

10 Varastot

Taulukossa 28 esitetään tiedot Vaski-kirjastojen varastoista vuodelta 2009. Varastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että vuoden 2009 kuntaliitosten myötä varastojen määrä kasvoi Maskussa ja Naantalissa. Tässä taulukossa näkyvät tiedot perustuvat kirjastojärjestelmään tallennettuihin niteisiin. Esimerkiksi Turussa, varastoissa on aineistoja, joita ei ole tallennettu järjestelmään lainkaan, joten tässä taulukossa näkyvä varaston koko on vain suuntaa antava.

Taulukko 28. Vaski-kirjastojen varastot

	Varastojen määrä	Kirjat	Muut aineistot	Lehdet	Yht	sisällön yleiskuvaus (ei sis. lehtiä)
Lieto	1	9940	317	0	9757	luokka 84 n. 5000 luokka 9 n. 1000
Masku	4 (Askainen, Lemu, Livonsaari, Masku)	4396	1	1005	5402	luokka 84 n. 2500
Mynämäki	2 (Mietoinen, Mynämäki)	7339	112	280	7731	luokka 84 n. 3500
Naantali	4 (Lietsala, Merimasku, Naantali, Rymättylä)	5802	132	1047	6981	luokka 84. 2500
Nousiainen	1	2753	489	507	3749	luokka 84 n. 1500
Raisio	1	15939	2117	0	18056	luokka 84 n. 8500 luokka 78 n. 1500 luokka 9 n. 1500
Rusko	1	2316	0	0	2316	luokka 84 n. 1300
Taivassalo	1	222	0	0	222	luokka 84 n. 100 luokka 9 n. 50
Turku	2 (pääkirjasto, kirjasto-auto)	99946	411	53451	153808	luokka 84 n. 33000 luokka 3 n. 13000 luokka 9 n. 9000 luokka 82 n. 8000

vuonna 2009 Vaski-kirjastoalueella oli yhteensä 17 varastoa. Varastojen koot vaihtelivat huomattavasti kunnittain. Pääasiassa varastojen sisällöt painottuvat aineistolajeista kirjoihin. Kirjoista suurin osa oli kaunokirjallisuutta, joka käy ilmi taulukon yleiskuvauksesta. Myös luokan 9 osuus varastoaineistoista oli muihin luokkiin verrattuna korkea Liedossa, Raisiossa, Taivassalossa ja Turussa.

11 Pohdinta

Opinnäytetyössä oli tarkoituksena selvittää tilastollisten menetelmien avulla Vaski-kirjastojen kokoelmien sisältöjä. Tämä onnistui halutulla tavalla. Toisaalta tilastojen tulkitseminen jäi hieman pinnalliseksi. Tietojen analysointi pelkkien numeroiden valossa ja ilman käytännön tuntemusta kirjastojen kokoelmista ei välttämättä anna realistista kuvaa. Kohdennetummalla tilastollisella tarkastelulla tai laajemmalla laadullisella tutkimuksella olisi saatettu päästä lähemmäksi todellisuutta. Tilastojen käsittely ja analysointi siten kun se tässä opinnäytetyössä toteutettiin oli aikaavievää toimintaa. Tilastollista tutkimusta olisi hyvin voinut laajentaa käsittämään esimerkiksi kaikki Parkki-projektissa suunnitellut mittarit, mutta silloin työ ei olisi mahtunut opinnäytetyön raameihin. Laadullisen tutkimusosan eli kyselyn tulokset jäivät tarkoituksellisesti yleistasoiksi. Tehtävänannon ollessa laaja, tasapainon säilyttämisen vuoksi myös kysely laadittiin niin, että vastauksista muodostuisi yleiskuva kirjastojen toiminnoista kokoelmien suhteen. Vaikka saadut vastaukset olivat toisaalta hyvin yksityiskohtaisia ja toisaalta hyvin yleisiä ja tiivistettyjä, en koe että kyselyä olisi ollut syytä rajoittaa tai tarkentaa. Sen sijaan kysymysten muotoilu, lähinnä sanamuotojen valinta, olisi voinut olla selkeämpi.

Tarkoituksena oli, että tilastoista muodostettujen kuvioiden ja taulukoiden tietoja olisi vertailtu kyselyyn saatuihin vastauksiin. Saadut vastaukset eivät kuitenkaan olleet siten yksiselitteisiä, että tämä vertailu olisi ollut mahdollista tai järkevää. Näin ollen painopisteiden selvitykseen muodostui kaksi eri vastausta. Tilastot antavat yhden näkökulman ja kirjastojen omat näkemykset toisen. Kokoelmien painopisteisiin kirjastojen näkökulmasta vaikuttavat mitä suurimmassa määrin kirjastojen käyttäjien tarpeet. Se, että jokin osa kokoelmaa ei tilastojen valossa näytä suurelta, ei tarkoita sitä, että se ei olisi laadukas ja käyttäjien tarpeita palveleva.

Opinnäytetyö osoittautui työn edetessä laajemmaksi, kuin mitä olin oletanut, enkä ollut osannut arvioida oikein työn määrää ja siihen vaadittavaa aikaa. Se, että työn valmistuminen myöhästyi aikataulustaan, on harmittavaa siinä

mielessä, että työssä tarkastellut tilastot ovat nyt tavallaan vanhentuneita. Haastavaa työssä oli myös yhteydenpito monen toimijan kanssa ja eri näkemysten sovittaminen opinnäytetyön raameihin. Työn tuomat haasteet kuitenkin opettivat monia asioita ja antoivat työkaluja tulevaisuutta varten.

Käytyäni esittelemässä keskeneräistä työtäni kahdessa kokouksessa, Vaski-kirjastojen johtoryhmälle 14.12.2010 ja Asiakkaan kirjasto-projektin kokoelmatyöryhmälle 17.12.2010, kävi ilmi, että tämäntyyppisille tilastoille on tarvetta. Lisäksi saamastani suullisesta palautteesta oli havaittavissa, että kootut tilastot olivat hyödyllisiä. Siksi tämän tyyppisen selvityksen tekeminen Vaski-kirjastoissa säännöllisesti olisi mielestäni hyvinkin suositeltavaa. Säännölliset selvitykset mahdollistaisivat myös kokoelmien kehityksen seurannan, johon tässä työssä ei päästy käsiksi. Yhtä oleellista olisi käydä säännöllisesti yhteistä keskustelua siitä, mihin suuntaan kokoelmia kirjastoissa kehitetään. Näin kirjastoissa tunnettaisiin myös paremmin muiden kirjastojen kokoelmien sisältöjä.

Tämä selvitys antaa vain yhden näkökulman kokoelmien sisältöihin ja esimerkiksi kokoelmien laatu ei luonnollisestikaan avaudu lukujen perusteella. Kirjastojen kokoelmien avaaminen tällä tasolla, kun mitä tässä opinnäytetyössä tehtiin, mahdollistaa kuitenkin sen, että voidaan pohtia mitä kokoelmiin liittyviä toimintoja, osastoja, luokkia tai aineistolajeja olisi syytä tarkastella lähemmin. Olisi siis syytä pohtia ovatko tässä opinnäytetyössä esitetyt tilastot Vaski-kirjastojen näkökulmasta oikein kohdistettuja vai tulisiko asiaa mahdollisesti tarkastella muista näkökulmista. Kirjastojen kokoelmien tarkastelu osastoittain antaisi kuvan esimerkiksi lasten ja aikuisten aineistojen suhteesta. Kokoelmien tarkastelu kielittäin taas mahdollistaisi kartoituksen alueen erikielisistä kokoelmista. Näiden lisäksi tarkemman tarkastelun kohteeksi voitaisiin valita kyselyiden kautta nousseita kirjastojen määrittelemiä painopistealueita, niin aiheiden, kuin aineistolajien suhteen. Koska Vaski-kirjastot ovat hyvin erikokoisia, yhteisen tarkemman tarkastelulähtökohdan valitseminen niin, että se palvelisi kaikkia tasapuolisesti, on haastavaa.

Tilastollisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että kaikkien kirjastojen kokoelmat sekä hankinnat, poistot ja lainaus painoutuivat luokkiin 80 – 86. Aineistolajeista kirjat ovat selvästi suurin ryhmä. Kyselyn perusteella voidaan todeta, että yksi tärkeimmistä Vaski-kirjastojen käyttäjäryhmistä ovat lapset ja nuoret. Tämä mainittiin kaikkien kirjastojen kohdalla. Kokoelmaan liittyvissä painotuksissa niin aiheiden kuin aineistolajienkin osalta oli eroavaisuuksia, joka on luonnollista, koska kaikilla kirjastoilla on omat käyttäjäryhmänsä ja roolinsa. Valintakriteerien määritelmässä kirjastoilla oli tarkkoja että suppeita määritelmiä, joista yhteisiä näkemyksiä on hankala muotoilla Poisto- ja varastointiperiaatteissa kirjastoissa ollaan pääpiirteissään samoilla linjoilla. Yhteisenä piirteenä on myös, että kaikissa kirjastoissa on oman alueen kotiseutukokoelma.

Lisätutkimusten ja jatkotutkimusten kannalta olisi hyödyllistä, että tämän kaltaista kokoelmien sisältöjen selvitystä tehtäisiin jossain määrin kirjastojen sisäisenä työnä. Tällöin tulosten analysointi ja tulkinta on selkeämpää, koska kirjastoilla on luonnollisesti tarkempaa tietoa kokoelmiensa nykytilanteesta, kehityksestä ja tulevaisuudesta sekä mahdollisten poikkeamien syistä.

Kokoelmiin liittyvien yhteisten linjausten muotoilu vaatii yhteistä keskustelua ja mahdollisesti tarkempia selvityksiä, riippuen siitä mitkä työryhmän painopisteet ovat ja kuinka syvälle yhteistyössä halutaan päästä. Suunniteltujen linjausten ei tulisi olla liian yleisiä, vaan niistä tulee käydä ilmi esimerkiksi miten linjaukset vaikuttavat käytännön työhön kirjastoissa.

Yhteistyössä tehtävien linjausten tarkoituksena on kehittää kirjastojen toimintaa ja palveluita. Vaikka kirjasto toimii osana kirjastoyhteistyötä, sillä on myös tärkeä rooli oman kaupungin tai kunnan toimijana. Kirjastojen ominaispiirteet on huomioitava kun suunnitellaan yhteisiä linjauksia ja kehitetään eri toimintoja. Kirjasto on usein oman kuntansa näkyvä toimija, joka tekee yhteistyötä kunnan muiden yksiköiden kanssa, ja sen pääasiallisena tehtävänä on palvella oman

kuntansa asukkaita. Mielestäni nämä näkemykset eivät sulje tosiaan pois, vaan roolit voivat olla tasapainossa keskenään.

Vaski-kirjastojen kokoelmien ja niihin liittyvien toimintojen kuvailu sekä kuvailujen säännöllinen päivittäminen kirjastoittain kunkin kirjaston ominaispiirteitä kunnioittaen, ovat perustana yhteisille suunnitelmille ja toiminnoille. Suomessa tehdään jatkuvasti uusia suunnitelmia kirjastojen väliseen yhteistyöhön liittyen. Näiden selvitysten mallit ja tulokset voivat toimia apuna myös Vaski-kirjastojen kokoelmiin liittyvien toimintatapojen suunnitteluun. Yhtenä vaihtoehtona voisi toimia esimerkiksi Parkki-projektissa toteutettu kokoelmatarjottimen tyylinen kuvaus kunkin kirjaston kokoelmasta ja kokoelmiin liittyvistä resursseista.

Luettelointi- ja hankintayhteistyössä mahdollisuutena olisi esimerkiksi jakaa vastuuta tietyillä alueilla siten, että joku kirjasto vastaa tietyistä aineistolajista tai aihealueesta ja saa sitten vastaavasti tukea omiin toimintoihinsa toisilta yhteistyöalueen kirjastoilta. Hankintayhteistyössä yhteisten valintalistojen avulla on mahdollista välttää turhia päällekkäisyyksiä varsinkin harvinaisemman aineiston hankintaa pohdittaessa. Muita yhteistyömuotoja voisivat olla esimerkiksi kokoelmien avaaminen näyttelyiden, esittelyjen ja tapahtumien avulla. Tapahtumia voitaisiin toteuttaa niin verkossa kuin fyysisesti kirjastoissa. Tällaisten suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä antaa kirjastoille ja niiden kokoelmille laajemman näkyvyyden sekä mahdollisuuden tiiviimpään yhteydenpitoon alueen muiden kirjastojen kanssa. Myös kuntien sisäisinä yhteistyönä toteutettujen kokoelmiin liittyvien yhteistyötoimintojen selvittäminen, kunnan muiden toimijoiden ja kirjastojen välillä saattaa antaa ideoita samantyyppisten projektien toteuttamiseen myös muissa kirjastoissa.

Mikäli resurssit antavat myöden, Vaski-kirjastojen kirjastohenkilöstön asiantuntijuuden jakaminen olisi varmasti hyödyllistä. Kirjastot voisivat esimerkiksi pohtia sitä, että tiettyjen aiheiden tai aineistolajien asiantuntijat jakaisivat kokoelmiin liittyvää osaamistaan muille Vaski-kirjastoille esimerkiksi

hankinnan, luetteloinnin, tapahtumien tai näyttelyiden järjestämisen suhteen. Tällainen toiminta vahvistaisi kirjastojen ominaispiirteitä ja samalla saataisiin kokoelmien lisäksi myös asiantuntijuus kaikkien Vaski-kirjasto alueen asukkaiden hyödyksi.

Varastoinnin suunnittelu ja mahdollinen tiivistäminen yhteistyössä vaatii sen, että alueella on toimiva logistiikka ja asiakkaat eivät joudu odottamaan haluamaansa niteen saamista kovin paljon kauempaa kuin jos se olisi varastoituna oman kaupungin tai kunnan kirjastoon. Jos varastojen kokoja halutaan pienentää, tulee selvittää varastokokoelmien päällekkäisyyksiä, joka ei ole pieni työ. Varastojen tiedot tulisi lisäksi selvittää uudelleen vuoden 2010 osalta, koska on oletettavissa, että varastoissa on tapahtunut tiivistystä vuoden 2009 lukemista. Lisäksi varastojen koot tulisi suhteuttaa kokonaiskokoelmaan, joka selkeyttäisi niiden osuutta kunkin kirjaston kohdalta. Tämän jälkeen esimerkiksi yhteisten varastointiohjeiden muotoilu helpottuisi.

LÄHTEET

Aineistokokoelma tarkalla luokalla 2009. Ab Axiell Kirjastot Oy.

Clayton, P. & Gorman, G.E. 2001. Managing information resources in libraries. Collection Management in theory and practice. London: Library association publishing.

Evans, G. E. 2000. Developing Library and Information Center Collections. Fourth edition. Colorado: Engelwood.

Heinisuo, R. & Koskela S. & Saine R. 2004. Kirjastopalvelut kaikilla mausteilla. Palvelutuotannon tila, tarpeet ja tulevaisuuden linjauksia. Opetusministeriön julkaisuja 2004:5. Viitattu 21.11.2010
[http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_189_kirjastopalvelut.p
df?lang=fi](http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_189_kirjastopalvelut.pdf?lang=fi)

Helsingin kaupunginkirjasto. 2010. Seutuyhteistyö. Viitattu 20.11.2010 <http://kirjastot.fi> > Etusivu > Kirjastot > Kunnan- ja kaupunginkirjastot > Seutuyhteistyö.

Hirsjärvi, S. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Johnson, P. 2009. Fundamentals of Collection Development and Management. Second edition. Chicago: American Library Association.

Kekki, K. 2003. Yleisten kirjastojen kimpat. Kansalliskirjasto-lehti 6/2003, 13-15

Kortelainen, T. 2003. Kirjastojen arviointi ja osaamisen jakaminen seutuyhteistyönä. Pohjoisten kirjastojen arviointi- ja kehittämisprojekti PARKKI. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu OY.

Lehtovirta, M. 2008. SEKO - seudullinen kokoelma. Selvitys PIKI-kirjastojen aineiston hankinnan ja käsittelyn yhteistyön syventämisestä. Viitattu 20.11.2010
<http://www.tampere.fi/kirjasto/piki/sekoraportti.pdf>.

Opetusministeriö. 2003. Kirjastostrategia 2010. Viitattu

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2009a. Suomen yleisten kirjastojen tilastot. Viitattu 20.11.2010
<http://tilastot.kirjastot.fi> > Perustilastot

Opetusministeriö 2009b. Opetusministeriön kirjastopolitiikka 2015. Yleiset kirjastot. Kansalliset strategiset painoalueet. Viitattu 20.11.2010
[http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Kirjastot/linjaukset_ja_hankkeet/Liitteet/kirjastopo
litiikka2015.pdf](http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Kirjastot/linjaukset_ja_hankkeet/Liitteet/kirjastopolitiikka2015.pdf).

Opetusministeriö. 2010a. Verkko-YKL. Yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmä. Viitattu 21.11.2010 <http://ykl.kirjastot.fi/fi-FI/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2010b. Ehdotus yleisten kirjastojen laatusuosituksiksi. Viitattu 18.11.2010
[http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Kirjastot/tyoeryhmaet_ja_selvitykset/Liitteet/Yleist
en_kirjastojen_laatusuositus_ehdotus.pdf](http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Kirjastot/tyoeryhmaet_ja_selvitykset/Liitteet/Yleist_en_kirjastojen_laatusuositus_ehdotus.pdf)

Turun kaupunginkirjasto. 2010. Vaski-yhteistyötä asiakkaan eduksi. Viitattu 20.11.2010
<http://www.turku.fi/Public/default.aspx?contentId=114274>

Vaski-kirjastot. 2010. Asiakkaan kirjasto-projektin työryhmät. Viitattu 20.11.2010.
<http://vaski.wordpress.com/projektit/asiakkaan-kirjasto/tyoryhmat/>

Wilen, R & Kortelainen T. 2010. Kirjastokokoelmien kehittämisen ja arvioinnin perusteet: teoria, menetelmät ja käytäntö. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Tammi.

Kysely Vaski-kirjastojen kokoelmatyöstä

Lähetetty vastattavaksi 24.11.2010

1. Mitkä ovat mielestänne kirjastonne tärkeimmät käyttäjäryhmät?
2. Onko kirjastonne vaikutuspiirissä toimijoita (oppilaitoksia, harrasteryhmiä, kieliryhmiä, elinkeinoja, kolmannen sektorin toimijoita tms.), joiden tarpeet vaikuttavat kokoelmienne sisältöön ja hankinta/valintapolitiikkaan?
3. Mihin aihealoihin (esim. historia, psykologia, kirjallisuustiede) kirjastossanne pyritään erityisesti panostamaan?
4. Mihin aineistolajeihin kirjastossanne pyritään panostamaan?
5. Mitä aihealoja kartutetaan rajatummin?
6. Minkälaisen kriteerien perusteella teette aineistovalinnat?
7. Onko kirjastossanne erikoiskokoelmia (esim. kotiseutukokoelma, laajempi kokoelma jostain harvinaisemmasta aiheesta)?
8. Minkä tyyppistä aineistoa kokoelmiinne ei hankita? (esim. tietyt aineistolajit, tietyt aiheet)
9. Minkälaisia kriteereitä teillä on poistojen suhteen?
10. Mitkä ovat varastoinnin kriteerit kirjastossanne?

Vaski-kirjastojen kokoelmien jakautuminen pääluokittain kokoelman, hankintojen, poistojen ja lainauksen näkökulmista vuonna 2009.

Lieto kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	1411	1,65 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	2006	2,35 %
2 Uskonto	1947	2,28 %
3 Yhteiskunta	3597	4,21 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	2969	3,47 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	4079	4,77 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	7605	8,89 %
70-77 Taiteet	2377	2,78 %
78 Musiikki	2236	2,61 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1709	2,00 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	48042	56,18 %
87-89 Kielitiede	1504	1,76 %
9 Historia	5913	6,91 %
Puuttuu	119	0,14 %
YHT	85514	100,00 %
OPM	85 635	-121
OPM:n tilastoihin on lisätty Liedon kirjastossa e-kirjat joita oli vuonna 2009 121 kpl		
Lieto, hankinnat	Hankitut	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	50	1,09 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	100	2,19 %
2 Uskonto	79	1,73 %
3 Yhteiskunta	180	3,94 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	134	2,93 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	279	6,10 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	444	9,71 %
70-77 Taiteet	104	2,27 %
78 Musiikki	70	1,53 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	79	1,73 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	2779	60,78 %
87-89 Kielitiede	40	0,87 %
9 Historia	226	4,94 %
Puuttuu	8	0,17 %
YHT	4572	100,00 %
OPM	4572	0
Lieto, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	135	1,49 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	261	2,89 %
2 Uskonto	124	1,37 %
3 Yhteiskunta	427	4,73 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	253	2,80 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	637	7,05 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	830	9,19 %
70-77 Taiteet	379	4,20 %
78 Musiikki	234	2,59 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	164	1,82 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	5048	55,89 %
87-89 Kielitiede	96	1,06 %
9 Historia	442	4,89 %
Puuttuu	2	0,02 %
YHT	9032	100,00 %
OPM	9 855	-823
Liedon poistoissa ei ole huomioitu lehtiä (12) eikä lehtikansioita (812)		

Lieto, lainatut	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	724	0,35 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	3699	1,81 %
2 Uskonto	1954	0,96 %
3 Yhteiskunta	5818	2,85 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	3909	1,92 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	9217	4,52 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	16640	8,16 %
70-77 Taiteet	2313	1,13 %
78 Musiikki	3184	1,56 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	3259	1,60 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	145885	71,50 %
87-89 Kielitiede	1949	0,96 %
9 Historia	5484	2,69 %
Puuttuu	7	0,00 %
YHT	204042	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot sisältää yksittäiset lehtilainat	207 817	
Liedon lehtilainat kuutioiden tilastojen perusteella	9563	

Masku, kokoelmat	Kokoelmat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	1012	1,07 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	2217	2,34 %
2 Uskonto	1111	1,17 %
3 Yhteiskunta	2968	3,13 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	2079	2,19 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	4492	4,73 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	6679	7,04 %
70-77 Taiteet	1997	2,10 %
78 Musiikki	3512	3,70 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1614	1,70 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	58065	61,17 %
87-89 Kielitiede	765	0,81 %
9 Historia	5187	5,46 %
Puuttuu	3220	3,39 %
YHT	94918	100,00 %
OPM	94 918	0
Masku hankinnat	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	38	0,60 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	131	2,08 %
2 Uskonto	53	0,84 %
3 Yhteiskunta	270	4,30 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	178	2,83 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	337	5,36 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	572	9,10 %
70-77 Taiteet	151	2,40 %
78 Musiikki	446	7,10 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	90	1,43 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	3700	58,87 %
87-89 Kielitiede	50	0,80 %
9 Historia	261	4,15 %
Puuttuu	8	0,13 %
YHT	6285	100,00 %
OPM	6285	0

Masku poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	9	0,56 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	29	1,81 %
2 Uskonto	10	0,62 %
3 Yhteiskunta	51	3,18 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	36	2,24 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	64	3,99 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	98	6,10 %
70-77 Taiteet	10	0,62 %
78 Musiikki	16	1,00 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	24	1,49 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1143	71,17 %
87-89 Kielitiede	13	0,81 %
9 Historia	24	1,49 %
Puuttuu.	79	4,92 %
YHT	1606	100,00 %
OPM	1606	0
Masku lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	508	0,33 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	2027	1,30 %
2 Uskonto	460	0,30 %
3 Yhteiskunta	2008	1,29 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1988	1,28 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	6311	4,06 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	8615	5,54 %
70-77 Taiteet	1189	0,77 %
78 Musiikki	6681	4,30 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1835	1,18 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	117587	75,68 %
87-89 Kielitiede	585	0,38 %
9 Historia	3253	2,09 %
Puuttuu	2328	1,50 %
YHT	155375	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	160 862	
Maskun lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	7918	

Mynämäki, kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	768	1,25 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	1304	2,12 %
2 Uskonto	1067	1,73 %
3 Yhteiskunta	2081	3,38 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1543	2,50 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	3146	5,11 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	4048	6,57 %
70-77 Taiteet	1742	2,83 %
78 Musiikki	2298	3,73 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1030	1,67 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	36021	58,45 %
87-89 Kielitiede	907	1,47 %
9 Historia	4628	7,51 %
Puuttuu.	1038	1,68 %
YHT	61621	100,00 %
OPM	61623	-2

Mynämäki hankinnat	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	48	1,43 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	82	2,44 %
2 Uskonto	68	2,02 %
3 Yhteiskunta	111	3,30 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	87	2,59 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	117	3,48 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	183	5,44 %
70-77 Taiteet	75	2,23 %
78 Musiikki	88	2,62 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	56	1,66 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	2122	63,06 %
87-89 Kielitiede	30	0,89 %
9 Historia	283	8,41 %
Puuttuu	15	0,45 %
YHT	3365	100,00 %
OPM	2 594	771
Hankinnoista poistettu Mynämäen lukion hankinnat (95)		
Mynämäki, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	88	2,00 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	92	2,09 %
2 Uskonto	40	0,91 %
3 Yhteiskunta	293	6,65 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	219	4,97 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	389	8,83 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	568	12,90 %
70-77 Taiteet	180	4,09 %
78 Musiikki	112	2,54 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	222	5,04 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1763	40,04 %
87-89 Kielitiede	90	2,04 %
9 Historia	213	4,84 %
Puuttuu	134	3,04 %
YHT	4403	100,00 %
OPM	4403	0
Mynämäki lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	292	0,33 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	1306	1,50 %
2 Uskonto	462	0,53 %
3 Yhteiskunta	1967	2,25 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1227	1,41 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	2913	3,34 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	5943	6,81 %
70-77 Taiteet	990	1,13 %
78 Musiikki	3362	3,85 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1135	1,30 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	64687	74,07 %
87-89 Kielitiede	424	0,49 %
9 Historia	2009	2,30 %
Puuttuu	612	0,70 %
YHT	87329	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	126297	
Mynämäen lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	5492	
Mynämäen lainaukseen lisätään OPM:n tilastoihin myös Laitilan kirjastoauton lainaus Mynämäen pysäkkien osalta		

Naantali, kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	1802	1,02 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	3729	2,10 %
2 Uskonto	2178	1,23 %
3 Yhteiskunta	5370	3,03 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	4747	2,68 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	8282	4,67 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	12765	7,20 %
70-77 Taiteet	4669	2,64 %
78 Musiikki	10946	6,18 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	3046	1,72 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	100640	56,80 %
87-89 Kielitiede	2261	1,28 %
9 Historia	9656	5,45 %
Puuttuu	7055	3,98 %
Kirjainluokat	24	0,01 %
YHT	177170	100,00 %
OPM	177170	0
Naantali, hankinnat	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	81	0,65 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	194	1,57 %
2 Uskonto	74	0,60 %
3 Yhteiskunta	387	3,13 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	276	2,23 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	488	3,95 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	733	5,93 %
70-77 Taiteet	258	2,09 %
78 Musiikki	573	4,63 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	133	1,08 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	8429	68,16 %
87-89 Kielitiede	106	0,86 %
9 Historia	413	3,34 %
Puuttuu	222	1,80 %
YHT	12367	100,00 %
OPM	12367	0
Naantali, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	69	1,16 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	65	1,09 %
2 Uskonto	67	1,13 %
3 Yhteiskunta	156	2,62 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	159	2,67 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	654	11,00 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	292	4,91 %
70-77 Taiteet	47	0,79 %
78 Musiikki	141	2,37 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	114	1,92 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	3534	59,42 %
87-89 Kielitiede	111	1,87 %
9 Historia	271	4,56 %
Puuttuu	265	4,46 %
Kirjainluokat	2	0,03 %
YHT	5947	100,00 %
OPM	6086	-139

Naantali, lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	1130	0,44 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	4448	1,75 %
2 Uskonto	1238	0,49 %
3 Yhteiskunta	5342	2,10 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	5541	2,18 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	9918	3,90 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	16861	6,63 %
70-77 Taiteet	2977	1,17 %
78 Musiikki	15188	5,97 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	3290	1,29 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	174983	68,83 %
87-89 Kielitiede	1697	0,67 %
9 Historia	7897	3,11 %
Puuttuu	3669	1,44 %
Kirjainluokat	28	0,01 %
YHT	254207	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	266 543	
Naantalin lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	15516	

Nousiainen, kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	713	1,41 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	761	1,51 %
2 Uskonto	518	1,02 %
3 Yhteiskunta	1170	2,32 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1153	2,28 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	2486	4,92 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	3695	7,31 %
70-77 Taiteet	833	1,65 %
78 Musiikki	2982	5,90 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1026	2,03 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	32137	63,59 %
87-89 Kielitiede	509	1,01 %
9 Historia	2489	4,93 %
Puuttuu	66	0,13 %
YHT	50538	100,00 %
OPM	50536	2
Nousiaisten kokoelmasta on poistettu Nousiaisten lukion (3258) ja Henrikin koulun (1121) niteet		
Nousiainen, hankinnat	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	18	0,63 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	39	1,37 %
2 Uskonto	23	0,81 %
3 Yhteiskunta	81	2,84 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	65	2,28 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	154	5,39 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	286	10,02 %
70-77 Taiteet	38	1,33 %
78 Musiikki	266	9,32 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	40	1,40 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1723	60,35 %
87-89 Kielitiede	19	0,67 %
9 Historia	103	3,61 %
Puuttuu	0	0,00 %
YHT	2855	100,00 %
OPM	2855	0
Nousiaisten hankinnoista on poistettu Nousiaisten lukion hankinnat (80)		

Nousiainen, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliittika. Joukkotiedotus	52	1,81 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	52	1,81 %
2 Uskonto	55	1,91 %
3 Yhteiskunta	65	2,26 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	59	2,05 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	143	4,98 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	209	7,27 %
70-77 Taiteet	28	0,97 %
78 Musiikki	159	5,53 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	72	2,51 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1770	61,61 %
87-89 Kielitiede	20	0,70 %
9 Historia	178	6,20 %
Puuttuu	11	0,38 %
YHT	2873	100,00 %
OPM	2885	-12
Nousiainen, lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliittika. Joukkotiedotus	222	0,31 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	921	1,27 %
2 Uskonto	216	0,30 %
3 Yhteiskunta	1298	1,79 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	875	1,21 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	2706	3,74 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	4356	6,02 %
70-77 Taiteet	638	0,88 %
78 Musiikki	5815	8,03 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	911	1,26 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	52397	72,38 %
87-89 Kielitiede	310	0,43 %
9 Historia	1663	2,30 %
Puuttuu	64	0,09 %
YHT	72392	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	80 750	
Nousiainen lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	6737	
Lainauksesta on poistettu Nousiainen lukion lainaus (20)		

Raisio, kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliittika. Joukkotiedotus	1388	0,82 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	3099	1,83 %
2 Uskonto	1922	1,13 %
3 Yhteiskunta	6040	3,57 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	3778	2,23 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	6130	3,62 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	11605	6,85 %
70-77 Taiteet	5469	3,23 %
78 Musiikki	29037	17,15 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	2412	1,42 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	85065	50,23 %
87-89 Kielitiede	3089	1,82 %
9 Historia	8136	4,80 %
Puuttuu	2109	1,25 %
Kirjainluokat	70	0,04 %
YHT	169349	100,00 %
OPM	169349	0

Raisio, hankinnat, ei lehtiä	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliitika. Joukkotiedotus	65	0,66 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	165	1,68 %
2 Uskonto	65	0,66 %
3 Yhteiskunta	368	3,75 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	299	3,04 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	556	5,66 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	709	7,22 %
70-77 Taiteet	249	2,54 %
78 Musiikki	862	8,78 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	130	1,32 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	5345	54,42 %
87-89 Kielitiede	106	1,08 %
9 Historia	301	3,06 %
Puuttuu	601	6,12 %
YHT	9821	100,00 %
OPM	9821	0
Raisio, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliitika. Joukkotiedotus	212	1,45 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	87	0,60 %
2 Uskonto	61	0,42 %
3 Yhteiskunta	516	3,53 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	417	2,85 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	942	6,44 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	1444	9,88 %
70-77 Taiteet	199	1,36 %
78 Musiikki	576	3,94 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	308	2,11 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	9197	62,90 %
87-89 Kielitiede	379	2,59 %
9 Historia	213	1,46 %
Puuttuu	70	0,48 %
YHT	14621	100,00 %
OPM	19689	-5068
OPM poistoihin laskettu myös lehdet (5068)		
Raisio, lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripoliitika. Joukkotiedotus	2243	0,36 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	10952	1,75 %
2 Uskonto	3481	0,56 %
3 Yhteiskunta	16654	2,66 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	13579	2,17 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	26582	4,24 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	44713	7,13 %
70-77 Taiteet	6930	1,11 %
78 Musiikki	97811	15,60 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	8663	1,38 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	365908	58,37 %
87-89 Kielitiede	8677	1,38 %
9 Historia	17308	2,76 %
Puuttuu	3160	0,50 %
Kirjainluokat	224	0,04 %
YHT	626885	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	653503	
Raision lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	24931	

Rusko, kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	400	0,62 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	1198	1,86 %
2 Uskonto	582	0,90 %
3 Yhteiskunta	1664	2,58 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	2052	3,18 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	3138	4,86 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	5575	8,63 %
70-77 Taiteet	1395	2,16 %
78 Musiikki	2258	3,50 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1308	2,03 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	36397	56,36 %
87-89 Kielitiede	526	0,81 %
9 Historia	4227	6,55 %
Puuttuu	3413	5,29 %
Kirjainluokat	441	0,68 %
YHT	64574	100,00 %
OPM	64565	9
Rusko, hankinta	Hankinta	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	67	2,23 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	42	1,40 %
2 Uskonto	69	2,30 %
3 Yhteiskunta	121	4,04 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	141	4,70 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	145	4,84 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	305	10,17 %
70-77 Taiteet	86	2,87 %
78 Musiikki	187	6,24 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	48	1,60 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1528	50,97 %
87-89 Kielitiede	25	0,83 %
9 Historia	168	5,60 %
Puuttuu	63	2,10 %
Kirjainluokat	3	0,10 %
YHT	2998	100,00 %
OPM	2992	6
Rusko, poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	1	0,05 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	12	0,66 %
2 Uskonto	2	0,11 %
3 Yhteiskunta	11	0,60 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	9	0,49 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	108	5,91 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	29	1,59 %
70-77 Taiteet	9	0,49 %
78 Musiikki	60	3,29 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	32	1,75 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1314	71,96 %
87-89 Kielitiede	8	0,44 %
9 Historia	24	1,31 %
Puuttuu	176	9,64 %
Oudot luokat	31	1,70 %
YHT	1826	100,00 %
OPM	1826	0

Rusko, lainaus	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	224	0,24 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	1157	1,24 %
2 Uskonto	179	0,19 %
3 Yhteiskunta	1182	1,27 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1567	1,68 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	3040	3,26 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	6932	7,43 %
70-77 Taiteet	996	1,07 %
78 Musiikki	4051	4,34 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	1423	1,53 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	67205	72,03 %
87-89 Kielitiede	452	0,48 %
9 Historia	2290	2,45 %
Puuttuu	2382	2,55 %
Oudot luokat	226	0,24 %
YHT	93306	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	100 391	
Ruskon lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	8011	

Taivassalo, kokoelmat	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	284	1,32 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	420	1,96 %
2 Uskonto	507	2,37 %
3 Yhteiskunta	544	2,54 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	571	2,66 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	954	4,45 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	1390	6,49 %
70-77 Taiteet	349	1,63 %
78 Musiikki	433	2,02 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	422	1,97 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	13749	64,15 %
87-89 Kielitiede	106	0,49 %
9 Historia	1669	7,79 %
Puuttuu.	25	0,12 %
Kirjainluokat	11	0,05 %
YHT	21434	100,00 %
OPM	21434	0
Taivassalo, hankitut	Hankitut	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	6	0,55 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	13	1,19 %
2 Uskonto	4	0,37 %
3 Yhteiskunta	15	1,37 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	18	1,65 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	51	4,67 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	84	7,69 %
70-77 Taiteet	8	0,73 %
78 Musiikki	23	2,10 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	13	1,19 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	789	72,19 %
87-89 Kielitiede	2	0,18 %
9 Historia	66	6,04 %
Puuttuu.	1	0,09 %
YHT	1093	100,00 %
OPM	1093	0

Taivassalo, poistetut	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	0	0,00 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	3	1,33 %
2 Uskonto	5	2,22 %
3 Yhteiskunta	7	3,11 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	4	1,78 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	3	1,33 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	0	0,00 %
70-77 Taiteet	1	0,44 %
78 Musiikki	4	1,78 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	2	0,89 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	193	85,78 %
87-89 Kielitiede	0	0,00 %
9 Historia	3	1,33 %
Puuttuu.	0	0,00 %
YHT	225	100,00 %
OPM	575	-350
OPM:n poistoihin laskettu myös lehdet (350)		
Taivassalo, lainatut	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	40	0,19 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	189	0,90 %
2 Uskonto	73	0,35 %
3 Yhteiskunta	220	1,05 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	182	0,87 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	575	2,74 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	1045	4,98 %
70-77 Taiteet	145	0,69 %
78 Musiikki	529	2,52 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	140	0,67 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	17092	81,40 %
87-89 Kielitiede	23	0,11 %
9 Historia	730	3,48 %
Puuttuu.	8	0,04 %
Kirjainluokat	7	0,03 %
YHT	20998	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	25 741	
Taivassalon lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	1462	

Turku kokoelma	Kokoelma	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	14771	1,63 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	18766	2,07 %
2 Uskonto	13476	1,49 %
3 Yhteiskunta	55281	6,10 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	22924	2,53 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	43323	4,78 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	62382	6,88 %
70-77 Taiteet	29009	3,20 %
78 Musiikki	98508	10,87 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	14190	1,57 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	466105	51,43 %
87-89 Kielitiede	16976	1,87 %
9 Historia	47479	5,24 %
Puuttuu.	3158	0,35 %
Kirjainluokat	20	0,00 %
YHT	906368	100,00 %
OPM	906339	29
Kokoelmista vähennetty StOlofs Skolanin, Tortinmäen, Kakserran, Martin ja Mikaelin niteet		

Turku hankitut	Hankinnat	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	574	0,93 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	1163	1,88 %
2 Uskonto	558	0,90 %
3 Yhteiskunta	3311	5,35 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	1630	2,63 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	2704	4,37 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	3728	6,03 %
70-77 Taiteet	1837	2,97 %
78 Musiikki	5605	9,06 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	974	1,57 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	34486	55,74 %
87-89 Kielitiede	926	1,50 %
9 Historia	2218	3,58 %
Puuttuu.	2151	3,48 %
Kirjainluokat	4	0,01 %
YHT	61869	100,00 %
OPM	61869	0
Hankinnoista vähennetty StOlofs Skolanin hankinnat (220)		
Turku poistot	Poistot	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	2757	1,72 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	3407	2,12 %
2 Uskonto	1877	1,17 %
3 Yhteiskunta	7630	4,76 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	5955	3,71 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	6881	4,29 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	10791	6,73 %
70-77 Taiteet	5887	3,67 %
78 Musiikki	3231	2,02 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	3127	1,95 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	95146	59,34 %
87-89 Kielitiede	3505	2,19 %
9 Historia	10115	6,31 %
Puuttuu.	33	0,02 %
Kirjainluokat	3	0,00 %
YHT	160345	100,00 %
OPM	160345	0
Turku lainatut	Lainaus	
0 Yleisteokset. Kirja-Ala. Kirjastotoimi Yleinen Kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus	13375	0,47 %
1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto	61513	2,14 %
2 Uskonto	27045	0,94 %
3 Yhteiskunta	111716	3,89 %
4 Maantiede. Matkat. Kansatiede	66000	2,30 %
5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede	126381	4,40 %
6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- Ja Metsätalous Kotitalous. Liiketalous. Liikenne	174063	6,06 %
70-77 Taiteet	59526	2,07 %
78 Musiikki	442219	15,39 %
79 Liikunta. Urheilu. Leikit. Huvit	36640	1,28 %
80-86 Kaunokirjallisuus. Kirjallisuustiede	1609372	56,02 %
87-89 Kielitiede	52815	1,84 %
9 Historia	79401	2,76 %
Puuttuu.	12631	0,44 %
Kirjainluokat	12	0,00 %
YHT	2872709	100,00 %
Huom! Opm:n lainaus:muut aineistot, sisältää yksittäiset lehtilainat	2 972 294	
lehtilainat Pallaksen lukujen perusteella	87030	
Lainauksesta vähennetty StOlofs Skolanin lainaus (125)		

Vaski-kirjastojen kokoelmien jakautuminen aineistolajeittain kokoelman näkökulmasta vuonna 2009

	Kirjat	Nuotit ja partituurit	Kuvatallenteet	Musiikkiäänitteet	Muut äänitteet	Muu aineisto
Lieto	77922	1097	3306	163	1835	1191
Masku	88589	859	2066	1957	856	591
Mynämäki	57539	277	1398	1429	581	397
Naantali	159610	2571	4822	6142	2514	1512
Nousiainen	45682	537	1583	1935	425	376
Raisio	134406	5327	4641	20325	2670	1980
Rusko	59286	530	2086	1264	621	787
Taivassalo	20346	76	475	213	202	122
Turku	786401	26672	15324	58067	12020	7883

	Kirjat	Nuotit ja partituurit	Kuvatallenteet	Musiikkiäänitteet	Muut äänitteet	Muut aineistot
Lieto	91,1 %	1,3 %	3,9 %	0,2 %	2,1 %	1,4 %
Masku	93,3 %	0,9 %	2,2 %	2,1 %	0,9 %	0,6 %
Mynämäki	93,4 %	0,4 %	2,3 %	2,3 %	0,9 %	0,6 %
Naantali	90,1 %	1,5 %	2,7 %	3,5 %	1,4 %	0,9 %
Nousiainen	90,4 %	1,1 %	3,1 %	3,8 %	0,8 %	0,7 %
Raisio	79,4 %	3,1 %	2,7 %	12,0 %	1,6 %	1,2 %
Rusko	91,8 %	0,8 %	3,2 %	2,0 %	1,0 %	1,2 %
Taivassalo	94,9 %	0,4 %	2,2 %	1,0 %	0,9 %	0,6 %
Turku	86,8 %	2,9 %	1,7 %	6,4 %	1,3 %	0,9 %